

17/5

Caja C-45(2)

~~6-2 7-6 5-11~~

72 fol. (con 3 hoj. al princ. y otras tres
al fin en bl.)

15 Mayo - 1912

Autor D. Francisco de Acosta
Societatis Iesu.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to include names and possibly a date.

^{di}
R. PATRIS *Francisci* ACOSTA
Societatis Jesu Primarius Preceptor.

*Composito et P. Pedro
de Montenegro*

BREVIS TRACTATUS

tus, in quo ostenditur sententiam tenentem Virginem DEIPARAM fuisse præservatam ab originali, posse definiri de fide: expenditur, Vtrum id expediat, & an aliud quodcunq; Decretum præter definitionem hoc tempore ad scandala vitanda sufficiat.

Del Coll. de la Comp. de Jesus de Granada Archiv.

CAPVT I.

* Ostenditur posse definiri de fide Virginem ab originali fuisse præservatam.

Cordi non est disputare in præsentia Vtrum Virgo fuerit ab originali præservata ex meritis Christi Domini universalis omnium Redemptoris: Hoc enim esset actum agere à præstantissimis Theologis et antiquioribus et recentioribus qui luculentè hac de re tractarunt et summa cum eruditione ex sacris literis et SS. PP. nec minori rationum pondere et ingenij acumine varijs disput. et tractat. partim prelo mandatis, partim manu tantum

R. PATRIS ... ACOSTA
scriptis Sane partem ita firmarunt ut opera precium
non sit in ea amplius immorari. Legi possunt Casber
lib. 1.º Equis ex religione S. Domin. Pro imma-
culata Virginitate Conceptione Caris. l. 1.º de Virgine
Dei pará. Talmerton l. 2.º in Epistolam ad Rom. addo:
p. 49. usq. ad 52. Bell. lib. 4.º de statu peccati
a cap. 15. Suarius 2.º tom. 3.º p. disp. 2.º sect.
5.º Vasqu. 2.º tom. 3.º par. tota disp. 117. Aegid.
Lust. disp. de Immaculata Conceptione toto fere
lib. 3.º qui plurimos refert DD. Scholasticos et Sa-
eros pro hac sententia et validissimis rationibus et
andem confirmat. desumptis ex Summorum Pontificum
Bullis et Decretis atq. ex sacris literis, et certe
universalis fere Ecclesia sensus Sui subscribit sen-
sentia si paucos excipiamus ex sacra religione S.º
Dominici qui S.º Thomae doctrina omnino addicti
sunt atq. in verba Magistri iam simul iuraverunt

Neque etiam in animo erat ostendere prædictam
sententiam de Praeservat. Immaculatae Virginitatis
ab Originali per Ecclesiam definiri posse de fide
ita ut iam omnis hac de re controversia apud Catho-
licos aboleretur, hoc inquam in animo non erat P.
Quia si unum excipias Canam l. 2.º de locis c. 3.
S.º 4.º Cono. reliqui Theologi et quidem præstan-
tissimi non dubitarunt posse per Ecclesiam, Sane
controversiam ad alteram partem definiri. 2.º Quia
Reg.

Reges. Cath. ac Principes praesabitis grauis:
 rimis doctorum Sominum consultationibus, uicinq;
 celeberrima Christiani Orbis Academia Praelati
 ac Ecclesia Cathedralis, grauis et doctis Reli-
 giones instantiss. a Summo Pontifice id ut de fide
 definiatur exposcant, non postularent autem nisi
 id possibile in expedire iudicaret, ut manifeste
 patet. Quis ergo audeat contra communem grauis:
 simorum et doctissimorum Sominum sensum negare
 posse hanc controversiam, ab Ecclesia definiiri sine
 graui temeritate? S. Quia mihi ita euident est
 huiusmodi controversiam esse definibilem ut super-
 fluum iudicarem Sac. de re. disputationem instituere
 Verum quia intellexi nonnullos in hoc puncto ua-
 cillare capisse et alios palam asseruisse, non pos-
 se definiiri de fide Beatae Virginem fuisse prae-
 seruatam ab originali. paulo lentius quam docere:
 ueram in Sac. materia immorabor, et monstrabo
 Praefatam controversiam posse per doctrinam Ec-
 clesiae terminari et definiiri Beatae Virginem nun-
 quam contraxisse originale peccatum.

Quoniam uero aliqui dicunt controversiam hanc
 de Praeseruatione B. Virginis ab Originali ad
 neutram partem esse definibilem ut Canus alij ut
 auidio dicunt esse quidem definibilem, non tamen
 quoad partem affirmantem Virg. praeseruatam

fuisse sed quoad partem negantem talem Praeseruationem contra utrosq; sigillatim agendum est. Et primo quidem contra primos Soc. cap^o et contra posteriores in sequenti.

Proponitur Sententia & fundamenta Causae negantis posse hanc controuersiam definiri.

Causa igitur lib^o 7° de locis cap^o 3° §. 4° Constat opinari non posse definiri de fide B. Virg. fuisse ab Originali praeseruatam, neq; etiam non fuisse: quod duplici fundamento probat. P^o Nihil potest Ecclesia definire de fide nisi id inueniat in Sacris literis aut in Apostolicis traditionibus reuelatum, uel certe nisi ex cuiusmodi reuelatis certa ualeat connexionem deduci, sed neq; in sacris literis, neq; in Apostolicis traditionibus reuelatum est B. Virginem fuisse ab Originali praeseruatam, neq; etiam non fuisse, item quae neq; ex reuelatis altera pars Sacrum certa consequi colligi potest. Ergo neutra per Ecclesiam defini potest de fide. Maior et consequentia patet. Minor rem probat Causa quoad utramq; partem. Quoad primam: Quia si sacras literas inspiciamus nihil in eis inuenitur quod Sacram Virginem ab Originali praeseruatam ostendat, quin potius inueniremus regulas

regulas et leges universales comprehendentes sub
 peccato originali omnes filios Adami carnali propa-
 gine ab illo descendentes sine ulla exceptione ut infe-
 rius referemus. Quod uero attinet ad traditiones A-
 postolicas inquit Canus illas non per alios quam
 per Episcopos antiquos et sanctos DD. Apostolis
 succedentes ad nos usq. pervenire, sed constat prius
 eos S. D. d. postis non tradidisse, Ergo non po-
 test definiti Virginem fuisse præservatam cum id
 neq. in sacra scriptura neq. in Apostolicis traditio-
 nibus inveniatur reuelatum. 2.º vero pars eius-
 dem minoris quod neq. ex reuelatis evidenti exase-
 quentia inferri potest ut ratio proximè facta osten-
 dit, potius enim ex universalibus locutionibus Sacre
 Scripturae et SS. Patrum neminem excipientium a
 peccato originali colligi potest neq. Virginem excipi-
 endam esse. Quod uero neq. possit definiti Virginem
 sanctissimam non fuisse præservatam ab originali
 ex eò manifestè colligitur inquit Canus quod a leg-
 ge universali per singulare Privilegium unam Dei
 Matrem excipere sacrarum litterarum fidei nulla
 modo aduersum est: alioqui cum sacre littere in
 uniuersum clament. Non uidebit me homo et uiuet.
 Deum nemo uisit unquam, qui Paulum aut Moy-
 sen excepisset contra sacras litteras pugnasset.

2.º Fundamentum Cani est A posteriori

Sixtus 4us Conc. Later. sub Leone X^o et Trident.
quæstio^{ne} Sanc^{ta}, tamen tunc temporis maxime agi
tata, et à plurimis postulatum fuerit ut definiret^{ur}
illam tamen non definirunt. Ergo signum est neu
tram partem prædictæ controversiæ posse tanquam do
gma^{ta} fidei Catholicam approbari. Antecedens constat
Consequens vero probatur quia si aliqua pars Suius
controversiæ definibilis esset sine dubio definiretur, ut
Sac in re concordia foret inter Catholicos et omnium
ferè populatis satisficeret; Atq^{ue} Sine conclusis Ca
nus in pari errore versari, qui alterutram partem
ad Catholicam fidem attingere posse credunt et addis.

UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU
UUUUU

Difficile est hoc dicere. Credit, si in concione quæra
tur, at hoc loco et disput^{ur} facillimum; non enim
sic vulgi imperitia certamus sed eos instruimus qui
vera germanaq^{ue} Theologia solidam et expressam ef
figiem tenere cupiunt, nec fugientes umbras persequi.

Addo 3° argumentum longè difficilius præce
dentibus quia cordi non est Sac in re aliquid oculi
tare, sed veritatem sincero animo inquirere et in
quisitam defendere ac confirmare.

Argumentor igitur sic: Nil potest esse de fide
nisi immediate et formaliter à Deo revelatum sic Atqui
neutra pars Suius controversiæ est formaliter et im
mediate revelata Ergo neutra potest esse de fide ac
proinde nec per Ecclesiam defini, quia Ecclesia nõ
potest

potest aliquid de fide decernere nisi inuenias reuelatum in Sacris literis uel traditionibus ut constat ex materia de fide. Consequentia patet. Maior probatur quia Motum fidei est immediata reuelatio Dei. Ergo nisi Sac. deus circa aliquod obiectum credendum neq. fides de illo esse poterit neq. satis erit quod virtualiter reuelatum sit id est quod colligatur per euidenter consequentiam ex formaliter reuelatis q. quouismodi reuelatio virtualis sufficit quidem ad assensum Theologicum non tamen ad fidem qua in hoc distinguitur ab assensu Theologico, quia Fides solus assentitur ipsi qua Deus immediati reuelauit, et propter immediatam reuelationem. ac uero Theologia assentitur mediati et virtualiter reuelatis hoc est illi qua colligitur ex reuelatis mediante discursu. Neque satisfait quod Vasqu. 1. p. dist. 5. cap. 3. notauit nimirum per discursum Theologicum applicari reuelationem Diuinam ad Cone. euidenter deducitas ex reuelatis atq. ad sup. discursu Theologico tanquam applicante reuelationem posse credi per fidem hoc inquit non satisfait quia Theologus qua tenus deducit tales Cone. ex reuelatis quantumuis euidenter colligat non ostendit nec proponit Deum illas reuelasse, sed solum reuelasse aliquid unde Cone. illa euidenter inferuntur. Ergo ex vi talis discursus non proponitur nec proponi potest imme:

4
data Revelatio Dei si quidem Sac non datur de ta:
ta Concilio: cum supponitur ac primum non propositus
necessarium motum ad assensum fieri. Exemplo
res illustratur ex illa propositione revelata, Christus
est homo colligit Theologus evidenter esse visibilem
quia omnis homo est visibilis, ut in philosophia cui:
demonstratur. Patet autem Christum esse visi:
bilem, non esse formaliter revelatum à Deo, sed solum
revelasse esse hominem, unde illud ad miraculo Phil:
naturalis inferitur. Ergo ex illo Theologico discursu
non potest colligi, neq. propositi Deum immediate
revelasse Christum esse visibilem, sed solum aliqui
discursu ex quo supponitur Phil: naturali id colligitur
ac primum Conc: ita illata, non potest esse materia
fieri sed solius Theologia donec aliunde ostendatur
immediate à Deo revelari.

Manifesta ergo est maior propositio argumen:
ti propositi nihil posse esse de fac. et ab Ecclesia
ut tale defini nisi sit immediate et formaliter à
Deo revelatum, quod autem non sit formaliter nec
immediate revelata alterutra pars Sacris consuetudinibus
de Preservatione B. Virg. ab originali manifestum
videtur quia neq. in sacris scripturis ad inveniatur ne:
que in Traditionibus Apostolicis quia H. P. ac D. D.
Sac de veni loquuntur et quod maxime notandum
est utriusq. partis assertores non illi adhaerent tan:
quam

quam dogmati Fidei atq; ad in Sac materia non
est Traditio qua possit fundare Fidem quia ad hoc
oporteret ut unam aut alteram partem traderent
tanquam Dogma Fidei non uero simpliciter et
absolue ut opinionem et particularem sententiam.

+ Traditur vera sententia qua
indubitanter asserit hanc con-
trouersiam esse definibilem per
Ecclesiam.

His non obstantibus indubitanter asserendum est
controuersiam hanc posse per Ecclesiam ad alteram
partem definiiri de fide. Hac fuit et est communis sen-
tentia in quam omnes utriusq; partis defensores
iam olim conuenerunt et modo conueniunt licet ui-
nusquisq; suam sententiam existimet definiendam
uel certe eam definiiri exoptaret. Ita postularunt
olim Assertores et Impugnatores Immaculate Con-
ceptionis ut testatur Turrecremata in suis Tract. De
ueritate Concept. B. Virg. P. in Conc. Basil. dein
de in Lateran. 3. in Trident. de Conc. Basil. id con-
stat ex sess. 36. quamuis iam tunc non fuerit le-
gitimum ut testatur Turrecremata in suis Tractatu
De Veritate Conceptionis B. Virginis. De Conc. ueri

Hanc autem Declarationem non adderet Concilium nisi de hac controversia ageretur et postularetur definitio aut declaratio aliqua. Igitur reuera omnes semper conuenerunt controversiam hanc esse definitibilem ad alteram partem, tamen unusquisque putaret vel etiam uellet ut sua definiretur sententia, quod ad presentem institutum non fuit quia Arbitrio ad quem spectat definitio, non sunt partes litigantes et aduersa, sed summus Pontifex Vicarius Christi et à Christo datus pro regula infallibilis ad terminandas controversias in causis fidei, cuius definitioni omnes rationes diuersimodè opinandi subueniunt sunt et captiuandus intellectus in obsequium fidei, ut Catholice et ingenue Cret. et Turretem. confessus est, et certi quamdiu opinio tenens B. Virginem non fuisse præservatam à peccato tam à peccato originali, non ita sibi timuit, ut modo timet, (ueritate magis ac magis in hac re elucente) palam semper fatebatur locum esse definitioni, nunc autem quia illius opinionis Assertores maximum et proximum sibi periculum inesse uident, ob uniuersum ferè totius Ecclesie sensum et omnium Academicarum sententiam in contrariam partem, Et quia præclara testimonia omnium ferè PP. mirabili diligentia inuenta sunt pro immaculata Conceptione Virginis. Et contra uerò que in contrarium adducebantur ferè omnia uel falsa uel falsificata fuisse reperiuntur: Idcirco iam (si uerum est, quò
duo

audis) inclinans ad dicendum prefatam controversiam
 non esse capacem definitionis, quod tantum abest ut
 possit facere viros prudentes et doctos in Sac. matre:
 ria dubitare ut potius ex Sac. Adversariorum incon:
 stantia fuga de materia, non leue fundamentum exori:
 atur ad asserendum, non tantum controversiam
 Sac. esse definibilem sed etiam in fauorem Virginitatis
 definiendam fore, cum iam opinio contraria timore ple:
 ni non aliter se ualent a definitione defendere quam
 negando per Summum Pontificem Sac. controversiam
 am defini posse constat in quo olim conueniunt
 omnes ut probatum est, et hoc tempore grauissima
 totus orbis Academia conueniunt Fratres, Ecclesie
 Cathedralis, Sanctissima et doctissima Religiones
 Reges et Principes Catholici dum instantissime
 per literas et peculiare Legatos precedentibus gra:
 uissimis doctissimorum hominum consultationibus
 a Summo Pontifice postulant ut controversia Sac.
 definiatur, et hoc ipsum postulant grauissima pec:
 cata et scandala iam olim exorta et in dies gra:
 uiora emergunt et qua timentur grauissima nisi
 Ecclesie definitio accedat, et totam semel controver:
 siam exstinguat. Itaque communis fuit et fere est
 omnium uox controversiam Sac. per Summi Pon:
 tificis definitionem terminari posse id quod amplius
 constabit ex dicendis in cap. sequenti.

¶ Venio ad rationes et tres propono ad probandum
posse defini per alteram partem Suius controversie.

¶ Prima sit Summi Pontificis quatuor in varijs Bul-
lis et Decretis non obscure tradunt Sane controve-
rsiam posse per Ecclesiam defini. Ergo ita asseruan-
dum est: patet consequentia quia alioquin gravissimi
errarent Summi Pontifices in suis Bullis ac Decretis
in materia pertinente ad fidem, nam ad fidem pertinere
posse aliquid defini de fide. Antecedens vero probatur
quia Sixtus 4us in extravaganti. Graue nimis anno
1485. prohibens ne Assertores aduersantium opini-
onum in Sac. materia se ad inuicem tanquam Sacerdi-
cos damnent. Addit rationem his uerbis: Cum nondum
sit a Romana Ecclesia uel Apostolica sede decisum
Ergo supponit posse decidi ut satis probant uerba illa:
Cum nondum Ita Sabetur in monumento Minorum
impresso Salamancae An. 1511. folio 158. Item Ale-
xander Sextus in alia constitutione anno 1502. re-
ferens extravagantem predictam Graue nimis illam
approbat quoad omnia et singula que continet. Do-
nec per sedem Apostolicam aliter decisum et ordina-
tum fuerit. Ergo similiter supponit posse decidi ut
satis indicant illa uerba. Donec &c

¶ 3° Pius V. in alia constitutione que incipit
super speculum anno 1570. in primis confirmat
et approbat dicam Const.^o Sixti 4ⁱ ac uide uerbo
ad

Cecilia est regula infallibilis posita et illuminata
a Spiritu S^o ad dirimendas controversias circa fidem et
bonos mores per definitionem infallibilem. Patet autem
cultum Dei et Sanctorum pertinere ad fidem et bonos
mores. Manifesta ergo est Maior proposita, nimirum Ec-
clesiam Sabere potestatem et assistance[m] Spiritus S^{ci}
ad definiendas quaestiones quae agitantur circa cultum
Dei et Sanctorum ne aliquando falsus cultus pro vero
obrepas. Minor vero ostenditur, quia controversia Sac-
rum Virgo Dei pura sit preservata à peccato ori-
ginali nec ne in se continet aliam quaestionem. Verum
sit colenda Conceptio Virginis tanquam sancta vel pro-
tius minime colenda ut potè originali peccato inqu-
rata. Tota Sac ratio declaratur et confirmatur exem-
plo: Exorta enim controversia in Ecclesia de usu ima-
ginum Ecclesia Suismodi controversiam aboleuit defi-
niendo contra oppugnatores imaginum eas esse retinen-
das et venerandas, atq[ue] illarum usum esse legitimum
quod definiuit Concilium Nicenum act^o 3° alias 6° et
Tridentinum sess^o 25° in Decreto de Invocatione
et veneratione S^o. Ergo facto ipso constat esse in
Ecclesia potestatem ad definiendas controversias quae
pertinent ad cultum et venerationem Sanctorum. Ergo
immeritò negabitur esse in Catholica Ecclesia potesta-
tem definiendi quaestionem pertinentem ad cultum
Conceptionis Sanctiss^{ae} Virginis Dei pura ut ita o-

mino

no tantum.

minno constet fidelibus certitudine fidei. An illa Conceptio
 ut uerè sancta et immaculata colenda sit quia aliter
 perpetuum esset in Ecclesia Dei dissidium in materia
 grauissima circa cultum Regine Angelorum et omni-
 um Sanctorum. neq; esset aliqua regula infallibilis q̄
 posset sane controuersiam terminare, quod meo iudi-
 cio salua fide admitti non potest ut propositum exem-
 plum et ratio facta satis probans.

3.^a et principalis ratio est, quando aliqua contro-
 uersia ^{circa} uerum sensum Sacra Scriptura inter Fideles
 agitur in re graui, ad Ecclesiam pertinet talem con-
 trouersiam terminare, tradendo ueram interpretatio-
 nem et sensum Scripturae, est enim Ecclesia Regu-
 la infallibilis, sicut in Scripturis Canonice assignat.
 Dis ita in explicandis eisdem iuxta uerum sensum à
 Spiritu Sancto intentum, ut constat ex communi The-
 ologorum sententia in materia de fide, quatenus tra-
 ctans de Regulis Fidei. Et legatur D. Thom. 2.^a 2.^a
 q.^e p.^a ar. 10. in corpore ubi ait, ad auctoritatem
 Summi Pontificis pertinet finaliter determinare ea
 quae sunt fidei ut ab omnibus inconcussa fide seruen-
 tur, et ad Pontificem (inquit) maiores et difficiliore
 Ecclesiae quaestiones referuntur. Et addit, seruari non
 posse ueram fidem nisi quaestio fidei de fide exorta de-
 terminetur per eum qui toti Ecclesiae praest. Et ad p.^a
 ait: Quod licet fides in Scriptura sit tradita tamen

necessaria fuit temporibus procedentibus explicatio. quoniam
vero veritas. Hec est Dogma fidei definita in Trid.
sess. 4ta in Decreto de editione et usu Sacrorum libro
rum ubi decernens ut nullus de rebus fidei et morum Sa-
cræ Scripturam ad suos sensus contorqueat contra sen-
sum quem tenet et tenet. 1ta Mater Ecclesia interpre-
tari audeat, addidit: Cuius est iudicare de vero sensu
et interpretatione Sacrarum Scripturarum; et propterea
est Saceris nostri temporis inter Lutheranos et Calvi-
nistas communis, asserentes non esse aliquam regulam
infallibilem visibilem et communem in Ecclesia Cas-
sica ad verum sensum Sacra Scriptura tradendum, sed
unumquemque ex proprio spiritu illam interpretari pos-
se; quæ Saceris aliarum omnium seminarium est et ori-
go, quoniam si non sit regula communis et infallibilis
pro interpretanda sicut et assignanda vera Scriptura,
facillimè homines in varias et adversas sententias in
materia fidei dividuntur, atque ipsa ipsa fidei unitas dis-
solvetur. Hinc oritur ut inter Sacerdotes, quot capita
tot numerentur sententiæ in materia fidei et Religionis
et alij alij sint Sacerdotes. Certissimum P^o esse de-
bet quod quotiescumque inter fideles agitasur controve-
rsia circa verum sensum aliquarum propositionum Sacra
Scriptura in se gravissima, posse Ecclesiam seu Summum
Pontificem infallibiliter definire, qua ratione prædictæ
propositiones interpretandæ sint: atque in materia præ-
senti

»»»»»
»»»»»
»»»»»

senti controversia in re gravissima agitur circa
 verum sensum propositionum universalium quae in Sa-
 cris literis continentur de peccato originali transfuso
 in omne genus humanum, utrum scilicet comprehen-
 dant omnes filios Adami naturali generatione propa-
 gatos, ita ut nullus sit locus exceptioni vel Privilegio
 ab illis universalibus propositionibus excipiendis sit.
 Ergo omnino certum esse debet posse Ecclesiam, vel su-
 mum Pontificem verum sensum illarum propositionum
 ex cathedra trahere et definire, ita ut infallibiliter
 constet. Utrum ex Divino Privilegio B. Virgo ab il-
 lis propositionibus universalibus excipi debeat et a pec-
 cato originali praeservata sit.

Haec ratio ita rem indubitatum apud me facit ut
 existimem esse de fide positam. Sane controversiam circa
 verum sensum Scripturae, et consequenter circa praeser-
 vationem B. Virginis à peccato originali per Christi
 Vicarium, seu Ecclesiam Romanam et Catholicam defi-
 niri, quia aliter sequitur, Christum Dominum non re-
 liquisse suo Vicario et Ecclesiae clavem scientiae ad in-
 dicandum de vero sensu Sacrae Scripturae, etiam in ma-
 teria gravissima et apud Catholicos controversa qua-
 lis est haec de universali transfusione peccati originalis.
 Haec autem sequela sine dubio est Sacrae, quia aperte
 repugnat verbis citatis Conc. Trid.ⁿⁱ ex communi Be-
 dogorum sensu atque ipsi qua tradi solent in materia

de fide existi-
 matur, Sane con-
 troversiam de
 finiri posse.

notandum.

de fide satis constat, licet enim aliqui dicant non posse per Ecclesiam definiri nisi id quod formaliter in sacris Scripturis vel traditionibus Divinis est expressum. nullus tamen unquam docuit nec docere potuit, non posse Ecclesiam infallibiliter tradere et explicare verum sensum sacrae Scripturae quando inter fideles versatur controversia circa intelligentiam illius in materia gravissima. Et quia cordi est in presenti tractata brevitati consulere non licet amplius in re certa immorari.

Diluuntur rationes in contrariū

Superius diluamus fundamenta Causae assertoris quoad Sane de Praeservatione B. Virginis à peccato originali non posse per Ecclesiam definiri. Ad Primum igitur concedendum est non posse Ecclesiam definire de fide nisi id quod à Deo revelatum est in sacris literis aut traditionibus divinis, vel certe infallibili consequi ex eisdem debeat, ut Causa assumebat. Regardum tamen est Ecclesiam non habere sufficientem fundamentum ut definiat praesentem controversiam in sacris literis et traditionibus quod nunc breviter sic declaro: ut sequenti cap. fusius hoc ipsum demonstrarem. Conc. Trid. sess. 6. can. 25. definit de B. Virgine tenere Ecclesiam omnia vitasse peccata etiam venialia

11
ex speciali Privilegio Dei, sed Suiusmodi veritas
non magis contineri videtur in sacris literis et tra-
ditionibus, sicut etiam ad Sacra predictam, fund^m pradis-
cum non deest. Probatum minor, cetera enim patens,
quia duplex esse poterit fundamentum propter quod Ec-
clesia teneret et doceret Beatam Virginem nunquam
peccasse actualiter P.^o in deducendo ex sacris literis
in hunc modum: Beata Virgo est mater Dei ut scri-
ptura expressè testatur, sed quodcumq; actuale etiam
veniale repugnat dignitati Matris Dei, ergo Dei Ma-
ter ex singulari Privilegio Divino nullam unquam
commisit peccatum. Vel aliter sic. Mater Dei fuit
plena Divina gratia ut scriptura testatur, talique
plenitudine ut omnimoda et singularis fuerit super
omnes alios Sanctos, ut est Ecclesia communis sensus,
ergo per Suiusmodi plenitudinem gratia, singulare
Privilegium à Deo consecuta est ad omnia peccata
etiam venialia in tota vita vitanda. 2° Funda-
mentum esse potuit Decretum ex traditione et Ecclē-
sia sensu hoc modo: Traditio et Ecclesia sensus uni-
versalis facit veritatem infallibilem, quia Ecclesia
est columna et firmamentum veritatis p^a ad Titimot
3°: Sed licet nonnulli P. et graves etiam tradiderint
Virginem peccasse venialiter, nihilominus communior
semper Ecclesia et P. sensus fuit, et de presenti o-
mnino communis est, Beatam Virginem nunquam pec:

casu venialiter. Ergo Sac. veritas ut firma et infal-
libilis per Ecclesiam definiri potest.

Utrumq; fundamentum propositum pari modo vel
etiam a fortiori inuenitur in materia presenti ut Ecclē-
sia definire possit Beatam Virginem fuisse præsua-
tam a peccato Originali. P. iii, Beata virgo esse
Mater Dei, sed cum dignitate Matris Dei magis re-
pugnat peccatum originale quam veniale actuale, Ergo
sicut Ecclesia tenet vitasse omnia peccata etiam veni-
alia ut docuit Trid^m supra, a fortiori tenendum est,
fuisse a peccato originali præservatam. in hoc puncto
sola minor probatio eget que tamen accidens vi-
detur, quia peccatum originale ex sua ratione est mor-
tale privans Divina gratia, vel ut multi uolunt in ipsa
privatione Divina gratia consistens et constituens So-
minem filium iræ sub potestate Dæmonis captivum
atq; a uisione Beata priuatum; que omnia in peccato
veniali non dantur, ut patet, cum sit levis offensa Dei
qua neq; gratia neq; gloria priuat. Igitur magis re-
pugnat originale peccatum ut potè mortale cum digni-
tate Matris Dei quam actuale veniale. Neq; refert
quod actuale a propria persona committatur, origina-
le uero ab alio, id est a primo Parente transfundatur
in prolem P. Quia licet Sac. sit aliqua disparitas il-
lam tamen non solum compensat Sed etiam longo su-
perat interuallo differentia tradita inter peccatum origi-
nale

nale et ueniale ut patet accuratè ponderanti prædictam doctrinam. 2° Quia quamuis peccatum originale non sit commissum à persona illo conuicta, sed a primo Patente transfusum, attamen est uerè et proprium peccatum et intrinsecum illis qui ab eo non præseruantur Diuina gratia, ut definit Tridentinum Sess. 5^a in Decreto de peccato originali ac proinde maiorem indecentiam et repugnantiam continent respectu dignitatis Matris Dei quam peccatum ueniale. Similiter argumentari possumus ex singulari plenitudine gratiæ B. Virginis cum qua magis pugnat originale peccatum quam ueniale ob doctrinam iam assignatam inter hæc peccata.

2° Fundamentum à fortiori militat ad defendendam præseruationem à peccato Originali quia iam olim fere omnes P.P. supponunt Virginem à peccato originali fuisse præseruatam: (pauci enim sunt qui oppositum docuerint, ut uidere est apud auctores principis Summi capitis à nobis relatos.) Immo uerè Sic est sensus universalis Ecclesie si paucos excipias ex familia Dominicana. Præterea Ecclesia universalis celebrat festiuitatem Conceptionis B. Virginis pro primo instituti, ut prædicti auctores egregie ostendunt, et ex constitutionibus Sixti 4ⁱ aperte constat, Ergo universalis Ecclesia sensus est B. Virginem fuisse præseruatam à macula originali, quia Ecclesia non celebrat mysterium

aliquod nisi sit sanctum, et ex consequenti à peccato
purgatum. Agitur si attendamus ad Ecclesiam factum et
sensum, atque ad traditionem PP. a quali, vel etiam po-
tiori iure definiti poterit Virginem fuisse conceptam
absq. peccato originali, atq. definitum est nullum com-
misisse peccatum etiam veniale; etenim ut aliquid defi-
niatur ex traditione PP. et Ecclesie sensu non requi-
ritur ut omnes omnino PP. et fideles universi in eadem
veritate conveniant, alioquin nihil unquam defini po-
terit si aliquis vel aliqui fideles licet paucissimi sensu
aliorum dissentiant, quod est omnino falsum, ut enim
requenti experiri poteris, nonnulli et graves PP. a-
perte asseruerunt B. Virginem aliquando peccasse
venialiter, et quod amplius est, hoc ipsum probabant
ex varijs locis Sacrae scripturae, quibus nihilominus no-
obstantibus, Concilium Tridentinum decrevit Eccle-
siam tenere B. Virginem nunquam peccasse venialiter.
Ergo idem poterit defini circa preservationem à pec-
cato originali, quia sic est universalis Ecclesie sensus,
quamvis paucissimi veritati totius Ecclesie universalis
contradicant: Ita in Cone. Trid. sess. 4. in Decreto
- de Canonica scripturis definitur, Epistolam ad Hebr.
esse canonicam, et D. Pauli, et tamen olim PP. Latini
illam non recipiebant ut Epistolam D. Pauli, Et Car.
Din. Caiet. in principis commentariorum illius Epist.
maximè dubitat non solum quod fuerit scripta à Paulo
sed

centur controversia, pro qua tamen terminanda iure
optimo convenit. Ecclesia tanquam regula infallibilis
et firmamentum veritatis, ut aperiat verum sensum sa:
cræ scripturæ, et ita liquido constet, quid tenendum
sit circa Conceptionem B. Virginis.

notandum.

Atq; ex Sac. doctrina aduerto, præfatam contro:
versiam non versari circa veritatem aliquam mere
speculativam, et cuius non detur præcis aliqua in Ec:
clesiâ, et in Divinis literis ac P.P. fundamentum quin
potius est materia pertinet ad cultum Dei, et B. Virg.
cuius datur præcis in universali Ecclesiâ quatenus
celebrat Conceptionem eundem Virginis, et ex consequen:
tiâ iudicat illam immaculatam et sanctam: præterea in
Sacra scriptura sunt fundamenta ad dirimendam præ:
dictam controversiam non solum secundum sensum
figuratum, et mysticum, sed etiam in sensu proprio
et literali, ut est illud de plenitudine gratiæ et digni:
tatis Mariæ Dei qua iam ponderavimus. Denique
P.P. maiori ex parte vel aperte docent virginem fuisse
se præservatam à peccato Originali, vel eorum plurimam
favent, et paucissimi sunt qui oppositum expresserint
ut videtur ex apud Auctores citato Suius capiti citato
Ex quibus omnibus satis constat Sanc. controversiam
esse per Ecclesiam definibilem, et merito definendam.

Ad 2.^m Argumentum Cæsi Respondet: Nequæ
Sixtum 4.^m neq; Conc.^m Lat. et Trid.^m existimasse

præ:

prædicam controversiam non posse definiiri quamvis
 illam non definiunt, quin potius Sixtus IV. in sua
 Extravaganti, Traue nimis satis aperte indicavit po-
 te per Ecclesiam definiiri, ut in prima ratione pro no-
 stra sententia ostendimus, idem etiam censuit Trid.^o
 quatenus confirmavit et innovavit constitutio nes
 Sixti Quarti, unde non bene inferit Canus ex eo quod
 Sixtus IV. Conc. Lat. et Trid.^o quæstionem sancti non
 definiunt, eam definiiri non posse, tum quia licet non
 definiunt satis indicant posse definiiri, tum quia
 sæpe in uno Conc. aliqua controversia non defini-
 tur quia tunc iudicatum est non expedire, vel suffi-
 cients diligentia facta non fuit, et potest ob alias cau-
 sas de novo occurrentes, et præcedente accurata dili-
 gentia eadem veritas in alio Conc. vel ab alio Pon-
 tifici definiiri cuius multa et satis nota sunt exem-
 pla in quibus immorari nolo.

Diluitur 3.º Argumentum

Circa materiam tertij Argumenti fuse disputavi
 in materia de fide: quare nunc breviter Respondeo
 concedendo non posse aliquid esse de fide nisi sit for-
 maliter revelatum, ut meo iudicio egregie probas ar-
 gumentum. Adde tamen, quod quotiescung. Ecclesia
 controversiam aliquam de fide definiit ad alteram
 partem, eò ipso talis pars, vere et formaliter a

Deo reuelata est quod duplici via ostendi potest.
1.ª iudicamus positā definitione Ecclesie a posteriori
non infallibiliter colligi id quod Ecclesia definiuit vel for-
maliter contineri in sacris litteris uel in Traditione
bus Diuinis quamuis ante definitionem id satis notum
non esset utriusq. Si Ecclesia modo definiat B. Virginem
fuisse preservatam a peccato originali eo quod reuelatum
est ipsam esse Dei matrem, et propterea singulare
gratia plenitudinem consecutam fuisse, eo ipso existi-
mare debemus Spiritum Sanctum formaliter uoluisse
reuelare ut B. P. esse Dei Matrem ut nihil in excens
cum tali dignitate contraxerit atq. a Deo ab omni pec-
cato non solum actuali, sed etiam originali preservata
tam fuisse: et in eodem sensu reuelare illam gratia
plenam singulari plenitudine, ut ut in nullo momento
B. Virginis anima sine Diuina gratia existeret atq.
a Deo a primo momento Conceptionis fuerit sanctifi-
cata et ex consequenti a peccato originali preservata,
ad quod etiam non parum testimonia PP. in uer-
bant, quatenus ex dignitate Matris Dei et plenitudine
gratie B. Virginis colligunt illam sine peccato fuisse
se conceptam et nullam unquam commississe peccatum
et absolute inferunt cum de peccatis agitur, nullam
cum Matre Dei Sabere uelle questionem, quia quod-
uis peccatum se uera pugnat cum tanta dignitate.

2.^a Via est mihi multo probabilior definiendi quod
Ecclesia

Ecclesia definit esse formaliter reuelatum à Deo
 Desumitur ex illa propositione generali diuina
 reuelata scilicet Ecclesia in rebus fidei errare non po-
 test, nam in hoc sensu dicitur p. ad Thimoth. 3. Co-
 lumna et firmamentum ueritatis; Ex quo sequitur, ubi
 primum Ecclesia aliquid definit de fide, iam in esse forma-
 liter à Spiritu Sancto reuelatum, non ex noua reuelati-
 one participari, sed ex illa generali, ueluti Spiritus
 Sanctus modo reuelaret. Verum esse omne id quod ali-
 quis Doctor ex cathedra docuerit eò ipso ubi primum
 aliquid doceret ex cathedra, ueritas esse reuelata
 ex uel illius præcedentis formalis reuelationis Spiritus
 S. nec esse necessaria alia particularia subsequens
 et de nouo facta, ut manifestè patet, Ergo similiter à
 Spiritu S. reuelauit Ecclesiam non fuisse errare
 in terminandis controversijs fidei, sed potius in illis
 esse columnam et firmamentum ueritatis ad quam
 prout fideles confugere debent tanquam ad regulam
 infallibilem in causis fidei. Manifestè sequitur eo
 ipso quod Ecclesia definit talem ueritatem ita defini-
 tam esse à Deo formaliter reuelatam quia propo-
 sitio uniuersalis continet particulares sibi subalternas.
 Requirit tamen hinc sequitur quod Ecclesia ad
 libitum quamcunq; ueritatem definire possit de fide, &
 quia illa reuelatio uniuersalis limitatur ad causas fi-
 dei et morum, non uero extenditur ad omnes alias

quæ nec ad fidem faciunt, nec ad mores pertinent.
2.^a Quia Spiritus S.^{us} dirigis Ecclesiam Dei in definiendis ueritatibus ac proinde non sinet definire, nisi eas ueritates quæ ad fidem aut mores pertinent. 3.º Quia ex eadem assistentia Spiritus S.^{us} semper Ecclesia accedit ad sacras scripturas et traditiones et nunquàm aliquid de fide definit nisi in liberis Diuinis et Ecclesiæ sensu sufficiens inuenias fundamentum, ut dirigente et coöperante Spiritu S.^{us} definit.

notandum.

Quod ut plenus intelligatur. Notandum est dupliciter Ecclesiam posse procedere in definiendis cõtrouersis fidei. P.^o modo declarando id quod iam aperte erat de fide et formaliter reuelatum in scripturis sacris sub proprijs et peculiaribus terminis uel in apostolicis traditionibus, licet aliqui hæretici impudentes in re non dubia ex proprio sensu cõtrouersiam aggrauerint, ad quos tamen debellandos Ecclesia ut regula infallibilis declarat Dogma fidei, et quia Ecclesia ita procedit supponit formaliter illud ipsum quod declarat esse de fide.

Alio modo procedere potest definiendo de fide id quod ante definitum de fide non erat sed potius apud Catholicos cõtrouersum et quando ita procedit necessarium non est, ut semper id quod definit supponatur formaliter reuelatum in proprijs terminis, sed satis est ut cum definitur, eò ipso formaliter reuelatum ut q.^o

eo ipso includitur sub illa uniuersali reuelatione quae
 Spiritus S. reuelauit, esse uerum et firmum quicquid Ec-
 clesia in causa fidei definit. Unde quando Ecclesia ita
 procedit, non est opus ut procedat alia formalis reuelatio
 in Scripturis Sacris uel traditionibus inuenta, sed satis e-
 quod debet sufficiens fundamentum, siue in Scripturis, siue
 in P.P. et sensu Ecclesia us. de fide definit. quod fun-
 damentum semper praecedit quando Ecclesia definit, qua-
 cum a Spiritu sancto dirigatur, nunquam potest sine
 sufficiens fundamento definire. Totus hic discursus mul-
 tis exemplis probari potest. Sed breuitatis causa duo tan-
 tum adducam. Primum est definitio usus imaginum
 in uarijs Concilijs, praesertim uero in Concilio Niceno 2.
 Si enim attendamus ad scripturas sacras in ueteri testa-
 mento nihil inuenitur quod faciat praecisa definitioni,
 quin potius sepe prohibet sculptibile et omnes imagi-
 nes. Et in lib. sapientia reprobantur ea quae per
 illas idolatria incaperit ut horum est: In nouo uero
 testamento nihil inuenitur quod aui imaginum suffra-
 getur. Quod uero attinet ad Traditiones tunc tempo-
 ris non uidebatur res certa, si quidem admodum contro-
 uersum fuit, et propterea uaria Concilia contra mat-
 ad Sane, et alias controversias dirimendas, nihilominus
 Ecclesia in Spiritu Sancto legitime congregata et ab
 eodem illuminata sufficiens inuestigauit fundamentum
 ad definiendum tanquam dogma fidei usum et cultum

imaginum esse in Ecclesia retinendum ut licitum pium
et sanctum. Quâ definitione posita animadvertendum
est et omnino censendum illam veritatem esse formaliter
de fide et a Deo formaliter reuelatam. 2° exemplum
sit in nonnullis libris Canonicis assignandis de quibus
etiam inter Catholicos grauis extabat controversia et
propterea. Traditis non erat omnino certa antequam
Ecclesia decerneret esse canonicos, at uerò post Decre-
tum omnis dubitatio extinguitur et manet omnino cer-
tum de fide Spiritum Sanctum illos libros dictasse et o-
mnia ac singula quæ in eis continentur reuelasse quia
scilicet reuelauit Ecclesiam in rebus fidei esse firmamen-
tum ueritatis atq; ad eò uerum et firmum esse quicquid
ipsa definiens in rebus ad fidem pertinentibus.

Atq; ex his tandem concludo, bifariam Ecclesiam
posse definire Sanc. de Preservatione B. Virginis
à peccato originali controversiam P. modo declaran-
do esse de fide et sufficienter reuelatum in sacris scri-
pturis, quatenus in eis reuelatur B. Virginem esse
ueram Dei Matrem et singularibus gratiæ priuilegijs
et plenitudine consecratam: addita interpretatione
P.P. et iam Sœd. communi Ecclesie sensu, qui tamen
modus procedenti licet sit ualde probabilis, nisi tamen
ut uerum fatear, non uideatur ita facilis quia non ita
facile intelligitur in illis scripturæ uerbis contineri for-
maliter reuelationem de Preservatione Virginis ab Ori-
ginali

ginali et similiter quamvis P. L. olim maiori ex parte inclinauerint ad Sanctae sententiam et reuera paucissimi illi contradixerint, eorumque licet Sodae totius fere Ecclesiae sensus in eadem conueniat sententiam, tamen nec P. L. olim nec Sod. Ecclesiae sensus eam ut de fide traditis, sed ut simpliciter ueram et certam sententiam. Quare non uideatur formaliter reuelata in illis locis scripturae iam allatis.

Quapropter alius modus procedendi mihi uideatur facillimus, uidelicet si Ecclesia definiat S. Virginem fuisse praeuersam à peccato Originali quia ad Societates sufficientissimum fundamentum in sacris scripturis P. L. et sensu Ecclesiae, sicut enim Concilium Tridentinum declarauit nunquam uenialiter peccasse (ut iam in Soci capite explicauimus) idem imò et efficacius fundamentum est ut definiat originale peccatum nunquam contraxisse, et sicut definitum est, Quisquam ad Hebraeos, et alios libros esse Canonicos, de quibus antea etiam inter Catholicos erat non parua controuersia, quae propter ante huiusmodi definitionem non requiritur alia formalis reuelatio particularis praeter illam uniuersalem, quae reuelatum est Ecclesiam esse regulam infallibilem tam in assignandis scripturis quam in iudicando de uero sensu illarum: atque ita tradendo omnia dogmata fidei, terminandoque omnes controuersias in eadem materia circa scripturae sensus Sanctae

torum cultum, et similia; bene tamen requiritur fun-
damentum sufficiens ut definiat (quod in Sac materia
sufficiensissimum erit) si P. P. euoluantur, Academie et
celeberrimos Theologi consulantur, et Ecclesie sensus au-
tentice, nam Sac diligentia praestabitur semper Eccle-
sia summo cum fundamento procedit ad aperendum ue-
rum scripturae sensum, atq; ita ad terminandas contro-
uersias fidei per infallibilem definitionem, cui nunquam
Spiritus Sancti deest assensio ab eodem promissa et
testificata. Quia autem Summum definitione eo ipso
manet formaliter reuelata, ex illa universali reuelati-
one qua Spiritus S. reuelauit esse uerum quicquid Ec-
clesia in causis fidei definit. Ex quibus omnibus satis
superq; probatum manet, praesentem controuersiam esse
definibilem de fide per Ecclesiam, et iam modo superes-
se sufficientissimum fundamentum, ut definiatur quem-
admodum alia definita sunt, ad qua definienda non ma-
ius praecesserat fundamentum. Quod addo, ne aliquis di-
cat sane controuersiam esse quidem definibilem per Ec-
clesiam nondum tamen posse defini, quia nondum
sufficiens inuenitur fundamentum ut definiatur. Inquiro
enim: quid sit Sac fundamentum sufficiens quod deest?
Si dicatur deesse omnino concordem totius Ecclesiae sen-
sum, ita ut nullus omnino fidelis resistat Sac certene-
cessarium non est, ut iam supra et ratione optima ex
alijs exemplis palam ostendimus: Si uero dicatur spe-
candum

etiam esse aliquam nouam reuelationem, uel nouam
 scripturam Canonicam, hoc certe ridiculum est, quia Ecclē-
 sia ad tradendum uerum sensum scripturae Canonicae, non
 indiget noua reuelatione, et multo minus noua scriptu-
 ra Canonica; et pari modo si non indiget ad termi-
 nandas controversias fidei per infallibilem determinati-
 onem, ut exemplis supra allatis palam fit et uidetur ex-
 pressa sententia S. Augustini lib. 1.º contra Cresconum cap.
 penult.º ubi uolens non esse rebaptizandos illos quibus
 Sacerdotes baptizati erant: Adit ut Sac. ueritas forma
 habeatur et catholica, non oportere ut sacris scripturis
 inueniatur, sed satis esse quod ab ecclesia fuerit defi-
 nita, cuius auctoritas in ipsa scriptura ut infallibilis
 commendatur. Ipsa uerba Augustini subiiciam quid
 dignissima, ut ex aetate pro nostra sententia ponderen-
 tur. Quamuis (inquit) Suis rei, sed est de non rebap-
tizandis inter Sacerdotes baptizatis) de scripturae Ca-
nonicae certum non proferatur exemplum, earundem sa-
men Scripturarum etiam in Sac. re. a nobis tenetur ueri-
tas, cum hoc facimus quod uniuersa iam placuit Ecclē-
siae quam ipsarum scripturarum commentas auctoritas,
ut quoniam sancta scriptura fallere non potest, quisquis
falli metuit Suis obscuritate quaestionis, eandem Ec-
clesiam de illa consulat quam sine ulla ambiguitate
sancta Scriptura demonstrat.

»»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»
 »»»»»

Ecce Augustinus cum ingenii fateatur nullum es:

se Scripturam, testimonium seu exemplum quo ostendatur
baptizatos inter Sacerdotes, non esse rebaptizandos, ta-
men testatur, Ecclesiam id definiisse, et iam positâ defi-
nitione Ecclesia scripturarum in ea se veritatem teneri.
quia ipsa scriptura, Ecclesia auctoritatem in controversiis
id facti definiendis, ut infallibilem commendat, et propte-
rea quisquis falli meruit alicuius obscuritate quasi-
onis, Ecclesiam inquit consulat tanquam regulam
infallibilem quam sine ulla ambiguitate Sancta scriptu-
ra demonstrat. Neque ad Soc ut Ecclesia illud definiret
necessarium fuit, ut prius tota universalis Ecclesia ita
sentiret, quin potius B. Cyprianus cum Episcopis Af-
fricanis in opposita sententia fuerat, et inter Episcopos
anterioris aetatis eadem questio fluctuaverat, et tamen
Ecclesia controversiam ad unam partem definiuit; quod
idem Aug: eodem lib. 9° contra Creconium cap. 22°
, expresse testatur cum (inquit) Inter Episcopos ante-
, rioris aetatis quam esse incipere pars Donati, ista
, questio fluctuaret, et varias Saberes collegarum inter
, se, salva unitate sententias, Soc per universam Cathe-
, licam, qua toto Orbe diffunditur, observari placuit quod
, tenemus. Nam et uos profertis Concil. Cypriani, quod
, ut non est factum, aut a ceteris unitatis membris à
, quibus ille non est divisus, merito superatum. Neque e-
, nim propterea sumus Episcopo Cypriano meliores, si
, tamen censuit Sacerdote deus baptizari quia nos Soc

, restat non facimus; sicut nec Petro Apostolo meliores su-
 , mus quia non cogimus gentes Judaizare quod ille fecit:
 , se Paulo Apostolo attestante et corrigente monstratur.
 cum similiter inter Apostolos de circumcisione quaestio
 sicut postea de Baptismo inter Episcopos non parva
 difficultate nutaret; quae dua quaestiones de circumcisio-
 ne apud Apostolos Act. 15. et de Bapt. apud Episcopos tem-
 pore Cypriani notanda sunt, ut constet ad Ecclesia de-
 finitionem non esse necessarium, ut id quod definitur pri-
 us vel in scriptura expresse habeatur, vel in Ecclesia
 sensu sui ulla contradictione consistat, cum potius ad
 Soc. maxime Spiritus Sⁱ assistentia in Ecclesia deur,
 ut in rebus controversis, etiam apud viros S^o Doctos
 et Episcopos, certa veritas tractatur, et verus Sacrae veri-
 tatis sensus aperitur, et sic tota controversia penitus
 tranquillatur.

Ex quibus omnibus aperte concluditur controversi-
 am Sane: Utrum B. Virgo fuerit à peccato Origin-
 nali praeservata vel potius mundata; Posse in his
 circumstantijs ad alteram partem defini per Ecclesiam
 non obstante quod S. Thomas et B. Bonav^o opinati fu-
 erint non fuisse praeservatam, et quod D. Bernardus
 in idem inclinaverit quamvis Ecclesia aliter non iudica-
 ret ut videre est in Epist. ad Canonicos Lugdunenses
 licet nonnulli dubitent, utram illa Epist. sit D. Bernar-
 di, et alij tamen Epistolam illam Bernardi esse con-

cedant, non sine probabili fundamento Bernardum ex-
ponant, ut ut, nullo modo aduersum sententiam asserti-
torem Sanctissimam fuisse ab Originali labe preserva-
tam. Sed esto Socio demus aduersarij, nullo modo obstat
S. Thomae Bonau. et Bernardi opinio, quo minus Ecclē-
sia contrarium ualeat definire ut paulo antea notauit Au-
gustinus de opin. S. Cypriani; cum Concilio Episcopos
Africanorum, et de controversia de circumcissione inter
ipso Apostolos et Discipulos Domini agitam Act. 15. que
tamen definita fuit non obstante controversia, que sine
diuersitate sententiarum non datur, unde longe minus ob-
stat ut Sac. controversia non sit modo definibilis, quod
ex Dominicana Familia in contraria opinione multi per-
sistent propter opinionem S. Thomae in cuius Sanctis-
simi Magistri uerba iam tenet iurazunt.

Constituto dixi Sac. controversiam esse modo in pra-
sensibus circumstantijs definibilem, quia auid nonnulli
libenter concedere esse definibilem quidem modo, tamen
nondum dari medium seu fundamentum quo possit de
fide defini. Verum, qui ita tenent, uel sibi non con-
stant, uel aliqui prorsus absurdum admittant, necesse
est. Ostendo primum, inquirendo. Primum quando di-
cunt praedictam controversiam esse definibilem de fide
intelligant esse in his circumstantijs definibilem sine
ulla noua reuelatione Diuina, si ita dicunt esse defi-
nibilem plane sibi non constant dum addunt modo non
dari

dari medium seu fundamentum sufficiens ad definiendum
 quoniam si deest fundam^{tu} et medium sufficiens sic et
 nunc ad definitionem, etiam sic et nunc non est possibile
 definitio, quia impossibile est consecutio finis sine me-
 dio necessario seu sufficiente. Quocirca contradictio
 est asserere controuersiam prefatam esse nunc definibilem
 sine noua reuelat^{io} aut mutatione, et simul asserere non
 dari nunc pro his circumstantiis fundamentum sufficiens
 ut possit defini pramissa diligentia moralit, qua sem-
 per pramittenda est, et pramitti potest. Si uero dicant
 non esse in his circumstantiis definibilem esse tamen ab-
 soluti definibilem quia poterit Deus illam reuelare
 sufficienter ut definatur, uel certe poterit de nouo inue-
 niri aliqua autentica et sufficiens reuelatio. Vel deni-
 que quia potest Deus paulatim inspirare omnibus
 Catholicis ut in ea asserenda conueniant: si ita dicant,
 obstant omnia quae dicta sunt, quibus ostendebantur in
 his circumstantiis posse defini prafatam controuersi-
 am, ridiculum enim est dicere non posse Ecclesiam tra-
 dere uerum sensum scripturae Canonicae in materia
 grauissima inter Catholicos controuersa, sine noua re-
 uelatione Diuina, et oppositum multis mon-
 strauimus exemplis et rationibus, Augustinusq^{ue} citatus
 expresse tradidit, minus etiam requirendum est, ut me-
 dium necessarium ad definitionem ut prius omnes Ca-
 tholici DD. in ea conueniant, quia tunc cessaret con-

non uenia, et ex consequenti non esset necessaria de-
finitio, et quocumque Ecclesia us sapissime fecit, alio
quam quaestione inter Catholicos uoluit agitam de
finitione canonica terminauit, minime expectauit ut pri-
us omnes S. D. Catholici ad unam partem conspirarent
ut ex dictis in exemplis allatis de adoratione imaginum
de non rebaptizandis Hæreticis uidere est.

**Exploditur quædam Responsio quæ
excogitari posset ad eludenda quæ di-
cta sunt.**

Eorum quæ fauere possunt Hæreticis nihil periculis
occultabo tamen ab illis inuenta non sint, ut ita ma-
gis ueritas elucescat quam omnes debemus sincere que-
rere prois quous opinionis propria affectu.

Posset ergo aliquis ad ea quæ dicta sunt responde-
re: Ecclesiam esse quidem ueritatis firmamentum et co-
lumnam ac Regulam infallibilem in controversiis fidei
et consequenter in Scripturis canonicis tradendis et
explicandis iuxta uerum sensum à Spiritu S.^o inten-
tam et ex consequenti cum præsens controversia uer-
setur circa intelligentiam quorundam testimoniorum
Sacrarum literarum de transfusione Originalis pec-
cati in posteros Ad rectè poterit Ecclesia definire
Ibrum in illis universalibus sacrarum literarum locuti-
onibus de peccato Originali Beatiss^a Virgo comprehen-
datur

26

datur, vel potius non includatur; Verum licet definiat
non includi, non tamen propterea manebis de fide quod
B. Virgo preservata fuerit ab Originali peccato, quia
ad hoc non sufficit revelatio negativa quod scilicet con-
trarium non sit revelatum, sed requiritur revelatio po-
sitiva nimirum B. Virginem fuisse ab originali prae-
servatam, imò non defuerunt aliqui qui peccaverint ad
Concilium Trid.^o sess. 5.ª in Decreto de peccato origina-
li expressis non esse intentionis suae comprehendere in
primo Decreto in quo universalia testimonia scriptu-
rae adduxerat B. Virginem, eo ipso docuisse in illis te-
stimonijs Virginem non includi, quia aliter non dixisset
non esse intentionis suae Virginem non comprehen-
dere in Decreto, ubi de peccato Originali egerat et prae-
dicta testimonia scripturae produxerat, si in illis testi-
monijs Virgo comprehenderetur quam ibi immaculatam
appellat, quia non posset Concilium Sabere intentio-
nem contrariam sacrae scripturae, et nisi Dominus, qui
ita mentem Concilij interpretatur non id opinaretur
esse de fide Virginem sanctissimam fuisse ab origina-
li preservatam. Aliud ergo est declarare Virginem
non comprehendi in scripturis de originali univers-
saliter agentibus, aliud definire ut dogma fidei Vir-
ginem fuisse ab originali preservatam. Quare illud
primum poterit Ecclesia definire ut recte argumen-
tum 3.º et praecipuum à nobis propositum demons-

urari videtur, non tamen Soc. 2.º quia non sequitur
ea p.^o et aliunde, non datur, sufficiens fundamentum
ut de fide decernatur. Ceterum omnino verum exi-
stimo, quod si semel Ecclesia definiret de fide B. Vir-
ginem non comprehendi in locutionibus universalibus
scripturae, quae de peccato originali agunt, eo ipso ma-
neret de fide certum, illam originale peccatum non
contraxisse. Hoc autem duplici fundamento ostendo,
P.^o est, quia quoties in materia doctrinali Scriptura
simpliciter loquitur, talis locutio habet vim exclu-
sivam quoad illa quae non comprehendit, Ergo si Ecclē-
sia de fide definiret propositiones scripturae univers-
saliter assertentes omnes, posteros a labe origina-
li inquinari, Beatissimam Virginem non includere,
et tunc esse sensum illarum propositionum à Spiri-
tu Sancto intentum, plane sequitur, eadem propo-
sitiones scripturae Virginem non includentes, eam
à peccato originali excludere, et consequenter esse de
fide Beatissimam Virginem non fuisse inquinatam
labe Originali, sed potius Divino beneficio preservatam.
Consequentiā huius argumenti manifesta est, Ante-
cedens verum probatur a parte variis exemplis. Et P.^o
quid non solum est de fide dari tres Personas Divi-
nas ut Sacra Scriptura tradit, sed etiam est de fide
non esse plures quam tres, et Soc. non aliunde nisi
quia scriptura docet esse tres personas, neq. unquam
plures.

plures locis. Et quamvis in Divinis litteris non
asseratur Trinitas Personarum, cum particula ex-
clusiva (plurium) ut patet ex Matt. ultimo et p.
Joan. 6. Esai 6. et Apocal. 4. Deut. 6. ps. 67. ta-
men omnes DD. Scholastici et Sacri intelligunt præ-
cisam numerationem Trium Personarum qua in Scri-
ptura habetur, habere vim exclusivæ, ut videtur est
apud Suar. lib. p. de Myst. Trinit. cap. 10. 2.
Exemplum in Persona Divina incarnata, Ex eo
enim quod Sacra littera tradunt Verbum Divinum
Incarnatum fuisse, et nunquam de alia Persona Di-
vina asseverant, sequitur esse de fide non solum
Verbum Divinum fuisse incarnatum, sed etiam nulla
aliam Personam Divinam incarnatam fuisse, quia
Scriptura tradens Incarnationem Verbi, eo nullam al-
iam Divinam Personam incarnatam memorans, pe-
nitente est ac si alias excluderet. Unde rectè dicit Ful-
gent. lib. de fide ad Pet. cap. 2. Secundum carnem
filium solum natum castro fides et credit et præ-
dicat. 3. De fide est, non tantum Universum Soc
esse à Deo conditam sed etiam non fuisse alios mundos
à Deo creatos, quia scriptura tradens universum Soc à
Deo creatam nec aliud memorans censetur docere alios
mundos à Deo conditos non fuisse, quia simplex et præ-
cisa locutio in materia doctrinali habet vim exclusivæ
in sacris litteris. Ergo similiter ut ad rem nostram ve-

niamus si, regula infallibilis fidei nostra definiret in lo-
cationibus Sacra Scriptura de peccato Originali agenti-
bus, in universam propaginem Adami transfuso Beatis-
simam Virginem non comprehendi, eo ipso censeretur à
peccato Originali exclusa in quodam Sacrarum litterarum
propositionibus, quia in materia doctrinali locutio Scri-
ptura precisa et simplex Sabet vim excludendi ea que
non comprehendit, ut satis superq; allatis exemplis pro-
batum manet et per multa Concilia intellexerunt dum
declararunt de fide esse tres tantum Personas Divi-
nas, nec plures, et solum Verbum Divinum inter Divi-
nas Personas Sominem factum, ut ea materia de Tri-
nitate et Incarnatione constat, ubi Sac conclusio addu-
citur. Ergo similiter de fide maneret B. Virginem non
contraxisse Originale, si de fide foret, universales lo-
cationes scriptura quoad peccatum Originale de omni-
bus filijs Adæ loqui, Virginem tamen in illis nullo
modo comprehendit. Et confirmatur, quia si sacra scri-
ptura omnes posteror. Adami sub peccato Originali cõ-
prehendens, solum Virginem non includeret, id non ex
alio capite dimanaret quam ex dignitate Matris Dei
quã insignita fuit, ad Suiusmodi vero dignitatem peccat
ut scriptura ita B. Virginem non includeret ut etiam ab
illo excluderet, aliter si re vera B. Virgo originale con-
traxisset, nulla esset ratio ob quam id taceret, quia digni-
tas Matris Dei non consistit in hoc ut occultetur pec-
catum

catum ab illa contractum, praesertim in sacris litteris
 qua omnia vere et sincere docent ad materiam doctri-
 nalem pertinentia, sed quod illud non contractum idque
 scriptura tradiderit, non includendo illam inter peccata
 nos Adami peccato originali maculatos. Ergo certissi-
 mum esse debet, si semel de fide decernatur Beatam
 Virginem non includi in praedictis propositionibus de
 peccato Originali, eo ipso definitum de fide ipsam pecca-
 tum Originale non contractum, et scripturam sacram Soc
 ipsum, ipsum mox suo tradidisse quatenus de ceteris lo-
 quens, Dei Genitricem non comprehendit.

2.º Fundamentum et satis apertum est, quia O-
 riginale peccatum est transfusum a primo Parente in
 prolem, non vero ab ipsa prole productum, quod veritas
 est de fide definita in Tridentino sess. 5.º in Decreto
 de peccato Originali et patet ex Apostolo ad Rom. 5.º
 Per unum hominem peccatum intravit in mundum.
 Ad Cor. 2.º Eramus natura filij irae Soc est in i-
 psa originale. et ps. 50. In peccatis concepit me mater
 mea. Ergo si de fide constaret originale peccatum
 non fuisse transfusum in Virginem a p.^o Parente, pari
 modo de fide certum esset B. Virginem non habuisse O-
 riginale peccatum, si quidem peccatum Soc non aliunde
 procedit quam ex p.^o Parente per transfusionem: consta-
 ret autem de fide non fuisse originale peccatum trans-
 fusum in Virginem ex primo Parente si Ecclesia defini-

et Sacras litteras asserentes ea transgressione Adami
transfundi peccatum in omnes homines nullo modo B.
Virginem comprehendere. et declaratur amplius quia pec-
catum vel est actionis, vel originis, De peccato actionis mi-
do non agimus. Et praeterea certum est in B^a Virgine
non habuisse locum, quia ita tenet Ecclesia et Concilium
Trid^o tenent. Peccatum vero originis non aliunde Sa-
beatur quam ex inobedientia primi Parentis, ergo si B^a
Virgo ex primo Parente Originale peccatum non contra-
xit, plane illud non habuit, nisi forte quis diceret, Deum
immediati illam maculasse, quod etiam est contra fidem
et omnino impium, quia ex fide constat, Deum nullo
modo esse auctorem peccati, et contra fidem esset fingi-
re aliquod originale peccatum diverso modo productum
ab eo quem scriptura tradit, nimirum, ex inobedientia
Adami, sicut esset contra fidem fingere alias Personas Di-
vinas, vel aliam Incarnationem diversam ab ea quae in
sacris litteris traditur.

Ex quibus concluditur, non procedere coherentes qui
asserunt posse Ecclesiam aperire verum sensum scrip-
turae agentis de peccato originali et declarare de fide ut-
rum in illa B. Virgo comprehendatur nec ne, et tamen
negant posse defini de fide utrum B. Virgo fuerit pra-
servata vel potius mundata ab originali peccato, nam re-
vera hoc posterius sequitur ex prioribus ut probatum est.
Neque enim ego aliud vellem pro causa Virginis tuenda,

notandum.

et sub certissima fide asserenda quam ut summus Pon-
 tificex, ut regula infallibilis, declarares B. Virginem
 non comprehendi in locutionibus Scripturae de peccato
 Originis tractantis, nam ex ipso de fide maneres illam O-
 riginale non contraxisse, et si adversarij non recusant,
 postulemus omnes à Sede Apostolica ut infallibili aucto-
 ritate qua potes ad iudicandum de aëro sensu scripturae,
 illum nobis aperias et declares in locutionibus universa-
 libus de peccato originali, Hoc ipso enim omnis contro-
 versia penitus extinguetur, quia nullus dubitabit asse-
 rere Virginem non contraxisse originale peccatum si
 infallibiliter constet illas universales propositiones B.
 Virginem nullatenus includere, qui nullo alio fundam-
 ntantur qui originale peccatum in B. Virgine agnos-
 cunt, præter illas quod sumitur ex universalibus pro-
 positionibus Sacrarum litterarum et Patrum, à qua uni-
 versalitate non audens Virginem excipere, quia putant
 exceptionem adversari, vel certi non ita confirmari uni-
 versalibus propositionibus scripturae: quocirca, si Hoc
 fundamentum semel auferatur, indubitanter omnes am-
 plectentur sententiam de immunitate B. Virginis à la-
 be originis.

Quapropter si verum esset Tridentinum Concilium
 admonens non esse sua intentionis comprehendere
 B. Virginem in decreto de peccato Originali eo ipso
 docuisse universales propositiones scripturae de eodem.

peccato agentes eandem virginem non comprehendere
iam nulla esse posset controversia de preservatione
virginis à peccato originali ut constat ex dictis; Sed re
uera Concilium dum illud admonuit solum voluit non
Sabuisse intensionem comprehendendi in suo Decreto B.
Virginem sicut nec excipiendi illam à peccato, et conse
quenter neq. intendisse declarare illam comprehendendi in
universalibus propositionibus scripture quas in suo
Decreto Cone^m inseruerat, Sinc tamen minimè sequi
tur declarasse Cone^m totum B. Virgo excipienda
foret ab illis locutionibus scripture, quoniam aliud
est nolle declarare illam comprehendendi, aliud declarare
non comprehendendi in predictis propositionibus, et Soc
2.º non sequitur ex p.^o ut consideranti patebit: quo
circa Concilium declarauit quidem virginem in suo De
creto non comprehendendi, et ideo est Soc in fide certum
ex declaratione Concilij, non tamen declarauit non
comprehendi in propositionibus universalibus scripture,
Sed potius ab Summumodi declaratione prorsus abstinuit
si enim declarasset, totam controversiam penitus abo
leret, et de fide maneret B. Virginem originale pecca
tum non contraxisse. Nequè sequitur, intensionem Con
cilij fore contrariam intensionem Scripture, ut inter ar
gumentandum inferetatur, quia Concilium limitat sua
intensionem ad Decretum de peccato originali quod e
dicit, non uerò ad scripturam sacram à cuius explica
tione

tione et declaratione tradenda abstinuit, quia nondum
uoluit rem definire de fide, sed potius approbare consi-
tutiones Sixti 4. quas eodem loco innotuit, in quibus di-
citur controuersiam Sancte nondum esse ab Ecclesia decisam.

CAPVT II.

Refelluntur qui asserunt posse
quidem hanc controuersiam defini-
ri definitione fidei, non tamen quo-
ad partem quæ Beatam Virginem
ab Originali præseruat.

Superiori capite monstrauimus contra Canum et
alios Recentiores posse Sancte controuersiam per Ec-
clesiam defini de fide quodam alteram partem. Nunc
superest examinandum quænam pars huius contro-
uersiæ in his circumstantiis definienda uideatur si ad
definitionem ueniamur. In qua dubitatione occurrit
primò quorundam Thomistarum sententia qui nobis
cum conueniunt contra Canum, in asserendo, posse Sancte
controuersiam ad unam partem defini, addunt tamen
debere defini quodam illam que negat Beatam Vir-
ginem fuisse ab Originali præseruatam, non tamen
quodam partem que affirmat fuisse præseruatam. Hi

155327

ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc

ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc

ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc

vans Bartholom^{us} Med^{icus} 30us paroc qu^o 27° art^o 2:
 icolum 12° in articulo. sed circa inquirens enim An
 ecclesia definiat eam partem predicta controuer:
 sio ita scripsit: Si aliqua pars cuius controuer:
 sio est, certe affirmatiua pars esset definienda: si
 quidem Sabes pro se scripturas sanctas quantum uideat,
 Sabesq; communi sensum omnium Sanctorum P^{et} et
 paulo ante dixerat idem Med^{icus} Caietanum in opusculo
 sup^{er} cap^{itulo} citato de Conceptione ad Leonem X^o respondis:
 se non expedire imo non posse Ecclesiam definire quod B.
 Virgo fuerit ab Originali praeseruaata, idque merito dicitur
 a Caietano idem Med^{icus} asserio: Nam (inquit) si hanc partem
 definisset Ecclesia sua definitione omnes SS^{orum} Patres anti:
 que Ecclesia condemnasset: Hanc Medina sententiam
 nonnulli recentiores ex Dominicana Familia (si uerum
 est quod audiui) modo amplectuntur. Verum, quod asse:
 res ad Caietanum iam superiori capite ostentimus, non
 existimasse hanc controuersiam non posse ab altera par:
 tem definiri, quin imo oppositum manifeste supposuit:
 se qui speraret quod ea pars approbata esset pro qua
 scripsit, nimirum B. Virginem non fuisse praeseruaatam,
 sed mundatam a macula originali. Verba Caietani sunt:
 Euidenter certatur pars dicens B. Virginem ab Origi:
 nali peccato mundatam in sinu Sanctorum et Sacro:
 rum Doctorum priscorum quiescens, nihilque sibi me:
 tuens, quin potius sperat si discernendum aliquid sit
 se

se ipsam ut probabiliorem et S. D. D. dictis consona
 approbandam. Et similiter Turrecremata superiori
 capite citatus a Sacrosancta Synodo postulabat defini-
 tionem, paratus submittere omnes rationes et Catholice
 rum dicta definitione infallibili Concilij a quo flexis
 genibus postulabat, ut prafasam controversiam de-
 finiret. et addidit; Sane ex Suius questionis deter-
 minatione, magna salus, pax, et tranquillitas, et in-
 teგრitas Religionis expectatur in populo Christiano
 Et sane indecorum, est quod aliquis Catholicus co-
 sedens aliquam controversiam posse per Ecclesiam de-
 finiri, firmius apud se statueret quamnam partem defini-
 possit, quoniam ut iam superiori capite monuimus, fir-
 miter definire quamnam partem in questionibus fidei defi-
 nienda sit ad illum tñ pertinet ad quem ipsa definitio
 spectat, non vero ad assertores Suius vel illius par-
 tis controversie, de qua agitur, quia Suiusmodi, asser-
 tores sunt veluti ligatores, qui non proferre in cau-
 sa sua, sed spectare sententiam a legitimo iudice de-
 bent, et cum sint Catholice, omnino parati esse debent
 ad eam partem controversie amplectendam ut certis-
 simam, et usq; ad extremum vite spiritum tuendam
 pro qua Summus Pontifex definitivam sententiam
 tulerit, sive sit illa, pro qua antea pugnaverant, sive
 quam totis viribus impugnaverant. Etenim uni des-
 finitioni Romana Ecclesia ut potè Spiritus Sancti

cccccccc
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr
 rrrrrrr

7777777
 7777777
 7777777
 7777777
 7777777
 7777777

infallibili assistentia munita omnes humane rationes
 tamen evidentes appareant subiicienda sunt, quoniam
 explorare debemus intellectum in obsequium fidei quod
 ad deo verum est ut licet quis existimet evidenter Deum
 sibi aliquid revelasse, debeat nihilominus esse paratus
 ad amplectendam definitionem Ecclesie licet contra-
 ria sit: quia potius debet credere illam quam existi-
 matas evidentem revelationem Divinam fuisse illusio-
 nem, quam a definitione Ecclesie dissentire. Unde Be-
 dogi tradentes indicia ad discernendum Veram revela-
 tionem privata sit vera vel illusoria, unum est, ex præci-
 pui. An facta tali revelatione, sentiant promptitudinem
 animi ad amplectendum quicquid universalis Ecclesia
 definiat in ea materia de qua putant Deum sibi
 aliquid revelasse: si enim Sancti promptitudinem non
 sentirent eo ipso iudicare possent eam non esse Divi-
 nam revelationem, sed potius Dæmonis, aut lapsæ ima-
 ginatiæ deceptionem. Et idcirco dicit Apostolus ad
 Galatas. 2. Licet nos aut Angelus de Coelo Evangelizet
 vobis præterquam quod Evangelizavimus vobis arabice:
 ma sit. Ceterum quamvis impossibile esset, suppositâ ma-
 nutententia Dei ut Paulus aliter evangelizaret, et
 similiter ut Angelus de celo id esset beatus id faceret,
 attamen etiam posito hoc impossibili adhuc semper
 retinendum Evangelium iam promulgatum est Catholi-
 ca fide semel creditum. Et S. Thom. in illud ad Rom.

Vide Torre-
 orem in prol.
 ad Genes. 8.
 Brigitte.

10.) Quomodo predicabunt nisi mittantur, docuit. Iam
 messi qui futura predicarent vel miracula faceret in
 confirmationem doctrine contrarie nostrae fidei, non
 propterea sufficienter monstrare se esse nuntios a Deo.
 quod egregie probat ex illo Deuteronomio. 18. Si surrexe-
 rit in medio tuo Prophetas et praedixeris signum atque
 portentum, et ueneris quod locutus est, et dixeris
 tibi eamus, eo sequamur Deos alienos, non audias
 uerba illius. Cum ergo certa fide Sabeanus ad Ecce-
 siam uelut ad infallibilem regulam recurrendam pro
 controversiis fidei dirimendis, et firmissime statum
 esse illius iudicio, plane sequitur, indignum esse uero
 Catholico ita ad arere uni parti controversiae ante
 definitionem, ut firmiter asseueret non posse alteram
 defini, quia hoc modo non esset bene dispositus ad
 suscipiendam definitionem fidei, si forte pars opposita
 definiretur, et aliunde in praedictato iudicio de parte
 definienda cum firma adhesionem usurparet qui ita se
 gereret officium regule infallibilis ut Sacerdici faceret.
 et propterea in grauissimos errores prolabatur.

Quod si aliquis dicat, Merinam non firmiter pro-
 tulisse suam sententiam definiendam si ad definitionem
 illius controversiae ueniretur, sed solum id probabiliter
 sperasse ut Caiet. sperabat, quod omnino licet quan-
 do satis probabilia fundamenta Sabentur, si quis in-
 quam ita dicat, illud obstat, quia id non probabiliter

□□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□

□□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□

□□□□□
 □□□□□
 □□□□□
 □□□□□

cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc

cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc

sed certo Med. affirmasse videtur, cum asseruit: Certe
affirmatiuam partem esse definiendam si aliqua pars
definienda foret, Quibus verbis particula illa (Cer-
te) non solum probabilisatem sed certitudinem eci-
pationis importat. Et idem ostenditur ex alijs ver-
bis euidem Auctoris asserentis: Si Ecclesia definiret
B. Virginem fuisse præservatam ab Originali, tali defi-
nitione condemnaturam omnes S. Patres antiquæ Ec-
clesiæ, quod ostendit Medina firmissimè asseruisse
non posse Ecclesiam illam definire, quia certissimum est
Ecclesiam nunquam condemnaturam omnes S. Eccl.
antiquæ Ecclesiæ.

Quocirca ego dico in hoc capite, ostendam P.^m
quam falsa sint fundamenta Medina ad asserendum
non posse Ecclesiam definire Virginem præservatam
fuisse ab Originali. 2° Monstrabo potius in his
circumstantijs duberi (quantum Summus discussus
assequi poterit) si ad definitionem veniatur omnino
definiendum esse Virginem fuisse præservatam: sem-
per tamen paratissimi ut Catholici erimus ad susci-
piendam definitionem Ecclesiæ pro quavis parte con-
trouersie illa feratur, firmissimè credentes, Definitio-
nem Ecclesiæ esse Diuini Spiritus attestationem cui
falsum subijci non potest, ne incidamus in absurdum
quod paulo ante in Med. representimus.

Primum igitur ostendam examinando funda-
menta

menta quibus Med^o citato loco asseruit non posse
 Definiri Virginis Preservationem ab Originali, que
 tria sunt. Primum quia sententia que asserit B.
 Virginem fuisse conceptam in Originali, habet pro
 se scripturas sanctas quantum videtur, et communem
 sensum omnium SS. Patrum. Et contra vero pro pre
 servatione Virginis ab Originali nulle sunt scriptu
 re authenticæ aut revelationes antiquæ. Ecclesia
 vero in definiendis rebus fidei non utitur novis reve
 lationibus, sed testimonijs Sacra scriptura et Sancto
 rum Patrum.

2° ess: Quia Papa nunquam voluit depremi
 nare, nec etiam Conclia, Virginem fuisse preterita
 tam, non obstante illo Orbis consensu quod auctores
 contrarie opinionis objiciebant.

3°. Quia si Ecclesia illud definiret, omnes SS^{mi}
 Præs antiquæ Ecclia condemnaret, quod fieri nõ po
 tess. Atq; ex his infero Medius, si aliqua pars
 Suis controversia definienda foret, certe affirmativus
 esse definiendam, si quidem habet pro se scripturas san
 ctas quantum videtur, et communem sensum omnium
 SS. Patrum, nullum tamen testimonium in particula
 ri profert sine scriptura sine Sacrorum Patrum.

Hæc vero fundamenta planè non subsistunt. Ad
 Primum enim dicimus, Sacras litteras nunquam docu
 isse B. Virginem originali peccato maculatam fuisse

Deo tantum universaliter omnes homines peccatum origi-
 nis incurrisse ut patet dicendo per scripturam testimo-
 nia in quibus de peccato originali agitur. Ad 2°. Nemo
 mandus a corde nec infans etc. Ad Romanos. Per unum
 hominem peccatum intravit in mundum etc. Et iterum
 sicut per unius delictum in omnes homines etc. Ad Ro-
 3°. Omnes peccaverunt et egent gratia Dei. 2° Corin-
 5°. Sicut in Adam omnes moriuntur ita in Christo oēs
 vivificabuntur etc. 2° Corin- 5°. p^o Si Christus pro o-
 mnibus mortuus est ergo omnes mortui sunt (scilicet pec-
 cato) Ad Ephe- 2°. Eramus natura filij irae sicut et ca-
 teris (id est omnibus) Ad Galas. 3°. Conclusit scriptura o-
 mnes sub peccato. Et videtur magis urgere illud Psal-
 87°. ubi agitur de Christo Domino, et dicitur inter mortu-
 os liber. Ex quibus verbis colligitur, nullum excipiendum
 à morte peccati Originalis nisi solum Christum Domi-
 num.

Quam igitur scriptura solum universales locutiones
 de peccato originali tradiderit, recte intelliguntur de u-
 niversalitate legali quae optime cohaeret cum rationa-
 bili exceptione ob speciale privilegium, quod merito po-
 tuit dignitas Matris Dei, et quasi exigere videtur.
 Simili ratione licet scriptura universaliter et sapissime
 doceat nullum adultum esse liberum à peccato actua-
 li, nihilominus Concilium Tridentinum sess^o 6° can^o 23°
 ut vidimus docuit Ecclesiam tenere B. Virginem nun-
 quam

Dicit Aegidius
 Lusi. 1°. q. 7°
 art. 2°. 2° et 4°
 ubi varias soluti-
 ones ad loca ista
 scripturae late
 expensis adducit.

quam peccasse uenialiter, quia merito excipitur ob
 singulare privilegium ab illa regula ueritatis Ioan.
 p. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus nos
 ipsos seducimus. Iacobi 3. In multis offendimus omnes.
 pet. 2. in oratione Dominica pro omnibus innotuit.
 Dimittite nobis debita nostra. Psalm. 133. Omnes de-
 clinauerunt simul inuitales facti sunt, non est qui fa-
 ciat bonum non est usque ad unum. Genes. 6. Omnis
 quippe caro corruerat uiam suam. Unde Concilium
 Mileuitanum can. 6. et 8. definiuit, neminem esse si-
 ne peccato, et in Solomonus. Pro. 2. test. dicitur. 23. do-
 cet Ecclesiam tenere B. Virginem nunquam peccasse
 quod iam eum de fide a Conco. definitum, docet Conuda
 lib. 7. que 44. cons. p. Sibar. tomo 2. 3. part. 1.
 dist. 4. sectione 4. Barqu. tomo 2. 3. part. dist. 120.
 capite p. et supponit Vega. 14. in Trid. ca. 18. Aegidius
 Lusit. lib. 4. que p. art. ultimo §. 2. Et Probatum p.
 quia quod Ecclesia tenet in materia pertinente ad fidem
 est de fide, sed Ecclesia tenet, ut testatur Tridentin.
 Virginem nunquam peccasse etiam uenialiter. Ergo hoc
 est de fide, quia doctrina Sac. uersatur circa materi-
 am ad fidem pertinentem, quia de fide est, sine speci-
 alissimo privilegio, neminem posse uitam ducere si-
 ne peccatis uenialibus, ut constat ex sacris literis
 altari, ex Conco. Mileuitano definitione 12. Trid. in
 similiter hoc ipsum definiens adouit in exemplum

Concilium mileuita-
 num definiuit ave-
 nialibz omnibz sine
 magno privilegio nulli
 abstine si posse. et tam
 Triden. in Virgine
 hoc privilegium dedit.

25
singularissimi Privilegij Beatissimam Virginem: ac
proinde Directè et per se non uerò obiter et quasi ali
ud agens docuit, B. Virginem, ab omni peccato actuali
fuisse præseruatam, ac proinde Sic ad fidem pertinens,
non obstantè doctrina universali scripturæ. Ergo simi
liter non obstantibus propositiones universales de peccato
originali quo minus B. Virgo ex Privilegio speciali exci
piatur, præsertim quia maiora sunt motiva ut ab ori
ginali quam à venialibus excipiasur, ut iam capite
1° ostendimus, quia originale magis pugnat cum Digni
tate Matris Dei.

Præterea ut uel ipse Canus 7° de locis cap^o 5. &
4° conclusio notauit. A lege universali scripturæ per sin
gulare privilegium unam Dei Matrem excipere sacra
rum litterarum fidei nullo modo aduersum est; alioquin
cum sacra litteræ in unum clamant: Non timebis me
Somo et uimes: Deum nemo uisio inquam, qui Pau
lum uel Moysen exciperet ut S. Thomas et August.
exceperunt, contra sacras litteras pugnasset, quod uel
ipsi Thom. manifestum iudicabunt absurdum. Nihil
ergo obstant universale propositiones scripturæ quo
minus possit defini Beata Virginem fuisse præser
uatam ab originali sicut et definitum est Ecclesiam te
nere nunquam uenialiter peccasse non obstantibus uni
uersalibus propositionibus scripturæ de peccato actuali.
Fallantur enim aduersarij in eo quod inferunt in Sunc
modum

modam: Scriptura loquens de peccato originali uniuersaliter Virginem non excipit, ergo illam comprehendit. cum potius deberet inferre scriptura loquens de peccato originali uniuersaliter in ea uniuersalitate Virginem non expressit. Ergo excipi debet ob singulae privilegium et dignitatem, sicut excipitur ob eandem dignitatem à peccatis actualibus. Aliud uero Ps. 87: quod magis urgebat Inter mortuos liber, ubi tantummodo Christus excipitur, intelligitur de libertate à peccato ex in sua natura et per se: Virginem uero non ita facimus liberam à morte peccati originalis sua natura et uirtute, sed Privilegio Diuinae gratiae ei liberaliter concessio, ob merita filij et ratione sua dignitatis, ad quam electa fuit. Unde etiam illa consequentia Apostoli: Christus pro omnibus mortuus est: Ergo omnes mortui sunt ultra alios. Interpreti generaliter exponi potest. omnes pro quibus Christus mortuus fuit supponi mortuos quantum est ex in natura ab Adamo naturaliter pro peccato, quod non tollit quominus Virgo B. per gratiam uerissimam redemptionis fuerit liberata, ab ea morte peccati originalis incurrenda.

Quod attinet ad H. P. nimum excessus Med. cu dixit: omnes docuisse B. Virginem contraxisse originale peccatum, quin imo, nullum inuenio ex antiquis P. qui expresse et indubitanter id docuerit, imo uno uel altero excepto, reliqui, uel B. Virginem ab originali pro

= Ad. P. Testimo
nia.

seruatam dicunt, uel certe Suis sententia non parum fauent
ut uidere est apud auctores citatos in initio capitis præceden-
tis. Itaque P.P. solum universaliter dicunt, omnes ori-
ginali peccato inquinari, quod non tollit Præuilegium
B. Virginis speciale; neq. in hoc aliquid docent quam id
quod sacre littere tradunt, ut supra uidimus, et tamen
in Sil. officium sententia qua Virginem ab Originali
præseruatam agnoscat, ut iam ostendimus; interdum
etiam P.P. solum Christum Dominum à peccato ori-
ginali excipiunt, sed non propterea Virginem compre-
hendunt, sed uel simul cum Filio excipiunt, uel id intel-
ligunt per se, ex ui sua natura ut supra explicauimus
in ill. ps. 87. Inter moesos liber, qua ratione etiam
sape inuenimus, apud II. Patres solum Christum non
commisisse peccatum, et tamen non propterea cen-
suræ uoluisse ut B. Virgo aliquid commiserit.

Possem facile discurrere per omnia testimonia
P.P. Sæcenus ab aduersarijs producta palam osten-
dere, illa partim esse falsa, partim falsificata, partim
nullo modo aduersarijs suffragari, uerum hoc omitto,
tum quia ut principio dixi, in animo non est de his ac-
gere, tum etiam quia ab auctoribus principis capitis
præcedentis relatis, satis diligenter hoc monstratum
est, et opera presium non iudico, actum agere. Solum
aduerso, D. Bernardum, qui præ cæteris uideatur fauere
aduersarijs, in illa Epistola ad Canonicos Lugdunenses
(de

(De qua tamen dubitatur, non solum quoad auctorem
 sed etiam quoad sensum) in fine Epistolae addidisse:
 Romana praesertim Ecclesiae auctoritati atq; examini
 totum hoc, sicut ^{et} caetera, quae cuiusmodi sunt universa
 reseruo, ipsius si quid ~~non~~ aliter, sapienter iudicio emer-
 dare. Ex quibus verbis duo colligo. Primum est exi-
 stimasse Bernardum posse sane quaestione per Ecclē-
 siam defini, etiam quoad partem contrariam suae
 opinioni, et propterea se paratum dicere ad emendatio-
 nem si aliter iudicaret, qua Ecclesia decerneret. 2.º
 est Si Bernardus vidisset universalem Ecclesiam ce-
 lebrantem festum Conceptionis ut modo celebratur,
 illud pro nostra haberet sententia, ut ipse expressit ei-
 usdem verbis, et in eadem Epist.^a quae est 174.^a inde
 colligit, B. Virginem in utero fuisse sanctificatam, q.^o
 in universa Ecclesia illius natiuitas celebratur, quod
 ex eodem fundamento indubitanter tenendum, etiam
 Hersonsus, libro aduersus eos qui disputant de per-
 petua Virginitate S.^{ae} Mariae asseruit, qui habetur
 Tom. 9. Biblioth. et S. Tho. 3.^a parte, q.^o 27.º art. 1.º in
 Arg.^o Sed contra ea quae Ecclesia celebrat natiuita-
 tem B. Virginis colligit illam in sua natiuitate fuis-
 se sanctam: Quia (inquit) non celebratur festum in
 Ecclesia nisi pro aliquo Sancto, Unde sumitur in
 tantum sententiam de peccato originali B. Virg. S.
 Romanam docuisse in quantum non videbat in universa

>>>>>
 >>>>>
 >>>>>
 >>>>>
 >>>>>

>>>>>
 >>>>>
 >>>>>

cccc
cccc
cccc
cccc

li Ecclesia festum Conceptionis celebrari, unde forma
lis illius doctrina nobis suffragatur, licet se uera do
cuerit S. Virginem contraxisse originale ut probabi
lizem opinionem quam etiam S. Bonau^a secutus est.

Verum licet Summorum SS. praestantissimi in Sa
rento fuerint eo tempore in quo festum Conceptionis
ab uniuersali Ecclesia non celebratur ut modo celebra
tur id non tollit quo minus contrarium positum defini
riat multa habente tempore definita sunt contra ali
quorum SS. sententias, ut de non rebaptizandis Se
reticis contra Cyprianum et plurimos Episcopos Affri
canos ut supra ex S. Aug^o uidimus de gratia diu
na: An omne meritum contra Cassianum et Massi
lienses ac plures Episcopos Gallie. et sunt infinita
alia exempla inter quae numerari potest definitio
Trientini de omnimoda impeccabilitate Virginis
cuius oppositum multi et graues SS. olim tenuerunt
ut statim referemus.

Adde: nullum esse auctorem (exceptis Canonicis)
qui in eodum lapsus non fuerit, unde specialis pro
rogatus est scriptura ut nihil in illa inueniatur dis
crepans a ueritate, et propterea licet Auctoritas S. B.
magna sit, non tamen est nec esse debet regula in
fallibilis praeterquam quando alij graues SS. et to
tius fere Ecclesiae consensus ac rationes magni pon
deris refragantur. Imo quaedam species idolatria ui
detur

cccc
cccc
cccc

desur Doctorem aliquem priuatum, et ex consequen-
 ti, qui ut homo falli potest, uelut infallibilem ac
 Diuinam regulam uenerari et modicus tueri, cum
 potius idem s. Doctor p^a parte qu^a p^a des: s: ad
 2^a definit, locum ab auctoritate Summa desumptum
 infirmissimum esse, sicut è contra fundatum in Diui-
 na auctoritate efficacissimum uocatur. Et August:
 Epistola 19^a ad Hieron. solum scripturarum libris
 qui canonici appellantur didici Sane Sonoram defer-
 re, ut nullum auctorem earum in scribendo errasse
 aliquid firmissè credam, alios autem ita lego ut quæ
 talibet tancitate, doctrinaq; præpotheant, non de eo
 uerum putem quod ipsi ita senserint uel scripserint.
 Atq; hæc ipsa uerba s. Augustini D. T. sup^a refero
 illis subscribitis.

Clarius diligenter notandum est, aduersarios
 in S. P. pro sua opinione referendis quædam uerbi
 consequentia quæ sani recte non concludit: zancici-
 nantur enim in Sane modum S. Patres uniuersali
 docent peccatum originale inuasisse omnes Adae
 posteror, et nullum excipiendum esse. Ergo B. Ginge
 comprehendunt. Verum, consequentia hæc ut in simili
 diximus de propositionibus uniuersalibus Sacra scri-
 ptura uim non habens, quin potius ob prærogatiua
 et dignitatem Matris Dei contraria consequentia
 referenda erat hoc pacto S. P. agentes de peccato

*Patres aliqui
 uelut infallibilem
 regulam uenerari
 et modicus tueri
 in S. P. ubi
 Augustinus*

originali in particulari, non expriment B. Virginem
fuisse illo coinquinatam. Ergo licet uniuersaliter lo-
quantur, Dei Matrem sub peccato originali non com-
prehendunt, quoniam ut Iurista dicunt, sub Regula
uniuersali non ueniunt ea, quae in specie non esset
quis uerissimiliter concessurus, quod enim semel ex-
pressit Aug^s. ceteri PP. subintelligere debuerunt,
nempe, cum de peccatis agitur, nullam uelle de Virgi-
ne Matre sapere questionem, propter singularem
illius dignitatem. Sicut enim Augustinus Epist^o 59^a
uniuersaliter dixit: Nemo renascitur nisi prius na-
scatur, id est nullus sanctificatur priusquam ex utero
oriatur, et tamen illa uniuersalis propositio Augusti-
ni non tollit speciale privilegium Virginis, imò nec
Ioan^s Bapt^o ut docuit et explicauit S. Thom. 2^a
parte quæ 27ª art^o p^o ad 2° dicens, Augustinum lo-
qui secundum legem communem. Ergo similiter, locu-
tiones uniuersales Augustini et aliorum PP. de pec-
cato originali, nullo modo tollunt privilegium B. Virg^{is}
quo ab originali peccato preservata fuit, quia loquuntur
secundum legem communem.

Hæc satis superq^{ue} ostendunt, nullam esse uim in
p^o fundamento quo Medina mouebatur ad dicendum
non posse Sanc^{te} controuersiam definiri in fauorem
Virginis; sed ut amplius eneruetur, et penitus euer-
tatur hoc fundamentum, addo aliud circa S. Virginis
preservationem

praeservationem ab omni peccato actuali, quod iam videtur
 definitum ut iam notauimus et probauimus, et tamen plu-
 res P. P. et expressius, dixerunt, B. Virginem aliquando
 uenialiter peccasse, et quod amplius argere potest, eam do-
 ctrinam fundarunt in aliquibus locis Euangelij, ut Cri-
 tostomus Som. 16° in Ioan. et Som. 46° post principium
 tractans illud: Vinum non Sabent. quid mihi et tibi
 mulier &c. ait manifestum esse quod solum ex uera gla-
 ria id faciebat, Et Theophil. eadem feri uerba scripsit
 in illud Mat. 12: Ecce mater tua &c. Quae est mater
 mea &c. Et Tertullianus lib. de carne Christi cap. 7. et
 lib. 4. aduersus Marcionem cap. 19. et Cypprianus ser-
 moni de Passione Domini cap. 4. Praeterea Haeretici
 qui agnoscunt peccatum Virginis ex illo Ioan. 2. Quid mi-
 hi et tibi mulier, id probant ex Hieron. term. 4. contra
 Arian. Aug. 2. de symbol. ad Cassecumen. cap. 5. Cri-
 tost. Somil. 20. in Ioan. Theoph. et Euseb. ibi. Iren-
 3. aduersus Saresist. cap. 18. paulo ante finem. August.
 orat. ad uerba Pauli. Quando subieceris omnia &c. Prae-
 terea illud Luc. 2. Tuam ipsius animam pertransibit
 gladius, de gladio infidelitatis interpretatus est Orig.
 Hom. 17. in Lucam, ubi ait Mariam simul cum Christo:
 his scandalum dubitationis et infidelitatis passam fuis-
 se, et ita communiter de Origene sentiunt Theologi ut
 patet ex Canis. 1. 4. de B. Virg. cap. 17. et Crito-
 stom. ⁱⁿ psal. 13. dixit: Ipsius Mariae Maris animam

Patres aliqui age-
 rentes Santissimam
 Deiparam peccatum
 saltem ueniale con-
 fitebantur.

gradus dubitationis pertransiit. Quod si tot P.P. tam expresse affirmantes B. Vir-
 ginem actualiter peccasse, atq. Soc. ipsum ex Divinis li-
 teris probantes nullo modo obstarent, quo minus Conc.
 Trid. definitis Cœlesiam tenere B. Virginem, nam
 quam actualiter peccasse, multo minus obstare poterant
 universales locutiones eorundem Patrum de peccato Ori-
 ginis, eo quod unus vel alter id dubitanter expresse-
 rit, ut Bernardi eplā cit. de quo tamen dubitatur, B.
 trum auctor illius Epistolæ fuerit, et alij; et licet illi
 tribuantur prædictam Epistolam, nihilominus non sine
 probabilitate ostendere conantur, Bernardum non loqui
 de Conceptione Virginis sumptā pro instanti in quo
 anima unitur corpori, sed pro tempore antecedente ge-
 nerationem ipsius, et quod caput est, licet demum aduer-
 sarij Bernardum locutum fuisse, in sensu nobis con-
 trario, attamen ipse in eadem epistola expresserit Na-
 tivitatem Virginis sanctificatam fuisse, eo quod univer-
 sa Cœlesia illam tunc temporis celebraret. Ergo cum
 Conceptio Virginis Soc. tempore ab universali Cœlesia
 celebratur, ex sent. Bernardi sanctificata fuit, et propt-
 rea ipse in eadem epistola paratissimum se dicit ad
 emendationem suæ sententiæ, quotiescunq. Cœlesia con-
 trarium consisteret, nimirum si universaliter celebra-
 ret festum Conceptionis, quod cum Cœlesia iam fecerit
 (ut inferius ostendemus) compertum est, Bernardum
 pro

pro nobis pugnare mutatis circumstantiis libenti tem-
 pore. Eo idem discursus fit in doctrina S. Thomae, quia
 ut supra ostendimus, ille pro comperto habet Ecclesiam
 non celebrare festum aliquod peccati conquinatum, et
 propterea voluit Natiuitatem Virginis fuisse sanctificatam
 quia ab Ecclesia universalis colitur et celebratur. Quae
 propter Bernardum et S. Thomam formaliter loquendo in
 his circumstantiis pro nobis stare videtur, quanquam
 materialiter (ut ita dicam) eo tempore quo scripserunt,
 contrariam opinionem docuerint in alijs eorum circum-
 stantiis, et propterea cum modo dicimus pro nobis pu-
 gnare, non tam asserimus illos mutabiles sententia
 hoc tempore quam mutatas iam esse circumstantias
 quibus positi semper nobiscum censuerunt.

Præterea considerandum est, opiniones olim satis
 communes apud S. decursu temporis iam fere abolutas
 esse, atq; ut improbabilis ab omnibus exceptis, ut quod
 Angeli creati sint ante mundum corporeum; quod idem
 Angeli sint corporei, quod vera aqua supra veros
 calos existant. Ergo mirum esse non debet si tempo-
 ris decursu unius, vel alterius Patris sententia de
 peccato originali Virginis ab Ecclesia rejiciatur, præ-
 sertim cum alij Patres, et uniuersi feri ortus consen-
 sus, atq; omnes Academiae Catholicorum, oppositum te-
 neant; totum Sunc discursum libet continere verbis
 Carsi ex familia Dominicana lib. 7.º de locis. c. 3.º ante

cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc

2^a conclusionem s. Ecclesiam Doctores (inquit) cano-
nici ut supran, caelestes, Divini, perpetuam stabilem,
constantiam ubiq. servant, Reliqui vero scriptores infe-
riores et Summi sunt, deficiuntque interdum et monstrant
quandocumq. parum, praeter convenientem ordinem insti-
tutumque naturam. Atq. Soc late prosequitur discurrere
per gravissimos Ecclesiae PP. Enumeratum ergo omni-
no manet primum et praecipuum fundamentum negandi
posse per Ecclesiam defini B. Virginem praeservatam
ab Originali peccato fuisse.

Ad 2^{am} facile Respondetur. Summos Pontifices
et Conc. Trid. usque ad huc non voluisse definire pra-
servationem Virginis ab Originali, vel quia iudicaverunt
nondum expectasse, vel non fuisse factam sufficientem di-
ligentiam, vel quia expectarunt maiorem ortis consen-
sum, quapropter modo quando iam fere universus Or-
bis in Sane sententiam conspiravit, et Academia Ca-
tholica inter se, factaq. mirabili circa Sane cons-
trouersionem diligentia, tum in lect. PP. tum in pondera-
tione scripturarum atque rationum, pro utraque
parte, nihil iam expectandum superest praeter infalli-
bilem Ecclesiae definitionem, praesertim cum nullo alio
remedio gravissimis scandalis occurrere possit, quae in
die magis ac magis excitantur. Eo certi, mirari
satis non possum, quam debile sit Soc 2^a Theoriae
fundamentum, ne amplius dicam. Ecclesiae Sacrosanctae
Sane

Sanc̄ controversiam non definiuit, Ergo iam deinceps illam definire non potest: quis enim non videt Sanc̄ consequē formaliter consideratam erroneam esse, si quidem constat, plurima Sod̄ esse definita à posterioribus concilijs, à quibus antiquiora abstinerunt et relinquunt pro utraq̄ parte disputanda, vel ad summum, alteram ut probabilem tradiderunt. Quis rei exempla tam multa, tamq̄ peruisa ac trita sunt, et omnibus vel in Theologia nouitjs nota, ut in illis referendis immorari non liceat.

3.º Fundamentum ex dicitis solutum manet, si quidem ostendimus paucissimos ex PP. aduersari Præseruationi B. Virginis à peccato Originis, et paulò post ostendimus, multo plures pro Sac̄ sentē stare et omnes modo aliquos, et aliquibus in locis illi suffragari, quocirca nullo modo sequitur si Ecclesia Sanc̄ præter modo definiret condēnaturam sententiam omnium PP. antiquæ Ecclesiæ ut Med̄ refererat sine fundamento. Si n. Patres diligentius euolueres, et illozum doctrinam attentius consideraret, nulla ratione posset talem illationem efformare, nam ab efformare, oporteret omnium antiquorum PP. producere manifestam de Virginis peccato originali sententiam, referendo uerba, et loca, à quo tamen ipse caute abstinet, neq̄ enim uel unum tantum Patrem in particulari nominauit.

alid contrariorum
objectiones.

Consulto nunc alias rationes quibus aduersarij utun-
tur ad idem insinuatim probandum, eo quod nullius mo-
menti sunt, videlicet, quodposito decreto et pacto Dei inito
cum Adamo de transfundenda iustitia in omnes posteros
si preceptum seruaret, et ex consequenti de priuatione e-
iusdem iustitie deriuanda in prolem si obedientia pre-
ceptum transiliret. Ex quo inferunt, quod supposito pec-
cato iam non poterat B. Virgo non contrahere priuationem
iustitie et gratie originalis, atq. ad peccatum alio-
qui Deverum, et pactum Dei stare non posset, quod est
impossibile. Item B. Virgo saltem peccandi debitum
contraxit, ut uerius sentit fert, et nos libenter concedi-
mus, non potest autem stare debitum peccandi in Vir-
gine si illa nunquam peccatum contraxit, quia debitum
contrahendi peccatum refertur ad peccatum ipsum con-
trahendum in aliquo tempore uel momento. Ex qui-
bus rationibus inferunt aduersarij, impossibile esse qd
Eccllesia definat B. Virginem nunquam originale pec-
catum contraxisse, quia eo ipso definiret Decretum
et pactum Dei non esse stabile, et B. Virginem non
habuisse debitum contrahendi originale peccatum. Item
B. Virgo ueri redempta fuit, et mortem subijt qua
est pena peccati Originalis, Ergo captiuitatem suam
peccati contraxit.

Verum Sac (us dicit) nullius momenti sunt. Nam
pactum et Decretum Dei initum cum Adamo, semper
staret

statos, considerata ratione naturae Sanae in Adamo
 vitato, quod non tollit quo minus ex privilegio speciali
 Deus potuerit matrem suam sanctificare in p^o instan-
 ti Conceptionis, et ex consequenti impedire ne pecca-
 tum Virgo contraxerit. Deus enim neq^{ue} decrevit neq^{ue}
 pactum iniit cum Adamo ut nunquam ex privilegio
 speciali aliquem exciperet à lege illa immacula origina-
 lis quoad contractionem actualem, quin uno tempore in
 legibus Divinis universalibus, subintelligitur, conditio,
 (nisi ipse velis cum aliquo ex privilegio dispensare)
 Ex quo etiam rectè intelligitur potuisse B. Virgine
 habere debitum contrahendi originale, attentâ ratione
 suae naturae, et nihilominus omnino à peccato originali
 preservari, attentâ ratione specialis gratiae et privilegii,
 quae omnia ita aperta sunt, ut in illis non deceat immo-
 zari. Redempta etiam vere fuit non quidem à peccato iam
 contracto sed contrahendo nisi gratia peccatum praeve-
 niret et impesiret, qui modus redimendi, proprius est
 et perfectior quam ille qui à peccato iam contracto li-
 berat, ut sumitur ex ps. 145. Redemisti servum tuum
 à gladio maligno, Et de hoc genere redemptionis lo-
 quitur Dionys. de Divin. nomin. c. 9. et Aug. ps. 85.
 et Carel. 1. 2. qu. 81. art. 3. et Durand. in 3. dist.
 3. qu. 1. Mortua vero B. Virgo est non in pena
 sui peccati Originalis sed peccati Adami.

Haecenus monstravimus nullum esse fundamentum

ad negandum posse Ecclesiam definire de fide B. Virgi-
nem nunquam Originale peccatum contraxisse. Super-
est ostendamus secundum quod proposuimus, videlicet,
quando ad definitionem Suius controversia veniatur non
posse Ecclesiam aliud definire quam Virginem ab Orig-
nali præservatam fuisse, quod affirmamus, quantum
Summo discursu assequi possumus, fundato in commu-
ni sensu Ecclesie, et in ijs qua ab illa Sacæterus in fa-
uorem Virginis circa hanc materiam constituta sunt.
semper tamen paratissimi erimus ad amplectendam, et
venerandam Ecclesie definitionem quamcumq; contro-
versie partem ipsa definiat. Credimus enim firmissimè
in causis fidei et bonorum morum definiendis, Ecclesiam
à Spiritu Sancto gubernari atq; ad nullo modo labi
posse.

Quod igitur Ecclesia non possit aliud definire
in hac controversia expressè et constantè tenet Ae-
gidius Lusus: 1° 3° de Præservat. B. Virg. quæ 3° ar-
ticulo unico §. 3° et Franciscus de Magnanis art. 3°
Scot. quæ 1ª art. 6° conclus. 1^a et apertè faciunt alij
supra citati, dum probant, posse defini de fide Bea-
tam Virginem præservatam fuisse ab Originali pec-
cato. Hanc Sententiam probò tribus fundamentis.
Primum ex ijs qua Ecclesia pro Virginis Concept.
Sacæterus constituit deducet et arguuntur in hunc mo-
dum: Impossibile est quod Ecclesia postquam aliquem
in

in canonem Sanctorum rebus deinceps definit
 fuisse damnatum, Ergo etiam impossibile est, quod Ec-
 clesia postquam constituit ut universaliter ab omni-
 bus fidelibus immaculata B. Virginis Conceptio cele-
 bretur, deinde definit fuisse in peccato originali
 conceptam. Antecedens probatur ex iis quae Docto-
 res tradunt circa Canonizationem SS. Etenim fore
 omnes affirmant, quod licet non sit de fide Sanctos
 canonizatos esse Beatos, nihilominus ita esse certum
 ut oppositum non solum temerarium et periculosum
 sit, sed etiam sacrilegum et impium, ut caput sequen-
 ti latissime referemus. Et ratio est, quia Summus Pon-
 tificis et Ecclesiae errare non possunt in bonis moribus,
 et ex consequenti neq. in cultu SS. uideretur autem
 fore errorem in moribus si universalis Ecclesia ali-
 quem coleret ut Sanctum et Beatum, qui tamen
 reuera damnatus esset. Ergo impossibile est, quod
 Ecclesia postquam aliquem in Canonem SS. reclusit
 et ut Beatum coluit, deinceps definit eundem esse
 mortuum in peccatis et ex consequenti damnatum
 quoniam hoc ipso definirer se ipsam antecedente tem-
 pore errasse cum uniuersis fidelibus in cultu san-
 ctitatis illius quem tandem damnatum definirer. Quod
 autem ex hoc principio recte colligatur, neq. modo pos-
 se Ecclesiam definire Beatam Virginem fuisse in ori-
 ginali conceptam postquam instituit Conceptionis

festum ab universis fidelibus colendum, Inde probatur
 quia ipsa universalis festorum institutio vera Can-
 nizatio SS. est ut asserit Aegidius Lusit. lib. 3. qu.
 9. art. unico num. 3. et Suar. 2. Tom. 3. part. dist.
 3. sect. 5. §. Huc accedit, affirmat, postquam Romana
 Ecclesia ante ducentos annos celebrationem Sancte gene-
 raliter amplexa est, et cultoribus eius singulares
 Indulgentias imparsit, quodammodo ~~et~~ Conceptus
 Virginis canonizasse. Ex quo infer, pium non esse
 credere Ecclesiam in re tam gravi decipi aut falsi-
 tati fundamento, et propterea D. Bernardus et S. Del-
 ph. ac S. TS. sup. citati, aperte docuerunt, postquam
 universalis Ecclesia celebravit festum Nativitatis B.
 Virginis omnino est asserendum fuisse sanctificatam
 in utero, quia Ecclesia peccatum celebrari non potest
 Igitur si Ecclesia universalis conceptionem B. Virginis
 celebrando, Missam canit, recitat officium, erigit
 templa, et altaria, concedit indulgentias, instituit re-
 ligious Monachum in honorem eiusdem Conceptionis
 B. Virginis, colligi videtur revera mysterium hoc
 pro universalis Ecclesia canonizasse, quia nihil aliud
 est canonizare aliquem Sanctum quam illum propo-
 nere colendum universa Ecclesia cum celebratione mis-
 sae propriae et officij, cum facultate erigendi templa
 et altaria, quae omnia universalis Ecclesia consue-
 rit pro cultu Conceptionis Virginis; Et ulterius indul-
 gentias

gentias additis ac Religionem approbavit sub titulo
 Immaculate Conceptionis et in honorem illius. Ergo
 sicut impossibile est, quod Ecclesia vel Summus Ponti-
 fex modo definiat S. Dominicum vel S. Franciscum
 in peccato mortali morosum fuisse, ita etiam impos-
 sibile videtur definire Conceptionem B. Virginis pec-
 cato Originali fuisse maculatam postquam illam uni-
 versae Ecclesiae colendam tradidit, ut mirifici sanc-
 tificatam.

Ad hoc argumentum nihil aliud verè possunt ad-
 versarii respondere, præter id quod asserere solent, nem-
 pe universalem Ecclesiam non celebrare Conceptionem
 Virginis pro primo instanti, in quo illius Anima cor-
 pori unita fuit, sed pro eo tempore in quo in utero
 sanctificata fuit.

Verum hæc responsio sustineri non potest, quia
 Sixtus IV. in Extravag. *Comptul' excelsa*, miram Im-
 maculate Virginis Conceptionem universis Christi fide-
 libus celebrandam proponit, Conceptio vero in proprietate
 vocis importat illam primam unionem anime ad corpus.
 etenim in eo momento verè et propriè fuit concepta B.
 Virgo. Ergo pro eo momento celebratur conceptio eius ab
 universali Ecclesia, quia post illud iam supponitur conce-
 ptus, et etiam B. Virgo, nec datur alia vera et propria
 conceptio, quæ ea illi instanti adolescebat et perficiebat.
 foetus animatus anima rationali, ac pròinde iam non

concepimus, sed conceptus supponebatur. Verba Sixti
IV. in praedicta Extravagananti sunt. Dignum quin po-
tius debuit sequi. Universi Christi fideles ut omni-
potenti Deo de ipsius immaculata Virginis mira con-
ceptione gratias et laudes referant.

Et quod amplius urges idem Summus Pontifex in
Extravagananti Graue nimis damnans Suius festi Conce-
ptionis Virginis adversarios addidit rationem reddens:

Cum Sancta Romana Ecclesia de Immaculata Vir-
ginis Maria Conceptione publice festum solenniter ce-
lebrat et speciale officium ordinaverit. Constat autem
in hoc officio ordinato ab Ecclesia Romana celebrari
praeservationem Virginis a peccato originali ut patet in
oratione et Antiphonis illius officij. Ergo Ecclesia uni-
versalis colit et celebrat Conceptionem Virginis pro pri-
mo instanti animationis, in eodem momento ab origina-
li praeservatam et sanctificatam, non vero a peccato man-
datam ut adversarij contendunt. Neq. refert quod illud
officium proprium ab Ecclesia semel ordinatum et per cen-
tum annos et amplius celebratum, modo non recitetur ab
Ecclesia universali a tempore Pij V. quia Pius V. non
reprobavit illud officium tanquam falsum, nec enim re-
probare poterat quod alij Pontifices et ipsa universalis
Ecclesia comprobaverat, et tanto tempore recitaverat, sed
voluit reducere illud officium ad communem ritum et uni-
versaliter ubiq. in Ecclesia usitatum, quod et circa officia
alia

cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc

cccccccc

cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc
cccccccc

alia fecit et decreuit, ut officium Natiuitatis recitaretur
 in eodem nomine Natiuitatis in noſten Conceptionis, forſas
 ſis etiam ad id faciendum induetus fuit, quia in primo in-
 ſtitutione feſti quam ex reuelatione factam narrare di-
 citur. Si Anſelmus, iniuratum eſt, ut eo modo celebra-
 retur officium. Præterea inuenta eſt Bulla auſenſi-
 tica Sixti VI. uetantis ne hoc feſtum Conceptionis sub
 nomine ſanctificationis celebretur quia reuera Concepſio
 pro ſe iſtanti celebratur, alias non propria et uera Con-
 ceptio celebraretur ſed ſanctificatio in uero, quod eſt
 contra Bullas citatas et officium ab Eccleſia appro-
 batum.

Dices? Tameſi Eccl^a celebret Conceptionem Vir-
 ginis ab originali præſeruatam, non tamen necesse
 neq. Sacrosanctus declarauit ſuiſmodi celebratorem inſtitu-
 tam eſſe pro primo iſtanti, Ergo ad hoc non colligitur
 ex uniuerſali Eccleſie celebratione. B. Virginem nunquam
 contractiſſe originale peccatum, et præſeruatio intelligi
 poterit poſt peccatum contractum et potius eſt præ-
 ſeruatio à continuatione peccati originalis.

Reſpondeo: Eo ipſo quod Eccleſia celebrat Beatæ
 Virginis Conceptionem ab originali præſeruatam, cui
 debet colligi ſuiſmodi præſeruationem celebrari, ~~pro~~
 primo iſtanti Conceptionis ac proinde B. Virginem nun-
 quam contractiſſe originale peccatum. Hoc autem ma-
 niſeſti ostendit, quia ſi B. Virgo in p^o iſtanti Conce-

ſus ad hoc inſtitutus eſt, ut in eodem nomine Natiuitatis in noſten Conceptionis, forſas
 ſis etiam ad id faciendum induetus fuit, quia in primo inſtitutione feſti quam ex reuelatione
 factam narrare dicitur. Si Anſelmus, iniuratum eſt, ut eo modo celebraretur officium. Præterea
 inuenta eſt Bulla auſenſitica Sixti VI. uetantis ne hoc feſtum Conceptionis sub nomine
 ſanctificationis celebretur quia reuera Concepſio pro ſe iſtanti celebratur, alias non propria
 et uera Conceptione celebraretur ſed ſanctificatio in uero, quod eſt contra Bullas citatas
 et officium ab Eccleſia approbatum.

in qua diximus celebrationem Conceptionis immacula-
 ta quoad preservationem peccati originalis a quo pariter
 Canonizatione Sanctorum. Ex hoc enim sequitur si quis
 modo assereret B. Virginem fuisse maculatam origina-
 li peccato, impietatem grauem incursum, et mortaliter
 peccaturam ex vi talis assertionis, quemadmodum si quis
 assereret S. Dominicum uel S. Franciscum mortuos fuis-
 se in peccato mortali, et consequenter damnatos, non ui-
 detur dubium quod impiè id asserens et mortaliter pec-
 casset: at uero constat ex Sixto 4.º in exorandanti
 graue nimis non peccare asserentem B. Virginem in
 peccato originali fuisse conceptam, quatenus motu pro-
 prio et ex certa scientia excommunicat eos, qui dice-
 rint tenentes gloriosam V. Mariam cum originali pec-
 cato fuisse conceptam. Saresis crimen uel peccatum
 incurrit mortale.

Respondeo. Inprimis Sixtum 4.º non declarare
 asserentes B. Virginem contraxisse originale non pec-
 care mortaliter sed solum penam excommunicationis
 fulminasse aduersus eos qui assererent ita opinantes
 mortaliter peccare ex vi talis opinionis, potest uisito-
 minus Summus Pontifex ad uisanda scandala prohibe-
 re ne quis affirmaret illius opinionis auctores necesse
 liter peccare, quoniam licet peccarent mortaliter ita opi-
 nandi, potest committi graue peccatum, hoc ipsum asseren-
 do propter scandalum et graues discordias quae inde

94
virensur ut multis exemplis ostendi potest; neq; enim
omni verum licet proferri, praesertim quando est aliqui
bus iniuriosum, et scandala ac discordias excitare potest

Respondens 2: concedendo non peccare mortaliter o-
pinantes Virginem contraxisse, id est privativam asseren-
tes quantum est ex vi asseritionis. Dico ex vi asseriti-
onis, quoniam ratione scandali potest quis in eodem gra-
viter peccare intempus: tragedias excitando, ex quibus
odia, discordia et graves contentiones dimanant ac simi-
lia incommoda quae frequenter in hac materia accidunt
et iuxta debitum Cuius auidum vitanda sunt, ut priv-
denter notavit suar. 2: tomo. 3^a partis, dist. 3^a sect.
6^a §. ultimo. Tandem addidi etiam privativam, quia
post ultimum Decretum S^{mi} Dni A^{nt} Pauli Vⁱ pecc-
ant mortaliter et excommunicationem incurrunt omnes
qui in publicis actionibus, docent asserunt, vel defen-
dunt B. Virginem originale contraxisse ut ex prae-
dicto Decreto constat.

Concedendo igitur ex vi praedictae asseritionis pri-
vativae non incurri mortale peccatum, Ad Argumentum
dico, id inde provenire, qm licet certum videatur post
universalis Ecclesiae celebrationem B. Virginem fuisse
preservatam ab originali, tum quia de hoc ipso aliqui
opinantur, nondum esse certum propter fundamenta
supra posita et expugnata, id poterunt a peccato mor-
tali excusari sequentes illam opinionem quae sibi pro-
babilis

babilis videtur, et ab Sue Sabes aliquos doctos defenso-
res ex Dominicana familia, quamvis reuera illa opi-
nio iam non videatur probabilis communi fere omni-
um DD. consensu. Cum Soc autem stat, quod si quis
assereres. uq. S. Dominicum mortuum fuisse in pec-
cato mortali, sine dubio mortaliter peccaturum, qm si
ne ullo fundamento et contra omnium omnino fidelium
opinionem id per summam temeritatem et impietatem
affirmaret.

2^a Fundamentum est: Ecclesia non videtur a-
liquis posse definire de fide contra uniuersum omnium
fere fidelium sensum, non solum vulgi imperiti, sed e-
tiam aliorum hominum præcellentium doctrina et ui-
tæ sanctitate, atq. Ecclesiastica et Pastoralis dignita-
te, sed sententia quæ tenet Virginem fuisse ab Origina-
li præseruata constantissime tenetur ac defenditur
ab uniuersis fere fidelibus doctis et indoctis, Idemq. ab
omnibus fere Religionibus (unã Dominicanã exceptã
in qua etiam multi inueniuntur Sue sententiæ sub-
scribentes) et Soc ipsum tenent Principes Catholici
tam Ecclesiastici quam seculares, et omnes instanter
petunt à Summo Pontifice ut definatur, nempe quod
B. Virgo præseruata fuerit à peccato originali, Ergo
opposita nullo modo definiri potest per Ecclesiam. Con-
sequentiã bene colligitur, Maior uerò per se nota uide-
tur, quia uniuersalis Ecclesia in rebus fidei et morum

17
errare non potest, et id. contra illius communem sen-
sum nihil poterit defini, et quamvis Suis sententiis
de Præservati. Virginis ab originali plures ex una
religione S. Dominici resistant, et forte aliqui alij
paucissimi cum illis consentiant, nihilominus paucorum
præiudicata sententia nullo modo præponderare poterit
omnium aliorum fidelium sensui nisi illi pauci Ca-
tholicam veritatem apud se tantum resecant fuisse
arbitrentur, quasi in ipsius columna et firmamentum
veritatis contra universos alios fideles constitutum à
Deo fuerit, quod esse gravissimum incommo-
dum præ-
teritum quia in ea opinione cum illis Gazetii conveni-
unt, qui aperto ore clamant, B. Virginem fuisse con-
ceptam in originali, imò eorum aliqui etiam modo
adunt cum peccato originali natam fuisse (ut con-
stat ex uno articulo qui nuper in Scotia promul-
gatus auctoritate ipsiusmet. Regis ^{Anglicæ}). Et præterea
quoniam Hæretici quoque iactant penes se esse fidem Or-
thodoxam veramq. Ecclesiam, unde irriderent idem com-
munem Ecclesie consensum, si viderent Ecclesiam qui-
quam contra illum definire, cum tamen Aug. palam et
ingenue confessus fuerit, tenere illum in fide commu-
nem Ecclesie sensum; Verba Augustini lib. contra
Epistolam Fundam. sunt: Ut ego omittam veram sapien-
tiam quam esse in Ecclesia Catholica nos non creditis
cum tamen veri sit, multa sunt alia que in eius gre-
mio

mis me arctissime tenent, tenet me consensus popu-
lorum et gentium.

Quod uero uniuersus Ecclesie sensus hoc tem-
pore pro Præseruatione Virg. decretum manifestum
est, quia omnes Catholica Academia, et omnes Re-
ligiones (Dominicana excepta) uita sanctitate et do-
ctrina conspicua, ita docent et constantem defendunt.
Iam uero populus Christianus summâ cum deuoti-
one et constantia in eandem sententiam conspirauit, ad-
us non potuit sine graui scandalo oppositum audire.
Et propterea H. Dñs. Noster Paulus V. grauissi-
mis penis et censuris prohibuit, ne quis e suggestu,
uel cathedra, uel alijs publicis actionibus, modo ali-
quo doceat, uel defendat B. Virginem in peccato co-
nceptam.

Hic ergo sensus est uniuersorum fidelium (par-
tissimis exceptis) qui nullo modo sufficere debent ut
contra alios omnes etiam doctissimos et religiosissi-
mos definiatur, et propter hoc sit impossibile omnino
indetur.

Quod uero uniuersa Academia Præseruationem
Virginis constantem doceat palam est, quia nullo mo-
do possunt aduersarij uel unam Acad. Catholicam
illorum sententiam approbarem assignare, Et enim in
Germania ut auctor est Trubem^{us} episc^{us} 33us omnes
Academias pro nostra sententia pugnant in Gallia Hisp.

et Italia id notissimum est, imò Parisiensis ante mal-
tos annos nullum admittit ad gradum aliquem nisi pri-
us iuramento obstringatur ad semper docendum et tu-
endum Virginis Praeservationem ab originali. In Hypp.
uero Soc ipsum iurarunt superioribus annis Complu-
tensis, Salmaticensis, Valentina, Barcinonensis Visu-
nensis, Pinciana, et Neapolitana cum Pro Rege iura-
mento praestito et voto, publici et privati docendi, ut
quæ ad extremum uiræ spiritum defendendi Virginem
praeservatam fuisse ab originali quod prius eodem teno-
re Archiepiscopus Capitulum et Civitas Hispaniensis
iuravit, uotis ac responsis, ita ut nulla Academia nisi
Saxetica sit in contraria sententia inueniatur. Igitur
credibile non est imò nec possibile, quod Ecclesia contra
omnes Academias Catholicas, et omnium ferè aliorum
Fidelium sensum et uniuersas religiones aliquando a-
liquò definit, praesertim quando uniuersi Saxetici in
eo contra Catholicos conueniant ut in peccato ori-
ginali B. Virginis conuenerant.

At dicent Auersarij, suam de originali à Virge
contracto, opinionem, iam olim fuisse non minus com-
mune in Ecclesia Catholica quam modo opposita Sa-
beatur, ac prinde facile retorqueri posse hactenus fun-
damentum, ne possit ab Ecclesia defini B. Virginem
fuisse ab originali praeservatam, quia uniuersalis
consensus Ecclesie antiquæ non minori auctoritate

pollet

polles quam consensus Socraticus. Quod uero olim
 in Ecclesia communis sensus fuerit B. Virginem fuisse
 in Originali conceptam probant ea P. P. testimonia,
 et quia S. Thom. et Bonau. propter sacras litteras
 et P. P. sensus illam amplectari sunt, ac denique q.
 Scotus qui primus inter Scholasticos eam opinionem
 de Præseruatione excogitasse uideatur, magno cum ti-
 more sub conditione dubius et uacillans protulit, ut
 patet ex illius uerbis in 2. dicit. 3. q. p. §. Dicitur
communiter quod sic, id est quod contraxit originale
 propter auctoritates adductas, et propositas assumptas
 ex duobus medijs, etc. Et §. ad questionem, postquam
 dixit Deum potuisse facere quod B. Virgo nunquam
 fuisset in peccato originali, et potuisse etiam facere ut
 in uno instanti ei in peccato, ac deniq. fieri po-
 tuisse ut per tempus aliquod esset in peccato, et in
 ultimo instanti illius temporis purgaretur. Tandem
 in fine Suius §. addit: Quod autem horum trium que
 obiecta sunt esse possibile factum sit, Deus nescit,
 si auctoritati Ecclesie, uel auctoritati scripturae non
 repugnaret, uideretur probabile, quod excellentius est
 attribueri Mariæ: nimirum, nunquam fuisse in pecca-
 to originali. Ex quibus uerbis, aperte constat, tem-
 pore Scoti contrariam opinionem esse communem, et
 illum ualde dubium, et conditionate sensus in fauore
 Virginis protulisse. Primum enim confessus est con-

r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r

r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r
 r r r r r

trarium esse commune propter auctoritates. SS. et
P.P. Deinde addidit quod Sac in re factum fuerit De:
um non esse, et ad summum dixit, iudici probabile,
atq. hoc non absolute sed conditionate, nempe si aucto:
ritati Ecclesie uel scriptura non repugnaret. Patet
autem Scotum inter Scholasticos fuisse primum aucto:
rem opinionis praeferentis B. Virginem ab originali,
ergo opposita sententia tempore Scoti, et a fortiori
ante Scotum communis censebatur apud auctores, ut
propter auctoritates Scripturae et P.P. Ergo si Ecclesia
non potest aliquid definire contra communem opinio:
nem omnium fere S.D. neq. modo definire poterit
Virginem fuisse praeferentem ab originali, quia eo is
pro aduersaretur communi sensui antiquae Ecclesiae.
patet autem Doctores Ecclesiae antiquos non esse mi:
noris auctoritatis quam Recensiores.

Ceterum, Sac responsio facile eleuatur: nega:
mus enim opinionem concedentem originale peccatum
in Virgine fuisse unquam ita communem in Ecclesia
ut modo opposita communis est, neq. unquam tanta
auctoritate munitam fuisse, quod facile ostenditur I.
Quia neq. Summi Pontifices, neq. Concilia, aliquid un:
quam in fauorem illius decreuerunt, ac uero in fauorem
nostrae sententiae uarias extrahentes multi Summi
Pontifices ediderunt quodam modo canonizantes nostram
sententiam ut supra ostendimus, concedentes ut festum.
Con:

39
 Conceptionis B. Virginis a peccato originali præserva-
 ta: in uniuersa Ecclesia celebraretur, et uniuersos fide-
 les inuitantes ad celebrandum ipsam indulgentis con-
 cedi solitis celebrantibus festum Corporis Christi.
 Quas constitutiones Concilium Tridentinum tenens, in
 edicto de peccato originali obseruandas esse decla-
 rans, et pœnas in illis contentas in nouauit. Sunt et-
 iam aliæ constitutiones Apostolica approbantes re-
 ligionem in honorem B. Virginis conceptionis. Deniq[ue]
 Sanctissimus D. Noster Paulus V. in ultimo Decreto
 suo constituit sub grauissimis pœnis, ut sententia que
 asserta B. Virginem contraxisse originale, a nullo
 in actionibus publicis doceatur uel defendatur propter
 grauissima scandala que in Ecclesia Dei ex tali do-
 ctina oriuntur, quod mirum in modum ostendit
 quantum ab illa uniuersa Ecclesia abhorreat quia
 nec audire quidem potest.

Obstant ergo aduersarij, et quo tempore uni-
 uersa Academia Catholica uoto et iuramento pra-
 stito, et uniuersus populus Christianus in eam sen-
 tentiam conspirant.

Demonstrans præterea que scandala in Ecclesia
 Dei suborta sint ex eo quod doctrina de præseruatis
 Virginis Christiano populo tradiderit, qua certe nul-
 lo modo poterunt ostendere, ut manifestè patet. Ergo
 nunquam aduersarium sententia in uniuersa Eccl[esi]a

44
sua communis fuit, et multo minus eam auctoritatem
consequuta est, quam nostra in dō Sabae.
Praeterea, si antiquiora tempora consulamus, et
scriptos P.P. diligenter castruamus, nullum prorsus
inueniemus, qui expresse et in dubitantes protulerit S.
Virginem contractione originale; sed tantum inuenimus
inueniales quoddam locutiones, similes ipsi quae in sa-
ctis litteris Sabentur, quas nec leuiter ad uersarijs no-
stra sententia suffragari iam satis aperte demonstrari-
mus. Cuius contra ueri plurimos P.P. inuenimus, uel
expresse asserentes S. Virginem nunquam Sabuisse
peccatum nec actuale nec originale, uel certe ita di-
ferte fauentes ut non possint facile explicari, quin
aduersarijs contrarietur testimonia. Sorum P.P. mo-
do propter breuitatem quam in hoc tract. profitemur
referre non possumus; legi tamen possumus apud aucto-
res in libro cap. 11. citatos qui luculentos in suis scriptis
ea produxerunt. Et sane si res ista consideretur depoi-
to omni affectu plane inuincitur, P.P. antiquos de hac
quae non disputasse ita luculentos et expresse, ac ce-
te nostre sententia multo magis fauisse quam opposita.
qua de re fieri disputare possem, sed esset actum agere
quod in presenti tractatu nullo modo facere decreui.

Mitto reuelationes S. Brigit. quae magnam Sabent
auctoritatem, tum propter grauissimas approbationes
Caelesit, tum etiam quia multa quae ibi spiritali pro-
pseti:

p̄teticō p̄dicantur postea exactissimē eueniunt, quōd
 est signum uera reuelationis et spiritum p̄phetiū
 planē designat. In his autem reuelationibus habetur
 Virginem S. reuelasse S. Brigittā se non contrariā:
 se originale peccatum, et Sano ueritatem aliquando
 dubitā, tandem in Ecclesia Dei, dilucidandam fore ut
 inferius referemus, et quantum colligere licet ex his
 quae superioribus annis eueniunt, et in praesenti fiunt,
 non immerito coniectare possumus appropinquare tem-
 pus p̄dicae definitiois. Et licet Caiet. Sive reuela-
 tioni Brigittae opposuerit aliam reuelationem Catharinae
 Senensis, attamen Suiusmodi reuelatio S. Cath. Senen-
 sis nunquam inuenta fuit, nec de praesenti inuenitur.
 Propter quod existimo, Caietanum nunquam talem
 reuelationem legisse, sed ab aliquo accepisse, et sic fuis-
 se deceptum. Praeterea, reuelationes illae S. Cath. si qua
 fuerint, non sunt sicut acquisitionum ab Ecclesia ap-
 probatae post grauissimum examen sapie reperiuntur.
 Vide Turrescra in prologo p̄fatio in principio ille-
 rum reuelationum S. Brigittae.

Admittit Sano sententiam de Brasemat. Virginit
 ante mille annos non solum floruisse, sed etiam in Ec-
 clēsia Graeca celebrariū fuisse festum Conceptionis ut
 refert Galat. lib. 7. cap. 4. et in caleni. Graec. Socie-
 tati habetur 9. die Decembris, ut uideat licet in 4. con-
 Biblios. ill. et in Genebrando, qui ante Ralmon, quos

anno 1305. ex quo tempore tempus Sac. sententia
 et apud Scholasticos et apud Populum Christianissimis
 et magis inualuit, est longe lateq; in crebuit usq; ad
 presentem diem, in quo universo orbi consensu pau-
 cissimis exceptis ex Religione Dominicana firmissime
 amplectitur et deuotissime colitur ac celebratur, et a
 doctissimis et celeberrimis Academijs totius Orbis
 Christiani solenni praestito iuramento ac uoto defen-
 ditur, atq; omnes simul cum Regibus ac Principibus Ca-
 tholicis atq; Sanctissimis et doctissimis Religionibus et
 multis Ecclesijs Cathedralibus instantissime petant a
 Summo Pontifice ut Sanct. ueritatem definat.

Veni ad illud quod obijebatur ex uerbis Scoti et
 in primis dico, Scotum eodem loco pro nostra sententia
 protulisse Aug^m et Anselmum ut patet ex principio
 Quodsi unde constat, illum non iudicasse suam senten-
 tiam apud antiquos PP. non floruisse, quamuis adde-
 rit oppositam esse communem apud Scholasticos, uidelicet
 Parisienses tunc temporis quam S. Thom. et S. Bonau^m
 opinionem communius sequebantur, quod nullo modo pro-
 bat fuisse unquam commune in uniuersa Ecclesia ut
 modo communis est sententia quam defendimus. Alia
 uero uerba Scoti qua adducuntur, non probant illum
 fuisse pauidum et dubium de sua sententia, Dum enim
 dixit Deum nouisse quid factum fuerit certissimum pro-
 tulit nam de omnibus opinionibus, de quibus certi non

??????
 ???????
 ???????

??????
 ???????
 ???????

1305

amplexari sunt inania penitus redderentur, que omnia
gratissima sunt incommoda.

Sed preter hæc que ex dictis inferuntur nonnulla
alia orerentur Et imprimis mira devotio totius
populi Christiani, erga immaculatam B. Virginis Con-
cept^o non solum attenuaretur, sed funditus caeteretur, I-
temq; plurimorum S. S. doctrina qui vel expresse docue-
runt B. Virginem non contraxisse originale, vel certe mi-
rum in modum in hanc sententiam inclinavisse tali de-
finitione Ecclesia damnaretur, quod etiam est grave in-
commodum.

Denique apud me magni momenti est id quod Cle-
mens VIII. hæc de re consilio nostro proprio in Julij
anno 1595. Pontificatus sui anno 11. quod Sabaur
in principio Compendij doctrina Christiana edita in Ger-
manicæ Belli lingua Italica usque eisdem Pontificatus.
Cum enim Summus Pontifex in principio præsi-
tus proprio præmittat Romani Pontificis sollicitudinem
præcipue incumbere debere ut Christi fideles pueri Catho-
licam doctrinam edoceantur Deinde nostro proprio et ex-
certa scientia hortatur in Domino venerabiles Patriar-
chas Archiepiscopos Episcopos, nec non illosque Vicarios
Abbatas, Pastores universos ubique locorum existen-
tes, ut in docendo Christianam doctrinam in eorum
quisq; ecclesijs Diocesis et Parochijs respectuæ li-
bellum prædictum recipiant et adhibeant, nec non rei:

44
pugnarent, et faciant. Et paulo ante in eodem motu
de Summa in Arte et Districto, Dicitur, ut alios libellos Do-
ctrina Christiana non perantant, quibus quiri edocentur.
Ex quo recte inferatur in predicto libello Doctrina
Christiana à Clemente VIII. approbata nihil contineri
quod aliquando possit Catholicae fidei adversari, quia
esset error inopellabilis. Sorsari ut univessa Ecclesia
doctrinam illius libelli in institutione puerorum recipiat
si in eo aliquid esset quod fidei Divinae adversari posset
preterea cum Summus Pontifex in predicto motu or-
tendat Sorsari ad predictum libellum recipiendum eo
quod ad sollicitudinem Romani Pontificis spectat ut
Christi fideles quiri Catholicam doctrinam edocentur
Constat vero in predicto libello cap. 5. in declaratio-
ne Salvationis Angelicae super illud: Gratia plena
explicari et doceri. In Virgine Dei Gratia plenam dicit
quia nunquam habuit maculam peccati, nec originalis
nec actualis, nec mortalis, nec uenialis. Ergo impossi-
bile est quod Ecclesia in dicit definit contra hanc doctri-
nam quam approbavit motu proprio ex certa scientia
et quam Sorsari edocentur univessi Christi fideles
ubique terrarum existant cap. 6. Primum 160 161 162
Dicit tamen aliquid de eius explanatione et do-
ctrina de Præservatione Virginitatis à peccato originali
non approbata à Clemente VIII. ut Catholicam do-
ctrinam ut piam et probabilem eo nullo modo Catho-
lice

lica fieri aduersam et propterea inde non bene colligi
impossibile esse ut aliquando Ecclesia contrarium deſe
ruiſſe qm̄ ea doctrina quae aliquas compere ab Ecclēſia
ut probabilis admittitur postea habente tempore impro
babiliſſis iudicatur, imo etiam condemnatur, nec multis
exemplis ostendi potest.

Responſio: Clem: VIII non approbante pra
dictam doctrinam uo Catholicam quia si hoc faceret
eum totam controuersiam excingueret. Satis enim
de hoc certum. S. Virginem nunquam contraxisse Ori
ginale. Caterum negari non potest approbasse illam
uocem et ueram atq; talem uocem et dicitur ubi
ubi terrarum recipi et retineri. Impossibile autem
uideri quod doctrina ad quam recipiendam Summus
Pontifex uniuersos fideles hortatur, aliquando contra
ria fieri esse possit, quia non potest Summus Pontifex
hortari uniuersam Ecclesiam ad huiusmodi doctrinam
amplectendam, quia ab omni et Summo Pontifice
in tali exhortatione et uniuersali Ecclesiae in cele
ſtione talis doctrina labi potest, quod Aſiſtensia Spi
ritus S^{us} quo gubernatur, nullo modo unquam permit
tet. Nec est simile id quod in contrarium dicebatur
quia aliud est permittere opinionem aliquam ut pro
babilem in Ecclesia, ut autem prohibito potius quis illam
amplecti uel recipere, aliud hortari uniuersam Ecclē
ſiam ut ubiq; terrarum aliquam doctrinam recipiat

et in illa instituatur uniuersi fideles. Cum ergo sta-
re potest ut Ecclesia aliquando labente tempore con-
trarium definit ut sapè definit, quia quod certo tem-
pore permittit, alio tempore prohibere et damnare
potest, ut modo aliqua peccata permittit ut maiora
mala uideantur, quae postea mutatis circumstantiis gra-
uissima pena prohibere potest. Caterum quia Ec-
clesia inuitas et hortatur uniuersos fideles ad aliquam
doctrinam recipiendam praesertim in declaratione
uerborum Scripturae ut in nostro casu inuitauit et ex-
hortata fuit, fieri nequit, ut talis doctrina ullo tempo-
re aduersetur fidei ut probatum manet, Sicut quod
diligenter Notandum est in materia morum, impos-
sibile erit ut aliquando Ecclesia inuict uniuersos fi-
deles ad aliquid faciendum, quod à parte rei nullo
supposito errore ex praua presumptione prauum
et inbonum sit.

Ex quibus omnibus manifestè concludi uideatur, nos-
trum institutum, quantum Summo discursu colli-
gere possumus, scilicet non posse Ecclesiam si ad
definitionem partis controversae ueniat, aliud defi-
nere quam Beatissimam Virginem fuisse praeserua-
tam à peccato originali, speciali privilegio Diuinae
Gratiae, neq; unquam illud contraxisse.

CAPVT III.

Inquiritur

Vtrum expediat pro tempore præ
senti definire hanc controuersiam
de Præseruatione B. Virginis à Pec-
cato Originali.

Supposito quod controuersia hæc sit per Ecclesiam
definibilis, Superest examinandum: Vtrum hoc tem-
pore eam definire universali Ecclesie expediat. La-
tius dubitandi pro parte negatiua duplici ex capite
desumi potest. 1° Quia non iudicatur necessaria de-
finitio cum scandalis et alijs incommodis obuiari pos-
sit, si executioni mandentur ea que in Bullis et
Decretis Pontificum circa hæc controuersiam constitu-
ta habentur, etenim scandala que his non obstantibus
escorta sunt ex defectu executionis constitutionum
et Decretorum Pontificum quoad poenas provenientes,
non uero ex eo quod de sufficienti remedio non sit pro-
uisum à Sede Apostolica.

Deinde esto que hactenus ab Ecclesia constituta
sunt non iudicentur sufficere ad scandala et incommo-
da tollenda et impedienda, alia tamen remedia de

nouo adhiberi possunt quae sufficiant, quia ad defini-
tionem Canonica[m] ueniat, potest enim Summus
Pontifex indicere silentium aduersarijs praeseruat^{is}
B. Virginis, non solum in publicis, sed etiam in priuatis
actionibus, non solum directi. sed etiam indirecti sub
grauissimis poenis, et sub ipsdem Inquisitionibus pra-
cipere ut eas exactione, exequantur aduersus trans-
gressores, qui decreto, penitus obuiari posse uidentur scilicet
salis quae oriuntur ex eo quod sententia de peccato ori-
ginali Virginis populo tradatur, cum nec priuatum inter-
ipso aduersarij de illa modo aliquo loqui permitta-
tur.

Fieri etiam poterit Decretum in quo canonize-
tur mysterium Conceptionis B. Virginis ut praeserua-
tum a peccato et gratia singulari plenitudine sanctifi-
catum, quo casu ita erit certum, virginem Beata[m] sicut
se praeseruatam ab originali sicut est certum S. Domi-
nicum uel esse Beatum, unde iam omnes unanimi con-
sensu amplectentur sententiam de Praeseruat^{is} B. V. et
sic nulla erit controversia sed pax summa et concor-
dia extinctis et eradicatorum scandalis et contensionibus
quae hactenus de re hactenus exercebantur, unde recte colli-
guntur ad hunc effectum non esse necessariam definiti-
onem, nec etiam ad cultum et deuotionem Virginis, quae
ad hoc satis superque erit praedictum Decretum, cum
sine illo tanta sit totius populi Christiani erga B.
Virg^{is}

Virg. Concepti de yfonia, ut potius frans quam calca-
ribus egere videatur.

Quod si nec ad scandala vitanda et eradicanda
nec ad cultum B. Virg. augendum necessaria est de-
finitio, per se patet ab illa mesura abstinendum, quan-
tum fieri potest, quia graviora incommoda ex defini-
tione timeri possunt, quia fortassis inde aliqui ex adversarijs
sumere poterunt occasionem ad dicendum Summum Pon-
tificem condemnasse P. L. opinionem, ubi dicitur h. B. et B.
navi, atq. antiquorum Theologorum in universalibus
Scripturae propositionibus satis fundatam, unde ulterius
timeri poterit, ne dicant errasse Summum Pontificem
in ea definitione qua requirebat universale Concilium.
Quocirca, maiores Tragedia et scandala graviora ti-
meri possunt ex tali definitione in adversarijs, vel cer-
te in Sacerdotibus, et ipsi qui imprudenter avertunt, Papam
sine Concilio errare posse etiam in rebus fidei.

Quod si quis dicat convocari posse Concilium et
controversia Sac. definiantur facile refutabitur, quia
Concilia universalia non convocantur nisi ad debellandos
Sacerdotes, et multas controversias componendas, at ubi
Sac. unica est, et solum inter Catholicos agitata, nam
inter Sacerdotes commune est. B. Virg. non solum fuis-
se originali coinquinatam, sed etiam actualiter pec-
casse, imò irridens Canon. 23. sess. 6. Conc. Trid.
eo quod docuerit, Ecclesiam tenere B. Virginem mar-

quam nec uenialiter peccasse. Quapropter, non so-
lum non expedit definire hanc controversiam, sed expedit
Ecclesia ut non definatur: quod Sixtus 4us et alij
Pontifices cum Concilio Tridentino et Lateranensi recte con-
siderarunt, cum semper a definitione abstinuerunt, li-
cet a multis instantissimi definitioni postularentur, ut ui-
dero est in lib. quem de hac controversia Turrecrem.^{ta}
scripsit ad Concilium Basilic. et in discept. de eadem mat.^a
conscripta a Casserino Episcopo ad P. Concilium Trid.^{ti}
et ex opus. Casser. ad Leonem X^{um} in Concilio Latera-
nensi.

concluss.

His non obstantibus, nostra sententia est multis
et gravissimis de causis expedit ut hac controver-
sia in Ecclesia semel definatur de fide, neque ali-
ter posse scandalis et gravissimis incommodis obui-
ari et pacem ac tranquillitatem Ecclesie in se gra-
uissima de cultu Virginis et intelligentia scriptu-
ra procurari.

Hec fuit sententia omnium qui superioribus annis
ante Concilium Basilic. Trid. et Lateran. hac de
controversia disputabant, omnes enim petebant ab
Ecclesia ut hanc controversiam definiret, quoniam
id gravissima scandala, contentiones et alia incon-
moda requirebant. Ita Card. Turrecrem. in suis
Tract. de Veritate Conceptionis B. Virg. ad Concilium Ba-
silic. pag. 13. cap. 18. cuius uerba libet sic iterum
singillatim

ginali ageretur, plerisque ex Patribus admonuisse, opti-
mum esse atq; opportunum speciali Decreto, sententia
de Immaculata B. Virginis conceptione qua dudum a
cunctis prorsus Ecclesijs solenni ritu celebrabatur et ce-
lebratur ita probari ac statui, ut iam ulterius non lice-
ret cuiquam ea de re seus vel asserere vel opinari.
et additis: Ad quibusdam licet admodum paucis tunc
non placuit, nec ut verum fatear nisi quidem ipsi,
non quod rem ipsam non uehementer optarem, ut po-
te Sanctam et Christianam fraternitati congruentem,
sed quod consultius uidebatur, prius aduersus haereticos
manifestas incendere, tum illa aggredi, qua inter Ca-
tholicos controversa digna uiderentur decisione; Et in
fine praefationis inquit:

Ecce sem ipsam et quaecumq; circa ipsam dissen-
si ad uestram censuram bona spe defero causam profecto
ni prorsus desiqui minime ulterius dissimulandam. U-
t ergo uehementer exopto quod et omnes uiri pii
et ueri Catholici hac de re summo desiderio a uestra
pietate desiderant, nempe ut ea uestris sententijs de-
cernatis qua ad pacem et unitatem et decorem uni-
uersae Ecclesiae faciant, et potissimum et ipsius superue-
nerandae Matris gloriam et honorem propius spe-
ctare uidebuntur.

Ecce teste Catholico maior pars S. Concilij
Tridentini et omnes uiri pii hanc definitionem po-

Conceptionis à peccato praeservare ab originali in:
dubitantes, ac providè ut Catholica amplectendi sit
et eundem B. Virginis revelatio facta Sac. de re. S.
Brigitta adimpleatur. Legimus enim libro 6. cap. 55.
Matrem Dei loquentem ad B. Brigittam in hunc
modum.

Hora in qua ego concepta fui bene potest vocari
Aurea Hora et preciosa, quia alij Coniuges conveni-
runt ex voluptate carnali, mei vero Parentes conve-
nerunt ex obedientia et precepto Dei.

Et paulo post.

Scio, quod Conceptio mea non omnibus nota fuit,
quia voluit Deus, quod sicut ante legem scriptam pra-
cesserat lex naturalis, et deest voluntaria boni et ma-
li, et postea venires lex scripta, quae cohiberet omnes
individuos mortuos, sic placuit Deo, quod amici sui sui
dubitantes de conceptione mea, et quilibet ostenderes
et dum sum donec veritas clareretur in tempore pra-
ordinato (nempe definitione Ecclesiae, quae tolleret omne
dubium).

Et capite 49.

Veritas est quod ego concepta fui sine peccato O-
riginali, et non in peccato, quia sicut filius meus et
ego nunquam peccavimus, ita nullum coniugium
fuit et honestius est quam illud de quo ego processi.

Quanta vero auctoritatis sine huiusmodi revela-

tionem

hones, et supra diximus ex Turcerent^{is} et ulterius
parce ex ipsa Bulla canonizationis S. Brigide.

Atq; ita constat omnium fere auctoritate etiam
adversarios persuasum habere, opportunum et expe-
diens fore, ac necessarium ad cultum Dei, honorem vir-
ginis, deuotionem populi Christiani, ad extirpanda
scandala, dirimendas libes et contentionis, integra-
dam pacem et concordiam, ac integritatem religio-
nis, ut idem dicamus et sapiamus omnes in re grauis-
sima, extremam manum suis questionibus imponere
definendo de fide quid in illa tenendum sit.

Hoc igitur grauissimam hominum auctores
tam totius fere Ecclesia sensu et attestacione firmam
anica ratione eaq; efficacissima confirmatio, et de-
inde ad am congruentiam non contemnenda.

Argumentor igitur in hunc modum. Expedire imo
necessarium est, et debitum, ut Sum. Pontif. tollat scan-
dala grauissima et dissensionis qua in Ecclesia ex-
citantur, si hoc fieri commodè potest, sed in Ecclesia
grauissima scandala exorta sunt, et in dies maio-
ra excrescunt et continuè timentur circa hanc con-
trouersiam, nec iam superest aliud opportunum reme-
dium præter unam infallibilem definitionem qua tota
construentia terminatur. Ego illa expediri imò neces-
saria est et debita, nec Summus Pontifex poterit
(præmissi qua præmissenda sunt) eam retardare. Con:

sequentiā recte colligis, quoniam si Soc. expedit et de-
bitum est praemis praemittendis, retardari sine pec-
cato non potest, quoniam retardare quae ex officio
debentur praesertim quando ex retardatione scanda-
la conventiones iniurias, et peccata oriuntur, grave
peccatum est, Maior etiam ratio proposita con-
spicienda est; quia Summus Pontifex ratione sui Sum-
mi officij pastoralis tenetur proscindere scandala
dissensiones et conventiones ab Ecclesia, praesertim
in re gravissima circa cultum Dei et sensum Scri-
pturae, et quantum valet procurare, concordiam paci-
is tranquillitatem, ut per se patet et docet Augustus
de Civitate Dei cap. 9. et 5. Rom. 2. 24. q. 33. an. 6.
in corpore. Et legi potest Orig. Som. 26. in cap. 21.
Num. Chr. Som. 8. in epist. p. ad Cor. Aug. serm.
196. de tempore super illud: Quis me constituit di-
visorem inter vos.

Veni igitur ad minorem argumenti propositi
quae duas habet partes.

Pa. est: In Ecclesia exorta fuisse circa Sane
controversiam gravissima scandala et dissensiones,
quod manifeste constat ex Bullis Extraq. et De-
cretis Pontificum ob Sane causam confectis, et speci-
atim legi potest Extravagans: Graue nimis. Sixti
4. et duo Decreta S. Domini nostri Pauli V.
cap. p. relati, in quibus Suismodi Pontifices abunde
testantur

restantur Sac. scandala, exorta esse et in dies ma-
gis ac magis excitari, Et Sac. ipsum constat ex Tur.
recremense. Casser. et Card. Cales. locis paulo an-
te citatis, et res tota ita est nota omnibus ut pro-
batione non eget.

2.^a est: Summorum scandala et contumeliones cum
gravissimis peccatis et iniurijs, iam non posse alio
remedio opportuno impediri praterquam defensione
fidei.

Hoc veri probatur, quia iam Pontifices omnia a-
lia remedia gravissimarum peccatorum et censura
adhibuerunt, quas confirmavit Tridentum in Decreto de
peccato Originali sess. 5.^a et nouissime Sanctissimo
D. N. Paulus V. de nouo reuerentissime prohibuit ut
nullus in actionibus publicis doceat vel defendat vir-
ginem contraxisse peccatum originale, et ut Inqui-
sitores in eos reuerenti animaduertant qui Summorum
decretum violauerint. Item, ut alterius opinionis
auctores de opposita nullo modo tractent, et tamen
omnia Sac. remedia insufficientia esse ipsa experi-
entia palam testata est, quia potius nouissimi
post Decretum ultimum Apostolicum maiores Tra-
gediae excitatae sunt, et grauiora scandala, iniuria
et contumelia emanarunt cum violatione Censu-
rarum poenarum et obedientia Apostolica ut constat
ex ijs qua ad S. D. N. relata sunt et uideamus.

Francisci Silvij. Docto-
ris Duacensis in 3. p.
D. 750. q. 27. art. 2.
Auctoritate excusum
ano. 1613.

post Decretum, excusum librum, in quo palam asse-
ritur B. Virginem originale peccatum contraxisse. Er-
go iam nullum remedium superest nisi definitio et de-
terminatio Apostolica, quam omnes ut dogma fidei fir-
missioni amplectantur, et ita extinguatur ignis. Hæc
controversia quæ tantorum scandalorum seminarium
fuit, est, et erit, semper, quantum penitus dirempta
et conspersa non fuerit.

Hæc ultima consequentia nullo alio medio eviden-
tius probabitur, quam discernendo singillatim per a-
lia remedia quæ afferbantur, et ostendendo ea
non posse processu sed potius obesse, unde palam fiet
scandala ipsa promulare, ut unicum et necessarium
remedium Ecclesia definitionem infallibilem quæ a-
liis non cessabit, cum tamen Sum. Pontifex ex
officio teneatur (ut dictum est) impedire scandala et
contentiones ac discordias populi Christiani, si con-
modè fieri potest absq. eo quod graviora resultent.

Primo igitur decretatur: Satis esse ad scandala
et contentiones tollendas ea quæ a Summis Pontificibus
constituta sunt, si constanter et efficaciter executioni
mandentur, præsertim ultimum Decretum S.ⁿⁱ Domini
nostri Pauli V.

Sed ad hoc facile respondetur, Paras ab alijs
Pontificibus constitutas, maiori ex parte esse censur-
as et inhabilitates ipso facto et sine alia declara-
tione

nione incurrendas, quae per se executioni mandan-
 tur, et tamen scandala, nec cessant nec cessant.
 quod uero addit SS^{us} D. N. in suo postremo De-
 creto, nimirum, ut per Inquisitores seuerè punirentur,
 multis de causis non potest semper executioni mandari. P.
 Quia uiolatores non semper deferantur, deinde etiam deferantur, oportet forma-
 re processum, et testes examinare, qui non semper
 sunt idonei ad referenda quae dicuntur contra pra-
 dictum Decretum: quia cum materia de peccato o-
 riginali subobscura sit, et terminis propriis Scho-
 lasticorum uentibus, non satis capitur ab auctori-
 bus, qui licet graue scandalum concipiunt ex ijs,
 quae circa hanc materiam audiunt, non tamen pos-
 sunt exactè referre uerba formalia quae audierunt,
 nec satis firmè sensum ipsum. 2.º quia etiam den-
 tur testes idonei, at tamen Aduersarij non ita dire-
 ctè contra Decretum loquuntur, sed cautè indire-
 ctè et quasi per Tropos et figuras, ita ut Socio-
 domidice formam scandalorum ac dissensionum
 subministrant, nec tamen possint Iudicij et pro fo-
 ro externo deferri, quia gestus, ironia, et ambigua
 res, non ita possunt ad externum iudicium inseruire
 ut probationem faciant pro eo foro legitimam et
 confidentem ad penas infligendas: unde cum scan-
 dala Sac. aetate suscitentur nec puniri possunt, gra-

uiciora fiunt, et maiores excitant Tragedias in po-
pulo Christiano, et peccata impure committuntur, cen-
sura uiolantur, multi libelli fanatici iniurijs pleni
sine nomine aut Soris publicantur. Ex quibus gra-
uissima Diuina et Summa maiestas offenditur.
Ergo reuera remedia Sacrosancti adhibita non suffi-
unt ad tollenda scandala, non ex defectu execu-
tionis, sed quia non potest executio ita urgea ut
scandala uideantur nisi aliud externum et efficien-
tissimum remedium adhibeatur. Præterea quod Soc
tempore Inquisitor Max: in Hispania est Ce-
lestiosus S. Dominici et in uniuersa Italia sunt
Inquisitores ex eadem familia, et qui in Sacra-
teria delinquent sunt ex Dominicana similiter
familia, et plures ex Illustrissimis familijs filij,
nepotes, consanguinei Principum et Magnatum
Hispania, unde non ita facile possunt deferri et
puniri ab Inquisitoribus, ac deniq; si remedium
pendens ab executione Iudicum, non suffiat unde-
cunq; tandem id proueniat, ratio postulat, ut a-
liud efficacius adhibeatur si fieri commode potest, ut
commode posse ostendemus.

2° ergo remedium quod assignabatur erat, ut
Sum. Pontif. indiceres silentium Adversarijs Ex-
seruationis. B. P. non tm̄ in publicis ut factum
est sed etiam in priuatis actionibus sub grauissi-
mis

nis poenis ab Inquisitoribus infligendi. Sed hoc
 remedium minus aptum est quam praecedens de ur-
 genti a executione, et praeterea inde plura et
 grauiora peccata ac scandala resubterent, si enim
 hoc iam statutum est pro publicis actionibus, quae
 facilius deferri et probari possunt in iudicio, et
 tamen non cessant nec cessant scandala, imò gra-
 uiora exorta sunt ipsidem publicis actionibus, quo
 modo sufficiens remedium ad extinguenda scanda-
 la exis idem statuere pro actionibus priuatis, quae
 cum sint minus nota, minus poterunt deferri et
 probari in iudicio excoerco ut puriantur, et ita
 tollantur, cum potius inde plura scandala orien-
 tur, et peccata multiplicarentur, quia priuatiu fa-
 cilis et saepius censura violarentur, et peccata
 communiter multiplicarentur, quia cum accusatio
 et probatio criminis redderetur difficilior (ut patet)
 magis frequenter peccaretur contra censuras et
 obedientiam debitam Decreto Pontificis, unde ta-
 tum abest ut hoc remedia impedirentur scanda-
 la et peccata, ut potius multiplicarentur, et forte
 non deessent aliqui ex obstinati aduersarij qui
 putarent illas censuras et prohibitiones quoad pri-
 uatas actiones, quando nullum esset scandalum
 esse nullas, quoniam unica causa impediendi scan-
 dala qua illarum valor fulciri poterat deesset.

Venio ad 3.º remedium de Canonizatione
sui mysterij quod ab aliquibus iudicatur suffici-
ens fore, uel certe applicandum et probandum
prius esse antequam ad definitionem ueniat
tum ut experientia conset, utrum sufficiat nec
ne, tum ut casu quo non satis sit paulatim et
suauis gradum praemuniat ad excozeman defini-
tionem qua contouersia Sac. penitus extinguatur.

De hoc etiam remedio censeo, sufficiat non
fore, imò merito timendum ne grauioribus exister
tragedias quibus aduersariorum animus magis in-
duceretur aduersus definitionem, unde facile de-
duceretur, non tam praemunire gradum ad defi-
nitionem quam impedimento fore.

Ad hoc probandum praemitto, plures DD. ex
Dominicana familia existimare summum Ponti-
ficem posse errare, non quidem practice si atten-
dantur allegata et probata, sed re ipsa in Cano-
nizatione, quia possant sac. testimonis ut pote
sumana esse falsa, et alij ad minimum dicunt
non esse certum quod Papa non possit errare
in Canonizatione Sanctorum, sed potius opinas-
bile, quamuis pie credendum sit in his Caesiam
errare non posse.

In primis enim, Caiet. ¹⁰² tomo 2.º opusculis 15.º
de Tholq. ad Iulium Medicem. S. R. E. Card. ^{lem}
cap. 8.º

cap. 8.º ad finem ita scripsit:

Absque falſitate prædicat S. Ecclesia talem Sanctum, ſupponens illum ritè canonizatum ita quod dato, quod iſte canonizatus non eſſet Sanctus, ſed damnatus, Eccleſie doctrina aut prædicatio non eſſet mendax aut falſa, quia non perſiſtentia ad fidem non intelliguntur affirmari et prædicari niſi cum grano ſalis. Hoc eſt ſententibus communiter præſumptis: præſumit enim Eccleſia canonizationem ritè factam, et ſimiliter indulgentiam ritè datam, et ſic prædicat Indulgentias valere quantum ſonant, ſed ſicut poteſt intervenire error Sumanus in Canonizatione alicuius Sancti ut S. Thomas dicit, ita poteſt intervenire error Sumanus in collatione indulgentiæ. Si quis autem putat Rom. Pontificem non poſſe errare in iſtis particularibus actionibus, putet quoq; ipſum non eſſe Somnium.

Hactenus Caietanus, qui apertiffimè concedit poſſe errare Pontificem in canonizatione Sanctorum, et quod amplius eſt, addit, ita docere S. Thom. et oppoſitum eſſe putare Pontificem non eſſe Somnium.

Canus etiam lib.º p.º de locis cap.º penultimo non longe à fine ante §. in moribus:

Facile (inquit) intelligitur, Eccleſie iudic.º que ab incertis Somnium testimonijs proficiuntur infirma eſſe ad certam et exploratam fidem faciendam, quale illi eſt quod Sanctum aliquem Divorum cat.º Salogo adſcribendum

cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc
cccccc

centes. Adde uero nec tamen impune licet Suismodi
Decreta in dubium reuocare, quin temerarium et irreligi-
onum est in Diuis consecrandis Ecclesia abrogare fidem,
nam iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre cap.
Cum Marc. de celebrat. Miss. quanto magis qui Mar-
tyrum Casalogo scriptum e Diuorum numero reijcit.

Diuus etiam Antoninus 3^a parte Tit. 12: cap. 8.
§ 2° proponens sententiam Ioannis de Neapoli quod:
lib. 11: qui uidetur asserere esse de fide uiros canoni-
zatos esse sanctos, addidit. Sed S. Thomas in quodlib.
ponit canonizationem Sanctorum in 3° genere eorum
que fiunt per Papam, de quibus dicit, quod etiam Papa
posset errare, pie tamen credendum est, quod dicitur, non
permitteret Ecclesiam in Suismodi errare, et forte ratio
est quia talis determinatio pertinet ad Ecclesiam uniuersa-
lem, fit tamen per attestationem hominum qui fallere
possunt. Unde uidetur plane sentire cum D. Thom. de
quo iam dico qui censuerit.

S. Thomas igitur quodlib. 9: art. 16: in corpore.
inter iudicium Ecclesia circa materiam fidei infallibilem
et fallibilem, circa causas civiles et criminales docet
inter Sac duo Sabere medium canonizationem Sanctorum
Soc est, neque esse infallibilem ut res fidei definitas ab
Ecclesia, neq. ita fallibilem ut sententias latis circa cau-
sas fori contentiozi. etiam addit, quia tamen Honor que
Sanctis exhibemus quadam professio fidei est, qua San-
ctorum

praesentem iustitiam, hoc est extremam bonorum ope-
rum euidentiam, alterum secundum aeternam scientiam,
Saberis pro teste interissem conscientiam, quia Somo in-
quit videt quod foris apparet, Deus aut interius Cor.
p^o Reg. 16.

ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc
ccccccc

Quo posito (inquit) Papa Ergo canonizando ali-
quem Sanctum secundum praesentem iustitiam non er-
rat quia sic credit eum sanctum ut in format^o recipit
secundum allegata et probata sibi. Dicit autem Hugo
in quadam Epistola ad Palmarium, quod sic creditur
loquitur etiam si falsa loqueretur fideliter loquitur, quod
tamen ergo Papa vere non approbet canonizando
vel approbando aliquem Sanctum ex quo fideliter et
vere approbat secundum informationem sibi factam, non
errat. Et similiter loquitur in respons^o ad p^o 2° et
3° argumentum. Quibus verbis plane sequitur, Au-
gust^o de Ancona existimasse, Papam se ipsa se ma-
terialiter errare posse in Canonizatione Sanctorum, quod
iis formaliter secundum informationem non errat.

Præterea, Diedo ~~libro~~ 4° de Dogmat. c. p^o
Latis ante medium ~~pag~~ pag. 207. distinguit inter
Sanctos, quos tales esse constat ex scriptura, et inter
alios à Papa canonizatos. De prioribus certum est
in fide esse Sanctos, quia id reuelatum Saberis in
sacris litteris, ut de Abel, Noë, Ioa. Bapt. Apostolis, etc.
Petro, et Laerte, cui in Cruce dixit Christus: Hodie
mecum

mecum eris. Et De alijs uero Sanctis à Papa canonizatis, in modo asseris. Oratio citatus, rationaliter negari aut dubitari de illorum Sanctitate non posse, et probas, quia si stupidius et temerarius censeretur qui negaret, ^{in sine causa} res profanas, quanto magis qui uniuersalis Ecclesia iudicium de sanctis uirorum quos canonizauit contemneret, Et hoc asserit idem Auctor, de Sanctis qui totam Ecclesiam illustrant, et addit: Alij sunt, qui in diuersis regnis et Prouincijs claruerunt, super quibus Ecclesia ex fidei hominum testimonio aliquos Indicijs censuram suae canonizationis adhibuit, Et sic inquit sunt gradus multi, in quos uita sanctas sub miraculorum attestatione, in alijs plus in alijs minus eminuit, et super his credere aut dubitare Ecclesiam potuisse deludi aut decipi, non est heresis, quia uerum est Ecclesiam in his que sunt facti errare posse, et Angelum Satanae se interdum transformare in Angelum lucis, aut simulat: sanctitatis, aut miraculis falsis signisq; mendacibus, quali praenunciat Christus per Antichristum futura. Tandem idem Auctor sic loquitur.

Notum iudicij non est in nostras humanas praesentias contra piam fidem Ecclesia de sanctimonialia, uita sanctorum canonizatorum praesumere quicquam, definire nisi aliquo rerum experimento error qui latet, nobis fuerit demonstratus, et compertum fuerit,

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Aragon. etiam 2.º 2.º Tract. de Sum. Pontif. ad finem §. Per aliud dubium conc. 2.º astruit Summus Pontificem non posse errare in canonizato. Sanctorum et contrarium dicere esse periculosum et falsum.

Et refert D. Tho. cit. quodlib. 9.º art. ultimo et Vualdensen. Tomo 2.º cap. 122.º Silu. v.º Canonizatio Castro de ^{4.º 5.º} Sares. punct. 1.º p.º c. 6.º Item S. Thom. ut sup.º diximus solum docuit, pie credendum esse Ecclesiam errare non posse in canonizato. Sanctorum et similiter loquitur Silu. et Vuald. et Castro cit. un. de idem eandem esse sent. Aragoni, nec refert quod dicas periculosum et falsum esse asserere Papam errare posse in Canonizato. Sanctorum, quia hoc ipsum habetur Bar. 2.º 2.º qu.º p.º art. 10.º dub. 7.º Coruba lib.º p.º qu.º 17.º §. 3.º Dubium ~~Aragoni~~ 2.º 2.º qu.º p.º art. 10.º disp. 6.º §. Propositio 4.º qui asserunt Papam in hoc errare posse: imò addit, esse injurum temerarium, scandalosum et sapere Saresim, nec immerito, quia asserere aliquid contrarium iudicio universalis Ecclesie circa sanctitatem alicuius, premissa diligentia, multorum

tarum et gravissimorum testimoniorum concorsibus
 miraculis et populi consensu sine fundamento solido
 pro contraria parte ingens, temeritas, sacrilegium
 impietas, et scandalum est; temeritas quia adversus
 communi sensu et testimonij hominum, atq; iudicio
 Ecclesia sine ullo sufficienti fundamento; sacrilegium
 quia iniuriam facit. Sancto qui illius Sanctitatem ne-
 gat, vel de illa dubitat, cum tamen satis superque p-
 data fuerit egregijs operibus et miraculis. Unde
 etiam oritur, ut impium sit Soc ipsum negare, vel
 de illo deliberati dubitare, et ob eandem rationem
 scandalosum erit. Denique non est dubium, quin Sa-
 resim sapiat et periculosum sit in fide: qm qui ne-
 garet sanctum canonizatum revera esse beatum,
 non presumere negare id quod evidenter proba-
 tum supponitur de operibus virtutis secundum reli-
 gionem Christianam, praeterea cum ad Soc negan-
 dum nullum haberet sufficiens fundamentum, potius er-
 go praesumeretur negare canonizatum esse sanctum,
 quia existimatur in Religione Christiana non esse
 veram sanctitatem, nec veram religionem et fidem,
 sicut qui negaret conclusionem, quae evidenter ex
 una de fide et alia naturaliter evidenter inferitur,
 potius praesumitur Sacericus quam stultus, seu poti-
 us negare praemissam de fide quae est obscura, quam
 illud quod naturaliter evidens est, ut in materia de

60
Hoc communiter tradunt Doctores.
Utrumquamvis has omnes Censuras tribuunt
aliqui Auctores ex citatis ipsi qui referunt canonici
satis esse sanctos, tamen non propterea dicunt esse
omnino certum Papam in his errare non posse, imo
oppositum exprimunt cum D. Thoma, et solum dicunt,
id pie credendum esse, praesertim quando nullum datur
fundamentum ad contrarium asserendum, quod ex-
presse et in terminis notauit Diedo supra in ultimis
uerbis quae rescribimus. Corduba supra utitur exemplo
Hosiae, quam negaret quis esse consecratam.

Hoc ergo iusto fundamento, quod in doctrina Tho-
mistarum commune est ut uelimus, duplici fundam.
ostendam, non fore remedium sufficiens, imo nec op-
portunum et congruum ad tollenda scandala et con-
tentiones, edere Decretum quo canonizetur Conceptus
Virginis in p^o instanti sanctificata, atq; ita ab ori-
ginali praeseruata, quin imo ut opinor, ex hoc remedio
si applicarentur, grauiora scandala et peccata oriri
et merito timeri possent, quod ex ^{penitentia} ostenderet si fal-
lor, si Decretum ederetur.

Primum fundamentum his, cois, sensa est quod
viro docto ex Dominicana familia ~~duo~~ D. Thoma
non esse omnino certum Ecclesiam errare non posse in
Canonizati. sanctorum, sed in opinione pia ita creden-
dam esse, praesertim quando non apparet fundamentum
ad

ad contrarium asserendum, ergo cum Adversarij o-
 pinionis Præservationis B. Virg^{is} à peccato originali
 fieri omnes sint ex Dominicana familia, et ipsi con-
 stanter teneant Præservat^{em} Sanc esse contra testi-
 monia P.P. et quantum videtur parum consona Sa-
 cris litteris, grave periculum erit, quod si Papa Sanc
 controversiam non definiat Decreto fidei sed tantum-
 modo canonizet B. Virginis Conceptionem ab origina-
 li præservatam, dicant in tali Decreto Papam erras-
 se, quia canonizans illud mysterium contra testim^{onia}
 P.P. et Scripturam, Nam cum tantummodo, in eorum
 sententia qui credi debeat, Papam errare non posse in
 canonizatione, timeri potest, ne dicant, in eo caso non
 esse pi^{um} in credere, quia supposito, quod res est o-
 pinabilis, pietas ipsa postulat ut magis credatur com-
 muni sententia P.P. et testimonijs Scripturam quæ adver-
 sarijs fieri expressa videntur, quod si hoc eveniat, ut
 merito timeri potest, sine dubio graviora peccata et
 scandala atq^{ue} concubationes ex prædicto remedi^o pro-
 cedent, quoniam si affirmetur ad Adversarijs, Papam
 errasse in eo Decreto, miram eris, quot et quam gra-
 ves Træficæ in Ecclesia excitabuntur, ut per se pa-
 tet, nam revocabuntur in dubium Canonizationes San-
 ctorum ut Sacerditi faciunt. Item ex adverso defen-
 sores Præservationis B. Virg^{is} notabunt Adversari-
 os ut Sacerdotes iuxta opinionem illorum, qui putant

esse de fide Papam errare non posse in Canonizatione
ne Sanctorum, uel certe ut Saevitiosos, impios, detestatos
scandalosos, periculose opinantes in fide et Sacris sa-
pientes, iuxta communem aliorum doctrinam: ex quo
fides, ut Decretum Canonizationis, non solum exstet,
quod uel minuat scandala et contentiones Saecularis
excitat, sed etiam ut mirum in modum aggraves et
augeat.

2° Fundamentum est quia ex his quae facte
sunt Ecclesia circa Conceptionem S^{is} insinit, uideatur
illam fere canonizasse, quia ut iam supra notauimus
ex grauissimis auctoritatibus, instituere festum pro uni-
uersali Ecclesia est canonizare illud, quia Ecclesia
uniuersalis celebrare non potest peccatum. Ergo cum
constet auct^o Ecclesiae uniuersalis celebrari ubique
terrarum Virginis Conceptionem ab Originali prae-
teritam speciali officio ab Ecclesia ordinato, extructis
templis et altaribus in honorem eiusdem Conceptionis,
et ulterius approbata Religione sub titulo eiusdem
Conceptionis, et in cultum tanti mysterii merito repu-
tatur ab Ecclesia canonizatum, et nihilominus scan-
dala non cessant, imò grauora in dies oriuntur. Er-
go, signum est Decretum Canonizationis nec esse
sufficiens nec expediens ad tollenda scandala, pec-
cata, et contentiones quae in Ecclesia circa praedicta
constrouersam oriuntur.

Nec

Nec refert si quid dicat Sacerdos non esse prohibi-
 tam per Ecclesiam opinionem aduersionem que
 tamen prohibita foret, si per predictum Decretum
 canonizationis expressi ab Ecclesia diceretur. Non in-
 quam refert, quia illa opinio in actionibus publicis
 iam est prohibita, et solum in privatis permisa, et
 tamen pro publicis actionibus scandala non cessant
 sed potius grauiora excitantur, unde ut supra na-
 lam monstrauimus, grauiora oriuntur si nouo De-
 creto in privatis actionibus prohiberetur. Non ergo
 superest aliud remedium ad scandala tollenda, ad gra-
 uissimas iniurias et peccata uitanda, ad contumaci-
 ones et discordias dirimendas, preter unam fidei de-
 finitionem infallibilem, de qua nullus Catholicus pos-
 sit dubitare, et ex consequenti tota conuentione abo-
 lebitur. Itaq; Sac^a definitio fidei est unicum et nec-
 cessarium remedium ad scandala et peccata tollen-
 da, ut et communi omnium Doctorum sensu et ra-
 tionibus Sacerdos propositis aperit ut opinor mon-
 stratum est. Cum igitur Summus Pontifex ex offi-
 cio teneatur applicare remedium necessarium ad tol-
 lenda scandala et peccata que in Ecclesia commi-
 tuntur, plane concluditur ex dictis, teneri ad defini-
 endam predictam controuersiam, si quidem ut ostendis-
 mus predicta definitio unicum et necessarium reme-
 dium est ad impedienda et exurgenda predicta scan-

50
dala. Nec refert si quis dicat Sac scandala, iam
fuisse tempore aliorum Pontificum, et Conc. Trid.ⁿⁱ et
tamen non putarunt se teneri ad depurandam hanc
controversiam. Ergo neq. modo ob rationem factam
tenebitur Summus Pontifex.

Respondetur enim, esse discrepantem rationem quia
alii Pontifices et Conc. Trid.ⁿⁱ remedia adhibuerunt
per censuras et penas, et nondum videbant Sac suffi:
cere, ut etiam SS. D. ^{Paulus V.} ~~Gregorius~~ unum ac aliud Decretum
edidit, ut videret an satis essent. Quare cum modo
constet non fuisse satis, tenetur aliud efficacius et
commodius adhibere mature considerando quodnam
possit sufficere et magis expedire. Neq. dici potest
videri inconstantiam Pontificis, tot multiplicare De-
creta intra paucos annos circa eandem materiam
praesertim cum facile opinari quis possit id fieri ex
coactione principum urgentibus foemina indiscreta
quodam deuotione in virginem. Hoc inquam minus
recte et pie quam par esset uiris Catholicis obui-
posuit, Nec enim est uel leuissima umbra inconstantiae
multiplicare Decreta breui tempore quando id exigit
commune bonum et Ecclesiae tranquillitas, imo praesens
uigilantia et constantia Pontificis ad procellas
tranquillandas, peccata extirpanda ut fecit SS. Ponti-
fex Sixtus 4.us in Sac eadem materia inter breuissi-
mum temporis spatium plures Constitutiones edem-
do

do es publicando. Quod uero dicitur Pontificem à Rege Hispanie ad id quodammodo cogi inane esse, quod Rex piissimus, si uellet, non dicam vi, sed intra limites potestatis suae, hanc contumaciam extinguere facile posses et plurimis modis.

1.º Nullum ad Ecclesiasticas dignitates in suis Regnis presentando qui prius non iuraret sedesurum. B. Virg. Præseruat.

2.º Penas infligendo à suis Antecessoribus constitutas in eos qui contra sentirent.

3.º Non eligendo in Confessorem suae suum suae Principis, nec aliquod aliud officium in suis regnis concedendo aduersarij suis mysterij.

Cum ergo Rex Potentissimus nullo remedio ex his usatur, cum facillime posses, satis probat serui, sed ratione et consilio, Virginis causam piissime coram Pontifice et Sumillime agere, mittendo nuncios, postulando Iudices ut de scandalis iudicent, et ipsi eradicanis consulant.

Inanis etiam est querimonia eorum qui dicant Regem id facere ut deuotioni quorundam Monialium satisfacias, cum ex longe atrocibus rationibus Diuinis scilicet moueatur et rem serio egeris in Congregatione Virorum grauissimum, et nihil moueris hoc in re nisi grauissima premissa consultatione.

Præterea si in Canonizatione Sanctorum solent

Reges et Principes eam urgere, imò Sac est non
mediocri ratio ad canonizandum, cur in causa Virg:
in qua definitur agitur, id non licebit ut semper li-
cuit, ut satis ex antiquioribus Historijs liquet.

Denique quòd alij per summam calumniam criminā-
tur Sanc instantiam Regis et aliorum Principum ma-
gna ex parte oriri ex aemulatione cuiusdam Religi-
onis aduersus familiam Dominicanam facile confuta-
tur

1° Quia Sac Tragedia longè antiquiores quòd
illa Religio, ut patet ex Constis. Sixti 4^{ti}.

2° Quia Causa ob quam Sac tempore renouata
fuit, constat ex facto ipso, in quo Religio prædicta
nullo pacto interuenit, ut ex ipsa narratione fa-
cti palam fit.

Proposuius firmum, et præcipuum fundamentum
nostræ propositiuæ assertionis, nimirum, quòd grauissimis
de causis experiat ut Ecclesia Sanc controversiam
infallibili Decreto definiat. Superes proponamus 2°
fundamentum ad idem institutum comprobandum ex
uarijs congruentijs conflatum.

1ª sit ut in Ecclesia Catholica sit unus sensus,
et una vox omnium fidelium in colenda conceptione
B. Virg:. Nam modo quia controversia definita non
est permittitur libertas opinandi, ad utramq; parte
aduersarij contendunt, Ecclesiam non celebrare Conue-
ptione

rationem pro primo instanti sanctificatam, sed absolute et indeterminate pro eo tempore quo fuit sanctificata. Et contra ueni alij, et fere uniuersi fideles, uolunt, Conceptionem Præseruatam ab Originali, ac proinde pro primo instanti sanctificatam, quod ut supra monstrauimus aperte colligimur ex Sixto 4to in Extrauaganti. Graue nimis, quatenus testatur, uniuersalem Ecclesiam celebrare Conceptionem Virg^{is} officio specialiter ab Ecclesia ordinato ad Sancti celebratam colendam. Patet autem in dicto officio celebrari Præseruationem B. Virg. à peccato originali, Ergo hoc ipsum Ecclesia specialiter ordinauit, atque ita iubet celebrare et colere Conceptionem pro 1° instanti. Quam uero momentis ut omnes fideles in hoc unanimiter conueniant patet ex Augustini Epist^a 118^a dicente: Insolentissima insania est, disputare an sit faciendum quod tota Ecclesia facit. Et ex Bernardi Epist^a 74. Ego que accepi ab Ecclesia secutus taceo et trado Et ex Hieron. Epist^a ad Pulem. ubi ait. Magni esse crimen ab uniuersali Ecclesia dissentire. Ergo ut dicitur unus omnium fidelium consensus in B. Virg^{is} colenda, omnino expedit et congruum est ut Summus Pont. Sancti controversiam definit quoniam nullum aliud remedium satis erit.

2^a. Ne quis existimet Ecclesiam errasse de fa:

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

et in celebratione Conceptionis B. Virg^{is}, et in officio
illo quod approbavit et specialiter ordinavit ut supra
4^s supra testatur. Hinc enim facile inferent alij,
Papam errare posse de facto in Canonizatione San-
ctorum, non enim minus pertinet ad bonos mores ^{ut}
ecclesiam non erret in cultu Beate Virginis Mariæ, quam
in cultu aliorum sanctorum.

3^a Materia hæc magis pertinet ad Sordem Vir-
ginis quam non peccasse actualiter, aut fuisse astul-
tam in calum, aut edidisse partum cum Virgini-
tate et sine dolore: qm̄ peccatum originale est mor-
tale, privans divina gratia, et constituitur hominem
inimicum Dei, à Deo iniustum et sub potestate Da-
monis constitutum, ut patet ex Conc. Trid^o in de-
creto de peccato Originali, unde potius eligeret B.
Virgo privationem predictorum Privilegiorum quam
contraxisse originale peccatum. Ergo si propter
Sordem Virginis et filij eius Ecclesia definiit B.
Virginem nunquam peccasse actualiter, et semper
fuisse Virginem etiam post partum, et pro certo Sas-
beur fuisse assumptam in coelum et sine ullo dolo-
re partum edidisse. Eadem ratio à fortiori postulat
ut nunquam originale peccatum contraxisse defini-
atur.

4^a His temporibus Hæretici in Scotia mense
Junij Anno 1616. articulum firmiter apud se creden-
dum ediderunt in quo profitentur B. Virg^{is} Conceptionem
et natam

et natam fuisse in peccato, quod Decretum editisse
videntur, quia videbant Ecclesiam inclinarem ut op:
positum decerneretur. Ergo congruum est, ut illi tam
impis et nefario decreto aliud pium et catholicum
opponatur quo definiatur B. Virg: neq: natam neque
conceptam in peccato fuisse.

5.^a Hanc definitionem postulans omnes religio:
nes sanctissima et doctissima (una excepta) omnes
ferè Academia Catholica, Reges, et Principes Chris:
tiani, tam Ecclesiastici quam seculares, et totius po:
puli Christiani cois vox et desiderium, qua vox
Dei esse dicitur, idem plurima miracula et satis
aussenica quibus B. Virgo, et iam olim ex Sis:
annis suam immaculatam conceptionem manifestat
iure suo postulare videatur. Iustum igitur et con:
gruum est, ut Sac voces Summas, caelestes, divi:
nas Summus Pontifex audiat, et exaudiat, atque
controversiam Sancti in favorem B. Virg: definit
ne Sacerdotes dicant Ecclesiam Sac in re Salutare
et quasi in materia positam neutram in partem
definendam inclinare, quasi dubiam assistentia
Spiritus S. quem ipsi impudenter invident, et quasi
desertitam esse Ecclesiam Catholicam affirmant,
ad infallibiliter definiendum in causis fidei et
morum.

Demum, ad hanc definitionem in cultum Virg:

et honorem, non leuiter inuitant praesentes Ecclesie
pressura et calamitates, uidelicet rebelliones Bo-
emiae Hungariae et Germania aduersus Romanum
Imperium quae grauem mirantur ruinam, nisi ira
Dei peccatis nostris irritata. Sicut Virgo interces-
sione ut solet placata reddatur. Ut ergo Ecclesia
beni de B. Virge mereatur in tot pressuris et ca-
lamitatibus congruum erit et ualde expediens ut
Ecclesia illius Conceptionem Immaculatam infallibiliter
definias, et ita ab omnibus deuotione debita colatur
et ueneretur. Constat enim ex Synodis Ecclesia-
sticis in similibus necessitatibus aliquot festa
B. Virg. fuisse ab Ecclesia instituta, ut festum
Presentationis, Visitationis, et alia. Etenim de fe-
sto Visitationis liquet institutum fuisse ab Urbano
6. circa annum 1385. et a Bonifacio 9. confir-
matum uel potius promulgatum anno Dni 1389.
Ad Dei Genitricis opem ea instituta celebrata im-
pensis imploranda propter grauissimum illud
scisma quod Ecclesiam ab obitu Gregorii 11. usque
ad Martinum 5. raris exercuit et lacerauit deinde
tollendam et exinguendam. et Padd. Baron. An-
not. in Martirologio ad diem 2. Iulij affirmat se legis-
se quendam tractatum manu scriptum Ioannis Ba-
genis contra quendam Adalbertum eius solennitatis
impugnatozem in quo plura ex diuersis disserens non
nulla

nulla miracula et certas attulit revelationes qui
 bus Deus illam solennitatem manifestè comprobavit.
 Festum uero Presentationis Deiparæ quod
 lata est in Templum die 21. Novembrius multa an
 norum sæcula celebrantur Græci, ut constat ex orati
 onibus quas antiquissimi Patres Germanus Patri
 archa Constantinopolitanus, qui floruit circa annu
 715. et Gregorius Episcopus Nicomediensis Sabuerunt
 qua apud Suricem extant tomo 6.º. In Gallijs est ce
 lebratum regnante Carolo V.^o anno 1315. Deinde
 Paulus 2.us Pontifex Max.^{us} cum innumera mala
 in orbe creuissent anno 1464. festum hoc appropo
 nit et solenniter celebrari imperauit, indulgentijs et
 tiam id piè colentibus concessis, quod etiam fecerat
 Pius 2.us illius Prædecessor ut testatur Molanus in
 Martirologio Usuardi à se aucto et refero. Spinellus
 Tract. de festis ac templis Deiparæ n.º 4.º ubi agit
 de festo Presentationis. Ergo similiter ut calamita
 tes qua Sodie tot rebellionibus Sacerdotum gra
 uem iacturam imperij Romani minantur Diuina
 potentia intercedente B. Virg.^{is} conberantur et ma
 gna felicitas procella prosecutionum succedat ratio
 possidet ut N. D. N^{ra} ^{Gregor.} ~~Paulus~~ XV.^{us} assistens uestigijs
 suorum prædecessorum et Pauli 2.us ~~indulgentiam~~
 in honorem B. Virginis Sane controuersiam de illi
 us Conceptione dirimat et definit ut uniuersa C^o.

22
deus precatur sperat et summa deuotione exoptat.
Præterea Innocentium 4^m Festo Natiuitatis
B. Virgi multi antea in Ecclesia celebrato octauam
adiciunt ut testatur Platina in illius uita et Du-
rantes in lib. 7° cap. 28. causam ita refert Arnob.
dus Quionis lib. 15. Ligni uita c. 22. Cum enim
Celestino mortuo Cardinales ob multiplices Fride-
rici 2i Imperatoris insidias ad eligendum Pontificem
uiginti et unis mensibus non processissent votum
Deipare nuncuparunt se illius Natiuitatis Octauam
intrauros, si in re tanti momenti eius precibus
ipsi sublatis omnibus impedimentis Pontificem eleger-
ent. Quod cum ea animi sententia euenisset Innocen-
tius 4us Summus Pontifex electus 1° sui Pontifica-
tus anno eandem octauam seruari iussit. Itaque
tam compositum et exploratum in Ecclesia necessi-
tatis presentissimum et efficacissimum remedium
esse aliquid in Virginis Honorem et gloriam ab ea-
dem Ecclesia decerni.

uenio tandem ad incommoda que timeri posse
dicebantur si Summus Pontifex Sane causam defi-
niat, et aperte monstrato nullam aut leuem esse ra-
tionem timendi. In primis enim dici non potest præ-
dicta definitione Summum Lore. condempnasse sen-
tentiam P. quia ut dixi multo plures nostre senten-
te suffragantur, et omnes qui pro contraria ab Hæreticis
satijs

sarijs adducuntur tantummodo loquuntur uniuersali,
quemadmodum Scriptura, et nullo modo expriment
B. Virginem originale contraxisse, si unum uel alteru
excipias, qui non asserunt, sed probabiliter opinando
in eam sententiam deflexis: ut D. Bernardus in Epist.
ad Canon. Lugdunenses, si demus aduersarijs eam
Epistolam esse D. Bernardi, et in senta ab illis inten-
to fuisse locutum, de quo tamen probabiliter dubitatur.
Manifestum ergo relinquitur si Ecclesia definiat Re-
seruationem Virginis ab Originali tantum abesse ut
contra P.P. ut potius pro illis definiat, quia iam osten-
dimus in uniuersalibus propositionibus P.P. De pec-
catis non inueni B. Virg. sicut nec in scriptura ut
in peccatis actualibus supra monstratum est.

Deinde, id quod dicebatur quod saltem condemna-
retur opinio S. Tho. et D. Bonau. ac D. Bernardi: o-
mitto imprimis responsionem illorum qui testantur
tam S. Thomam quam S. Bonau. retractasse sententiam
ante mortem. Omitto etiam S. Sanctos alios in lo-
cis docuisse B. Virg. fuisse immunem ab omni pec-
cato tam originali quam actuali, et propterea si il-
lorum aut S. S. aliorum aliquibus in locis notis refragatur,
in alijs suffragatur, ac proinde si definirentur Presens
Virg. per Ecclesiam, semper eorum sententia defini fo-
ret. Verum hec omnia omitto, duobus alijs modis
respondeo.

20
P^o enim dico, quod licet autoritas D. Thomae inter
Scholasticos magni momenti iure optimo habeatur, tamen
non est necesse ut illam tanquam infallibilem in omni-
bus decernamus, sed ut Summam, atque adeo fallibilem, et
quae interdum labi possit, unde inconueniens non est,
quod Ecclesia opinionem S. Tho. aliquando deserat,
praeterquam, quid multa, suas opiniones eiusdem S. Thomae
quae iam teneri non possunt, ut quod sine solenni
Professione non possit quis esse uerus Religiosus, cui-
us oppositum Greg. 13. decreuit; quod Papa non pot-
est dispensare in uoto religionis continentiae solenni,
29. 2. q. 8. ar. 11. de irregularitatibus. Clerici in su-
am defensionem occidentis 29. 2. q. 64. ar. 7. ad 3.
Aliae sunt opiniones eiusdem Doctoris quae iam com-
muniter deseruntur, ut quod perueniens ad absum ra-
tionis nisi statim conuertatur ad Deum peccet mor-
talius, nec possit propter eius peccatum esse ueniale, quod
omnia uerba consecrationis calicis quae modo profere-
ntur sint essentialia; quod Angelus non potest pec-
care in praesentia instanti; quod idem corpus non possit
per Diuinam potentiam esse in duobus locis simul
seruatiue; quod non possit esse plures Angeli in ead-
em specie; quod existens in peccato mortali etiam
oculto, peccet mortaliter faciens ex officio correpti-
onem fraternam: Quod materia per se non habeat pro-
prium existentiam: Quod essentia ab existentia reali-

dis.

distinguatur: et plura alia. Ergo mirum non erit, si
 Ecclesia deseras opinionem S. Thomae de peccato Ori-
 ginali Virginis, cum iam communiter ab omnibus dese-
 rasur paucis exceptis ex Dominicana Familia. praet-
 tertim, quia S. Thom. non id asseruit ut rem certam,
 sed ut opinabilem in modo, et suo tempore proba-
 bilem. Et sane si Aug⁹ quem S. Thom. semper ut
 Magistrum coluit, duos libros integros retractationum
 suarum opinionum scripsit, non dubium quia S. Thom.
 si diutius viveret, aliquas opiniones retractaret, et
 tertium illas quas videt communi Ecclesiae sensu
 deseras, hoc enim coniectare licet ex summa sapientia
 et profundissima Similit. Suius Angelici Doctoris.
 Unde Caietanus 2° 2^a q^o 64^a art. 7° in fine dixit
 in responsione ad primum.

Considera quod materia est Juris positivi, et
 non iure in Gen^o unica de Homicidio statutum
 est, quod qui aliter mortem evitare non valens oc-
 ciderit, suum invasorem, irregularis non est, quae lex
 si tempore aut totis existisset, non scripsisset hoc
 Auctor. Et idem notat Caietanus 2° 2^a q^o 88^a art.
 1° circa aliam opinionem S. Tho. quod Papa non pos-
 sit in voto castitatis solennis cum Religioso dispen-
 sare. sunt notanda verba Caietani art. 1° circa
 principium. Si auctor vidisset summum Pontificem de-
 clarare quod Decretalis illa intelligeretur stante Mo-

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

222222
 222222
 222222

cccccc
cccccc
cccccc

nata, procul dubio non suscepisset tui Suis opini-
onis. Non ergo est, quod aliquis nobis visio ueritas
si similiter dicamus in materia presenti. Si autem
uidisset in uniuersali Ecclesia celebrari B. Virg. Conce-
ptionem, procul dubio non suscepisset graue illud onus
opinionis, tenentis B. Virg. Conceptionem fuisse Origi-
nali maculatam, sed potius pleno ore faceret immata-
tam, et diuinius ab Originali macula praeuastam.

Præterea, Soc ipsum nobis monstrauit, dum plures
Opinionem quas docueras in sententijs, paulo post in
faculis tuae summis reuocauit, ut Caietanus et alij
Interpretes summi, capere adnotans. Igitur si diuinius
habere tempore uelias reuo caret, nisi fingere
quis uelis, omnes reuocabiles ab illo fuisse reuocatas
tam uideres, sed Soc sine fundamento dicitur, cum po-
tius experientia reuocetur, quos doctos et Summos quo
magis in scientia procedunt eo posteriorer cogitationes
ut ueriores, reuocatis prioribus, tradidit. quod sane
non solum in opinionibus, sed etiam in omnibus alijs
rebus humanis contingit, ut labente tempore multi
defectus deprehendantur, qui postea prouidentur, et
si fieri poterit corrigantur.

Denique, uiri docti et sancti non turbant sibi in-
iuriam fieri si aliquando illorum opiniones deserant.
tur, dummodo non prauo aliquo affectu, sed in ratio-
nis procedatur, qui ueritatem potius quam suam rei-

eniam

entiam et auctoritatem venerantur, ut Caius egregie
 ut S. Th. discipulus in prologo. 2° et suis verbis; et
 presens, quibus ita mones suorum operum licetorem.
 Scio, quod licet omnia mea ubiq; legi, aut inq; velle
 absq; ulla mea auctoritate sed sola rationis vi Duce
 in hoc singulari opere id expreco; quandoquidem er-
 ror sic non solum in intellectu esset, sed in opere
 quo anime salus efficitur. Et optimi Aug⁹ in prolo-
 go suarum Retraet. dixit Neque enim quisquam
 nisi impudens ideo quoniam mea errata reprehendo
 me reprehendere audebit, sed si dicit non ea debuisse
 a me dici, quae postea mihi etiam displiceant, verum
 dicit, et meum, facit. Eorum quippe reprehensor est
 quorum et ego, neque enim ea reprehendere debem
 et dicere debuissim, sed qui primas Sabere non potuit
 sapientia, secundas Sabere partes modestia, ut qui non
 voluit omnia imperitenda dicere, saltem peniteat
 quae cognovit dicenda non fuisse. Et ad finem prologi
 addit. Quapropter quicumq; ista tecum sunt, non
 me imitentur errantem sed in melius proficentem.

Ca. quibus omnibus aperte et abunde constat, nul-
 lum esse incommodum si senta S. Th. in praesenticon-
 uersia ab Ecclesia deseratur, quia solius Sacrae Scripturae
 Praerogativa est ut nunquam labatur nec labi possit.

Adde praeterea 2° responsionem quam iam supra
 notavi, nimirum, S. Th. Bonau. et Bernardum illam et

rrrrrrrr
 rrrrrrrr
 rrrrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

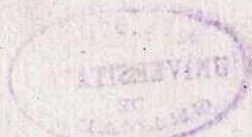
rrrrrr
 rrrrrr
 rrrrrr

60
tentiam docuisse, quando Ecclesia universalis nondum
festum Conceptionis celebraverat, et expresse docuerunt,
si universalis Ecclesia celebraret Sandi dubie tenendum et
tradendum esse oppositum. Ergo cum Ecclesia universalis
iam modo celebret predictum festum, iam modo opposi-
tum tenent et docent praedicti DD. absq[ue] ulla mutatio-
ne suae sententiae, quia iam docuerunt suam sententiam non
esse tenendam illa circumstantia mutata, unde se vera
opinati sunt Virginem originale contraxisse dummodo
Ecclesia universalis illius Conceptionem non celebraret.
unde haec doctrina quasi conditionalis est, et ideo
mutata conditione non mutatur autorum sententia sed sola
mutatur conditio. Ut quando dicimus hominem non
posse volare, quamdiu alas non habet, si postea habue-
rit, veram esse volare posse, et de facto volabit sine
ulla mutatione aut falsitate illius assertionis conditiona-
lis, quia solam dabitur mutatio in conditione et cir-
cumstantia quatenus adhibentur alia quae antea non da-
bantur. Ergo similiter in hac controversia, quamvis
modo postquam Ecclesia universalis celebrat Concep-
tionem definit Praeservationem, non condemnabit sen-
tentiam praedictorum DD. Sed potius illam formaliter
confirmabit, quia omnes in his circumstantiis iam et
tunc idem omnino docuerunt.

Ultimum incommodum quod inferabatur circa
modum quo controversia haec definienda deberet sequi

si capite diluamus.

CAPVT IV.

Quomodo controuersia hæc de
finienda sit.

De modo quo questio hæc definienda sit de quo
solum nobis sapere disputandum (supposito quo
ostendimus esse definibilem, et canone expedire ut
definiatur) inquiri potest. Verum in concilio uni
uersali definienda sit vel solum per Summum Pon
tificem extra illud, et quid horum magis expediat,
et quo ordine in hac controuersia procedendum uide
atur ut tandem infallibili definitione foeliciter ter
minetur.

P^o igitur Dico, non esse necessarium ut cogatur
uniuersale Concilium, quod probatur 1° ex commu
ni DD. consensu, qui in Summo Pontifice ut in
supremo capite Ecclesie agnoscunt infallibilem au
thentiam Spiritus S. in definiendis causis fidei
et morum, quod constat ex ijs que traduntur in
materia de fide dum agitur de regulis fidei, et Do
ctores contra Hæreticos. Quis temporis in contro
uersia de Summo Pontifice latissime demonstrant,
et propterea Quis loci non est de his disputare sed

ut certa supponere.

Deinde hoc ipsum ostendo plurimis exemplis
Summorum Pontificum, qui sine Concilio uniuersali
grauissimas quaestiones fidei terminarunt. ut Bene-
dictus XII. definiens animas Sanctorum ubi primus
à corporibus soluantur, statim sine mora Deum ui-
suras si nihil reatus remaneret soluendum superit. Et
Stephanus p. definiens non esse rebaptizandos ab
Sacerdotibus baptizatos, et non esse Pascha celebra-
ndum cum Iudaeis, Victor Papa decreuit. Denique
Leo X. artic. Lutheri condemnauit. Et Sixtus V.
ac Gregorius XIII. multas propositiones Michaelis
Bay. Constat igitur multo minus esse necessa-
rium Concilium uniuersale ut praeterea controuer-
sia in qua iam omnes fere conveniunt definiatur.

Adco 2. Non solum non esse necessarium u-
niuersale Concilium ut definiatur, sed neque et pro
hac controuersia expediens. uideri, primo quia haec
controuersia solum inter Catholicos excitatur, qui
omnes fatentur posse Papam sine Concilio illam
infallibiliter definire, imo pro parte quam defini-
endam esse ostendimus totum fere Christianum Or-
bis decernat, et paucissimi sunt contrariae partis
defensores. Ergo non est cur ad hoc Concilium co-
gatur. Deinde hoc modo res breuiter et facilius
expeditur quam conuocato concilio uniuersali. 3.

Nunqua

Nunquam visum est convocari generaliter Concilium ad terminandam questionem qua solum inter Catholicos agitur, quando pro una parte qua definita videtur omnes fere stant, et pro alia paucissimi: omnes tamen paratissimi ut Catholicam definitionem amplectantur. 4°. Omnis diligentia qua fieri potest in universalis Concilio, iam facta videtur, tot libris et tractatibus Sac de re editis, partim probo mandatis, partim manu scriptis, unde nihil iam superest faciendum nisi ut Index Fidei causa inspecta definit.

Quapropter nullo modo timeri potest ultimum in commo dum quod Soc capiti relinquimus obduendum, nimirum ad versarios dicaros errasse. Quam si hanc controversiam extra Concilium universale contra illozum opinionem definiret. Soc inquam nullo modo sine meo, imo nec cum aliqua uel minima specie probabilitatis presumi potest, quia omnes fere necessarii sunt religiosi ex sacro ordine praedicatum, atque adeo uiri, pii, docti Ecclesiae et Summi Pontificis obedi entissimi et obseruantissimi filij, qui omnes non solum tenent Summum Pontificem non posse errare in causis fidei definiendis, tamen eas extra uniuersale Concilium definire, sed etiam pro Sac ueritate constantissime et libentissime sanguinem profundunt, ad ut magna illis irrogaretur iniuria si Soc in dubium uertentur. Alij uero per paucos, (si qui sunt)

quemadmodum propter illorum auctoritatem amplectun-
tur opinionem de peccato originali à Virgine contracto,
sic etiam se definiat cum eisdem contrariam partem
ut Catholicam indubitanter amplectantur. Ergo ex
huiusmodi definitione nullum scandalum vel incommo-
dum modo aliquo timeri potest.

Sed age demus gratis aliquos ex adversarijs
à definitione prædicta omnino alienos in turpissimos
errorem prolapsos, et tumultuantes assertores
Papam sine Concilio universali deficientem Salu-
cinatum fuisse, non propterea sequetur scandalum
in Ecclesia, quia facillime à Regibus et Prin-
cipibus Catholicis capietur, et pro meritis puni-
retur, et una omnium religionum Academiarum
et totius Populi Christiani voce damnabitur, nec
poterit dici subsistere paucissimorum vox aliqua,
quæ à uocibus omnium perimatur, et subito ex-
tinguatur.

Igitur nullum est incommodum ut summus Pon-
tifex. Sane controversiam extra Concilium defini-
at, præmissa tamen debita diligentia quin in hoc
magis expedit ut hæc controversia brevis facilius
et feliciter terminetur.

Modus autem quo extra Concilium agitari et
terminari poterit, ille erit, qui Summo Pontifici ac-
cipiendus: si tamen licet proponere nostram

sententiam aptior uideatur. Inprimis eligi debent
 Congregationem doctissimorum Virorum qui in sa-
 cra Theologia docenda conspicui sint, et in illis
 et sacris litteris euoluendis uersatissimi ad ueri-
 tatem indagandam absque ulla inordinato affectu
 propensi, qui deberent hoc ordine in hac causa proce-
 dere.

4° Accurate examinandum erit utrum hoc con-
 troversia sit ex illis quae per summum Pontificem
 ad alteram partem definiti potest, et supposito quod
 inueniatur absque dubio esse definitibilem, alterius
 considerare oportet, considerans sacris litteris et
 scripturis P.P. Decretis Pontificum Doctrina The-
 ologorum et Academicarum, universalis Ecclesiae
 sensu, et tacito consensu quatenus pars definitio-
 da iudicatur.

5° Mature examinandum est in eadem Con-
 gregatione Theologorum, utrum expediat praedi-
 ctam controversiam infallibili definitione dirimere,
 et propter quas causas et rationes id necessarium
 uideatur, ponderando omnia incommoda quae ni-
 si definiantur oriuntur et uiri possunt. Item
 ponderando alia, quae timeri possunt ex eo quod
 controversia definiatur, ita ut pensatis omnibus
 iudicetur quod magis expediat paci et tranquille-
 tati Ecclesiae et unioni factum, ad maiorem Dei

57
et B. Virg: gloriam.

4.° Examinandum erit, quo pacto controversia Sac: definienda erit. Vtrum scilicet coacto uniuersali Concilio uel extra illud, quod si extra Concilium definiendum iudicetur à solo Summo Pontifice, ut sapissime in alijs controversijs fidei grauissimis factum est.

Considerari praeterea poterit, Vtrum uocandi sint aliqui Episcopi ex Italia, Gallia, et Hispania, ut scilicet cum illorum suffragio, et illorum atq; aliorum Theologorum auidis sententijs per Summum Pontificem felici quadam definitione à toto Orbe Christiano diu desiderata et expectata, Construer:

nia Sac: semel tandem ad maiorem

Dei gloriam et B. Virg: cultum

atq; ingentem totius Ec:

clesiae Catholicae

felicitati

terminetur

netur

72. p. 2.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Second block of faint, illegible text, appearing as several lines of bleed-through or ghosting.

Third block of faint, illegible text, continuing the ghosting or bleed-through from the reverse side.

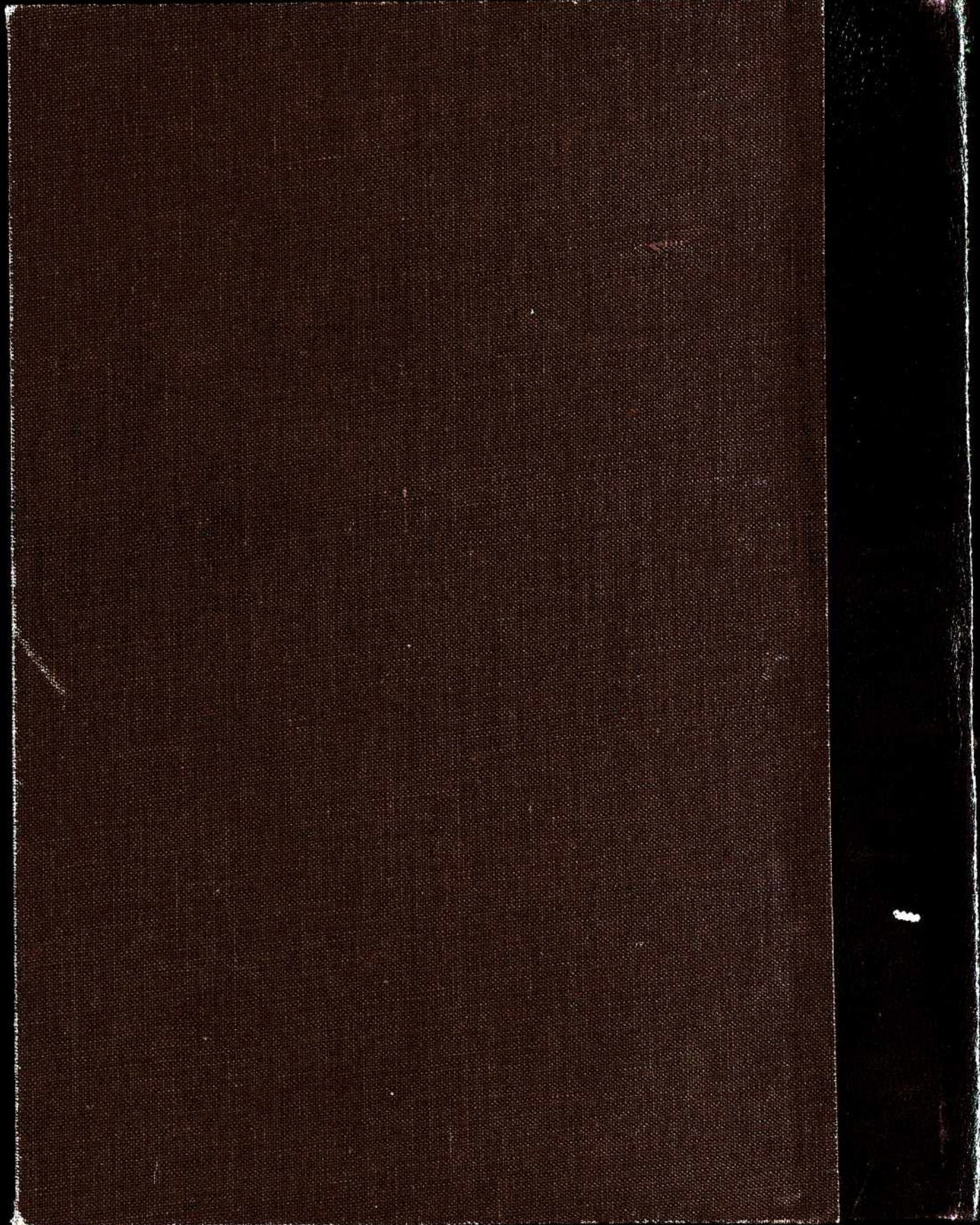

B. U. G.

No. Caja
C-45